

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

DIPLOMSKO DELO

MARTIN RAUŠL

Ljubljana, 2016

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Univerzitetni študijski program športna vzgoja
Športno treniranje

RAZVOJ PLAVALNEGA KLUBA RUDAR TRBOVLJE OD LETA 1972 DO LETA 2015

DIPLOMSKO DELO

MENTOR

Doc. dr., univ. dipl. zg. in soc., Tomaž Pavlin

SOMENTOR

Doc. dr., prof. šp. vzg., Boro Štrumbelj

RECENZENT

Doc. dr., prof. šp. vzg., Jernej Kapus

KONZULTANTKA

Asist. dr., prof. šp. vzg., Dorica Šajber

Avtor dela

MARTIN RAUŠL

Ljubljana, 2016

Zahvala

Zahvaljujem se mentorju, doc. dr. Tomažu Pavlinu, za nasvete in pomoč pri izdelavi diplomskega dela.

Obenem se zahvaljujem tudi Dušanu in Zdenki Jordan za vse zgodovinsko in arhivsko gradivo, ki sta ga skozi celotno obdobje, o katerem govori diplomsko delo, vestno zbirala in hranila.

Ključne besede:

plavanje, zgodovina plavanja, športna politika, PK Rudar/ Lafarge, Martin Raušl

RAZVOJ PLAVALNEGA KLUBA RUDAR TRBOVLJE OD LETA 1972 DO LETA 2015

Martin Raušl

Povzetek

Pričujoča diplomska naloga je tako rekoč nadaljevanje diplomske naloge Martina Koncilje. On je obdelal začetno obdobje razvoja oz. zgodovine trboveljskega plavanja oz. plavalnega kluba do leta 1972. Obdobje, ki tudi mora biti obdelano – kar je tema te diplomske naloge – je obdobje po letu 1972 (do leta 2015).

V nalogi ni obdelana le problematika in razvoj kluba, pač pa plavanja in plavalnega športa v občini Trbovlje nasploh. Suhoparno nizanje rezultatov je stvar statistike.

Ta naloga pa se dotika tudi nekaterih drugih problemov športa v povezavi z družbeno-ekonomskimi razmerami. Prehod iz socializma v (tržni) kapitalizem je zagodel športu, še posebno plavanju, ker gre – zaradi narave treniranja – za relativno drag šport.

Tudi to, da govorimo o trboveljskem plavanju, je pomembno. Obdobje tako imenovane tranzicije jo je realsocialističnim Trbovljam zagodlo, še posebej trboveljskemu plavanju. V pričujoči diplomski nalogi so torej predstavljene tudi nekatere obrobnosti trboveljskega plavanja in družbene razmere, ki so zaznamovale slovenski, še posebej pa trboveljski šport, tudi plavanje.

Key words:

swimming, swimming history, sports policy, Swimming Club Rudar/Lafarge, Martin Raušl

DEVELOPMENT SWIMMING CLUB RUDAR TRBOVLJE FROM 1972 TO 2015

Martin Raušl

Abstract

The thesis presented is a continuation of Martin Koncilja's thesis, so to speak. He discussed the starting period of the development or the history of swimming in Trbovlje and Trbovlje's swimming club up until the year of 1972. A period which has yet to be discussed – and is a subject of this thesis – is the period between 1972 and 2015.

The thesis does not only discuss the problems and the development of the club, but also Trbovlje's swimming and competitive swimming in general. A dull string of results is merely a matter of statistics.

The thesis also touches upon some other problems of the sport in relation to the socio-economic conditions. The transition from socialism to (market) capitalism had a strong negative impact on sport, especially swimming, which is, due to the nature of training, a relatively expensive sport.

To talk about swimming in Trbovlje specifically is of great importance too. The period of the so-called transition did not have a great effect on real-socialistic Trbovlje, and neither did on swimming, so the thesis presented also discusses certain circumstances of swimming in Trbovlje and social conditions that characterized the Slovenian sport, particularly the sport in Trbovlje, including swimming.

Vsebina

1 Uvod	12
2 Metode dela	13
3 Razprava	14
3.1 Zgodovina plavanja v svetu	14
3.2 Zgodovina slovenskega plavanja	16
3.3 Zgodovina plavanja in plavalnega kluba v Trbovljah	18
3.3.1 Kratka zgodovina plavanja in plavalnega kluba v Trbovljah do l. 1972	18
3.3.2 Razvoj Plavalnega kluba po letu 1972	23
3.3.2.1 Obdobje pod Jugoslavijo, 1972–1990.....	23
3.3.2.1.1 Leto 1972.....	23
3.3.2.1.2 Leto 1973.....	24
3.3.2.1.3 Leto 1974.....	26
3.3.2.1.4 Leto 1975.....	28
3.3.2.1.5 Leto 1976.....	29
3.3.2.1.6 Leto 1977.....	30
3.3.2.1.7 Leto 1978.....	32
3.3.2.1.8 Leto 1979.....	34
3.3.2.1.9 Leto 1980.....	36
3.3.2.1.10 Leto 1981.....	36
3.3.2.1.10.1 Mirko Lebar (1971–1981)	38
3.3.2.1.10.2 Tatjana Blažič (Podbregar) (1962)	40
3.3.2.1.10.3 Boris Novak (1963).....	41
3.3.2.1.11 Leto 1982.....	42
3.3.2.1.12 Leto 1983.....	42
3.3.2.1.13 Leto 1984.....	44
3.3.2.1.14 Leto 1985.....	46
3.3.2.1.15 Leto 1986.....	47
3.3.2.1.16 Leto 1987.....	48
3.3.2.1.17 Leto 1988.....	50
3.3.2.1.17.1 Problematika prenove bazena v Cementarni Trbovlje	50
3.3.2.1.18 Leto 1989.....	56
3.3.2.1.18.1 Odhod Matjaža Permeta (1981–1989)	57

3.3.2.1.19 Leto 1990.....	58
3.3.2.2. Obdobje pod Slovenijo, 1990–2015.....	59
3.3.2.2.1 Leto 1991.....	59
3.3.2.2.2 Leto 1992.....	59
3.3.2.2.2.1 Darja Alauf (1968)	60
3.3.2.2.2.2 Sergej Koncilja (1975)	61
3.3.2.2.3 Leto 1993.....	63
3.3.2.2.4 Leto 1994.....	63
3.3.2.2.5 Leto 1995.....	65
3.3.2.2.6 Leto 1996.....	65
3.3.2.2.6.1 Novi časi – novi problemi.....	66
3.3.2.2.7 Leto 1997.....	67
3.3.2.2.7.1 Alenka Ličar (1980)	68
3.3.2.2.7.2 »Streznitev« tudi za plavalni šport/klub	70
3.3.2.2.7.2 Odhod Ervina Mlakarja (1979–1997).....	73
3.3.2.2.8 Leto 1998.....	75
3.3.2.2.9 Leto 1999.....	76
3.3.2.2.10 Leto 2000.....	78
3.3.2.2.11 Leto 2001.....	79
3.3.2.2.11.1 Adaptacija letnega bazena (kopališča).....	83
3.3.2.2.12 Leto 2002.....	85
3.3.2.2.13 Leto 2003.....	87
3.3.2.2.13.1 Davor Gregorčič	88
3.3.2.2.13.2 Po tektonskih prelomih so se vode umirjale	89
3.3.2.2.13.2 Pogodba o (so)financiranju letnega programa plavanja	91
3.3.2.2.14 Leto 2004.....	93
3.3.2.2.14.1 Dokončanje adaptacije letnega kopališča.....	94
3.3.2.2.15 Leto 2005.....	96
3.3.2.2.16 Leto 2006.....	96
3.3.2.2.16.1 Pogodba o uporabi letnega bazena (za leto 2006).....	97
3.3.2.2.17 Leto 2007.....	99
3.3.2.2.17.1 Tjaša Vozel (1994)	100
3.3.2.2.17.2 Aneks k pogodbi.....	101

3.3.2.2.18 Leto 2008.....	102
3.3.2.2.19 Leto 2009.....	103
3.3.2.2.19 Leto 2010.....	104
3.3.2.2.11 Leto 2011.....	104
3.3.2.2.12 Leto 2012.....	105
3.3.2.2.13 Leto 2013.....	106
3.3.2.2.14 Leto 2014.....	106
3.3.2.2.15 Leto 2015.....	107
3.3.2.3 Vodenje kluba	109
3.4 Razno-razno.....	110
3.4.1 Šola plavanja.....	110
3.4.2 Lučkin memorial – Lučka Vodišek (1949–1969).....	114
3.4.3 Novoletni mitingi v Cementarni.....	115
3.4.4 Pozdrav poletju	116
3.4.5 »Voda za vse«	117
3.4.6 Plavalci kot naj športniki leta Trbovelj	117
4 Šport (tudi plavalni) v obdobju družbeno-ekonomske tranzicije.....	118
4.1 Plavalni šport in proračunsko financiranje	118
4.2 Po stari miselnosti ni šlo več (naprej)	119
4.3 Konec voluntarizma – kaj sedaj?.....	121
5 Sklep.....	124
6 Literatura in viri	125

Kazalo slik

Slika 1. Otvoritev prvega bazena oz. školjke I. 1928 (klubski arhiv).	18
Slika 2. Bazen, 1939 (klubski arhiv).....	19
Slika 3. Rušitvena dela I. 1954 (klubski arhiv).	20
Slika 4. Olimpijski bazen, 1956 (klubski arhiv).....	21
Slika 5. Skupina plavalcev, 1972 (klubski arhiv).	24
Slika 6. Split, poletje 1973 (klubski arhiv).	25
Slika 7. Plavalna šola – levo (klubski arhiv).	26
Slika 8. Plavalna šola – desno (klubski arhiv).....	26
Slika 9. Prvi Novoletni miting I. 1974 (klubski arhiv).	28
Slika 10. plavalci I. 1975 (klubski arhiv).	29
Slika 11. Beograd 1976 (klubski arhiv).	30
Slika 12. Antalya I. 1977 (klubski arhiv).	31
Slika 13. Ogrevanje pred tekmo (klubski arhiv).	34
Slika 14. Mediteranske igre Split, 1979 (klubski arhiv).	35
Slika 15. Hinko Kus (klubski arhiv).	38
Slika 16. Mirko Lebar (klubski arhiv).....	39
Slika 17. Tatjana Blažič (klubski arhiv).	40
Slika 18. Mediteranske igre v Siriji leta 1987 (klubski arhiv).	41
Slika 19. Državno prvenstvo za dečke v Mariboru (klubski arhiv).....	49
Slika 20. Skupina plavalcev leta 1989 (klubski arhiv).	57
Slika 21. Darja Alauf (klubski arhiv).	61
Slika 22. Sergej Koncilja (klubski arhiv).	62
Slika 23. Ljubljana, Pokal Ježek, 1993 (klubski arhiv).	63
Slika 24. Ravne na Koroškem, 1994 (klubski arhiv).	64
Slika 25. Plavalna skupina s trenerjem Martinom Raušlom, 1996 (klubski arhiv).	66
Slika 26. Trener Martin Raušl s plavalci, 1997 (klubski arhiv).....	68
Slika 27. Praga, 1995 (klubski arhiv).	69
Slika 28. Bazen Cementarne Trbovlje, 1997 (klubski arhiv).	75
Slika 29. Jure Bola, 1998 (klubski arhiv).....	76
Slika 30. Brescia, Memorial Luciana, 1999 (klubski arhiv).....	77
Slika 31. Maribor, kopališče TAM, 1999 (klubski arhiv).	77
Slika 32. Državno prvenstvo leta 2000 (klubski arhiv).	78

Slika 33. Trbovlje, 2000 (klubski arhiv).	79
Slika 34. Državno prvenstvo v plavanju, 2001 (klubski arhiv).	81
Slika 35. Martin Raušl s svojo skupino, 2001 (klubski arhiv).	82
Slika 36. Lučkin pokal, 2001 (klubski arhiv).	82
Slika 37. Del besedila iz poročila za Občinski svet (klubski arhiv in arhiv ZŠDT).	83
Slika 38. Prenovljeno kopališče leta 2001 (klubski arhiv).	85
Slika 39. Radovljica, reprezentanca pred odhodom na MEP (10. 7. 2002, Delo).	86
Slika 40. Otvoritev Lučkinega pokala, 2002 (klubski arhiv).	87
Slika 41. Lučkin pokal, 2003 (klubski arhiv).	88
Slika 42. Lučkin pokal, 2004 (klubski arhiv).	94
Slika 43. Adaptacija letnega kopališča, Trbovlje (klubski arhiv).	95
Slika 44. Sodniški zbor na Lučkinem pokalu, 2006 (klubski arhiv).	96
Slika 45. Tjaša Vozel, 2007 (klubski arhiv).	100
Slika 46. Novoletni miting v Cementarni (klubski arhiv).	102
Slika 47. Prireditve v DDT ob izboru športnika leta, 1987 (klubski arhiv).	103
Slika 48. Državno prvenstvo za dečke, 2009 (klubski arhiv).	104
Slika 49. Miting v Radovljici, 2011 (klubski arhiv).	105
Slika 50. Tiatara Zupančič, 2013 (klubski arhiv).	106
Slika 51. Hrastnik, 2014 (klubski arhiv).	107
Slika 52. Državno prvenstvo, Kranj, (klubski arhiv).	107
Slika 53. Državno prvenstvo za dečke in deklice, Trbovlje, 2015 (klubski arhiv). ...	108
Slika 54. Program plavanja 1990/91 (klubski arhiv).	112
Slika 55. Šola plavanja, 2015 (klubski arhiv).	113
Slika 56. Lučka Vodišek in Silva Kostanjšek (klubski arhiv).	114
Slika 57. Lučkin pokal, 2013 (klubski arhiv).	115
Slika 58. Novoletni miting, 1974 (klubski arhiv).	115
Slika 59. Pozdrav poletju 2004 (klubski arhiv).	116

1 Uvod

Voda je življenjski milje, ki je vtkan v strukturo človeške psihe že zato, ker plod (fetus, človeški zarodek) tako rekoč »plava« oz. »lebdi« – je varno »shranjen« – v vodi. Maternica varuje plod tudi z vodo. In mati je pripravljena na porod, ko ji »voda odteče«. Voda ni del človekovega življenja in življenjskega okolja zgolj zato, ker se jo pije, pač pa zato, ker se z njo umiva, se da v njej skopati, v njej plavati. In ni čudno, da je plavanje sestavni in nedeljivi del vzgojno-izobraževalnih oz. institucionalnih vzgojnih procesov vseh resnih izobraževalnih oz. šolskih procesov. Pri nas to pomeni, da je plavanje del splošne vzgoje permanenten in projektno planiran proces delovanja na človeka, še posebno v otroštvu oz. mladosti. Ravno v otroštvu se z različnimi sredstvi, torej tudi s telesnim gibanjem (športom, telovadbo), razvija in gradi človeška osebnost, torej psiha – tudi v smislu usposabljanja za življenje, delo in raznorazne dnevne dejavnosti (Avbelj-Stanišič, 1987).

V vzgojno-izobraževalnem procesu ima (institucionalna) »športna vzgoja«¹ v vseh razvitih državah pomembno mesto, saj s svojimi učinki pozitivno vpliva na vse fiziološke in psihološke sisteme v mladem organizmu (Klinec, 1991). Plavanje samo po sebi – mimo tega, da gre tudi za športno disciplino – predstavlja telesno oz. gibalno aktivnost, ki ima še posebej ugodne učinke na »telo in duha«, kot se je reklo nekoč. Vplivi na plavanje niso samo fiziološki, pač pa tudi psihološki. Z vpeljavo psihoanalitičnega vidika bi verjetno prišli do latentne strukture samega plavanja, seveda pa tudi plavanja kot športnega tekmovanja (Vodeb, 2001).

Med plavanjem se aktivirajo vse glavne mišične skupine – razlike med slogi plavanja seveda obstajajo – še posebej ugodno in stimulatивно pa plavanje deluje oz. učinkuje na vse podsisteme prsnega koša – v mislih imamo predvsem mišice prsnega koša in hrbtenico ter seveda srčno-žilni in pljučno-dihalni sistem. S plavanjem kot s športno aktivnostjo se otroci lahko, če imajo posebno voljo, začnejo ukvarjati že zelo zgodaj. Plavanje pač ni prenaporno, saj je zaradi specifičnega vodoravnega položaja telesa mišični napor manjši, v vodi pa je olajšano tudi delovanje srca. Zato lahko ljudje plavajo tudi v pozni starosti (Avbelj-Stanišič, 1987).

¹ Ime »športna vzgoja« je v Sloveniji pač takšno, kakršno je. Včasih je temu šolskemu predmetu reklo »telovadba«. Terminološko dilemo, kako reci temu šolskemu predmetu, bomo na tej ravni obšli, ker v resnici ni pomembna. Lahko pa rečemo, da je plavanje del kurikula (učnega načrta) šolske »športne vzgoje«.

2 Metode dela

V diplomskem delu nas bo podrobneje zanimalo malce »novejše« obdobje, in sicer obdobje zadnjih skoraj 45 let, t. j. od leta 1972 do 2015. Zgodovino kluba do leta 1972 je v svoji diplomski nalogi ovekovečil Martin Koncilja (Koncilja, 1983).

Nas bo zanimal razvoj plavanja še posebej v okviru plavalnega kluba oz. društva in dogodki povezani s to osnovno dejavnostjo (plavanjem), vključno s pomembnejšimi tekmovalnimi rezultati. Omenjena bo tudi vloga kluba in plavalnega športa v občini Trbovlje. Glavni cilj diplomskega dela bo preteklost kluba in plavalnega športa nasploh, vključno s problematiko (tudi po letu 1972).

Zapis skozi obdobje nam bo razkril, koliko volje in vztrajnosti posameznikov je bilo potrebno za razvoj in ohranjanje neke športne dejavnosti (plavalnega športa) ter kako močno je bilo plavanje povezano s Trboveljčani in Trbovljami kot mestom. V delu bo predstavljeno tudi organizacijsko in strokovno delo v klubu z nestrukturirano metodo intervjuja.

S kronološkim pregledom razvoja plavanja v Trbovljah bi želel prikazati zgodovino plavanja, predvsem tekmovalnega in/oz. klubskega plavanja v Trbovljah.

Pri pisanju diplomskega dela je uporabljena deskriptivna metoda in analiza primarnih virov. Primarni viri so uporabljeni za opis razvoja kluba ter sprememb in novosti. Uporabljeni viri so dostopni v knjižnični bazi, na spletu in v kronološko zbranih, vendar neurejenih in nezavedenem arhivu trboveljskega Plavalnega kluba (Rudar, Rudis, Dadas, Cemantarna, Lafarge) in osebni arhivi trenerjev in funkcionarjev kluba. Za podatke, ki jih ni bilo mogoče pridobiti iz obstoječih virov, sem si pomagal tudi z lastnimi izkušnjami in metodo neformalnega intervjuja s še živečimi pričami.

3 Razprava

3.1 Zgodovina plavanja v svetu

Antropologi, arheologi in zgodovinarji umeščajo rojstvo človekovega plavanja kar v čase pračloveka, torej v t. i. kameno dobo.² Zdi se kar nekako logično, da če je človek videl, da poleg vodnih živali (rib, krokodilov) plavajo tudi nekatere kopenske živali (npr. konji, krave, psi, medvedi, sloni ...), je poskušal plavati tudi sam. Človek je imel v pradavnini vendarle nekaj pameti in logično sklepanje ga je pripeljalo do ideje, da tudi on lahko plava ... ne nazadnje so morale mamice, ki so, ko so umivale svoje dojenčke v stoječih ali tekočih vodah, videti, da (že) dojenčki v resnici plavajo; in to so morali videti tudi odrasli moški, očetje teh dojenčkov, ko pa so zbrali dovolj poguma, so tudi sami zabredli v vodo in čofotali toliko časa, dokler niso ugotovili, da se s čofotanjem in horizontalnim položajem lahko obdržijo na gladini tudi v globoki vodi. Logično bi tudi bilo, da če so hoteli prečkati neko reko – in če je bilo to življenjskega pomena – so se pač oklenili nekega plavajočega predmeta (npr. lesa, drevesnega debla) in skupaj »zaplavali«. In nemogoče je, da ne bi v takih situacijah ugotovili, da so tudi oni plovni, torej da lahko plavajo, se obdržijo nad vodo, še posebej če so v horizontalnem položaju, če brcajo in si pri »čofotanju« pomagajo z rokami. Zato je logično, da je plavanje kot človekova spremljajoča dejavnost nastalo že v pradavnini – in to povsod tam, kjer je bil človek deležen vode oz. bil z njo »soočen«. Če ob tem vemo, da ima voda še temeljni preživetveni atribut – da je pitna, da v njej živijo uporabne živali – je nemogoče, da se ljudje ne bi naseljevali ob vodah (morjih, potokih, rekah, jezerih). Arheološke izkopanine to tudi potrjujejo.

Posplošeno rečeno: že od nastanka človeške vrste so ljudje čutili potrebo po znanju oz. obvladanju »premikanja po vodi«, torej plavanja, pa tudi čolnarjenja in splavarjenja – torej »plutja« oz. »potovanja« po vodi s pomočjo nekega plovila.

Potreba po institucionalnem oz. organiziranem učenju plavanja je dolga – vsaj toliko, kolikor so države vzpostavljale svoje organizirane vojske. Vladarji oz. »politiki« so sčasoma spoznali, da se plavanja precej lažje naučijo otroci, ker so bolj plovni kot pa odrasli ljudje/vojaki. Zato se je učenje plavanja v šolah pojavilo (zgodovinsko gledano) relativno zgodaj. Odrasli ljudje (starši) so skušali naučiti plavati svoje otroke, torej mlade generacije. Na tak način so si odrasli prizadevali, da bi bil ta podmladek oz. naraščaj – od tod tudi izraz »naraščajniki« – v določenem smislu boljši, spretnjši in sposobnejši za življenje, posledično pa tudi za (eventualno) vojskovanje.

Razvoj plavanja je mogoče razdelili na tri obdobja (Kapus idr., 2002). Obdobje razvoja plavanja ima poleg strukture in vsebinskih značilnosti iz drugih obdobj tudi

² <http://www.olympic.org/swimming-equipment-and-history?tab=history> (20. 1. 2016)

svoje značilnosti in svoj vzrok oz. jedro. V začetnem obdobju je bilo pomembno predvsem, da človek obvlada vodo in da svoje telo prepozna kot plovno in ga posledično ohranja nad vodo, torej na vodni gladini. Logično je, da je bila nadaljnja tendenca, da se človek nauči uporabno oz. funkcionalno, torej relativno hitro plavati, in to na neki specifičen oz. točno določen način. Osnovna značilnost tretjega obdobja razvoja plavanja pa je bilo hitrejše plavanje (Kapus idr., 2002).

Nekateri azijski zgodovinski viri trdijo, da so že pred 2000 leti organizirano plavali in/oz. imeli plavalna tekmovanja na Japonskem (v času carja Siugiuja). V Evropi zgodovinarji navajajo podatke o plavalnih tekmovanjih v Benetkah, saj gre za »mesto na vodi«, že v srednjem veku. Nekakšne plavalne tečaje oz. procese in načine učenja plavanja so poznali že v Antiki, torej v starem Rimu in v stari Grčiji. Sistematično oz. načrtovano in metodično dokaj dodelano učenje plavanja pa sega na prehod iz 15. v 16. stoletje (Klinec, 1991).

Leta 1538 je Nicolas Wynman napisal prvo knjigo o plavanju imenovano Colymbetes.³ V Angliji je bilo popularno kopanje že v 1. stoletju našega štetja, v Parizu so prvo javno kopališče odprli leta 1870 (Bregar, 1998), medtem ko so se tekmovanja v plavanju v Evropi začela okrog leta 1800 (v Londonu leta 1837).⁴

V času razvijanja plavanja so bili prepoznavni tudi vojaški, zdravstveni, vzgojni, higienski, rekreativni in drugi vrednostni interesi plavanja, ki jih kot motive prepoznavamo tudi dandanes (Kapus idr., 2002).

V določenih zgodovinskih obdobjih se je na nek način vselej »vračalo k človeku« in poskušalo uresničiti nek ideal polnejšega in bolj harmoničnega razvoja človeka in posledično tudi družbe. Takrat je plavanje predstavljalo pomemben vidik kakovostnega, dobrega oz. »polnega« življenja. Sodoben tempo življenja in ta divji razvoj družbe oz. civilizacije ljudi vse bolj vleče k vodi, naravi in naravnim oblikam gibanja, torej tudi gibanja v vodi (Kapus idr., 2002).

Iz določenih slik in staroegipčanskih hieroglifov je mogoče sklepati, da so podložniki faraonov v starem Egiptu v vodi izvajali gibe, predvsem rok, ki so bili zelo podobni, morda enaki plavalnemu gibanju asirskih vojakov, Špartancev, Atencev, Etruščanov, rimskih legionarjev, Vikingov, južnoameriških Aztekov in Majev, narodov stare Kitajske in Japonske ter ljudstev polinezijskega otočja pa tudi ljudstev Podonavja in Posavja. Iz slik je težko razbrati, ali je bil namen teh gibov plavalni, ohraniti se na gladini vode, ali pa je bil namen tega gibanja umiti svoje telo ali pa ga ohladiti. V daljni zgodovini je obstajalo nekakšno skupno poreklo preprostih gibanj – predvsem rok, ki so podobni plavalnim gibanjem: ta gibanja so posnemala plazenje in lazenje v

³ <http://rsc03.net/Swimming.html> in <http://theschoolmarm.com/the-sport-of-swimming/> (20. 1. 2016).

⁴ <http://theschoolmarm.com/the-sport-of-swimming/> in <http://rsc03.net/Swimming.html> (20. 1. 2016).

smislu pritegovanja telesa z rokami ob podpiranju z nogami izmenično ali sočasno (Kapus idr., 2002).

V Egiptu so našli celo risbe, ki datirajo še v kameno dobo – v mislih imamo t. i. »jamo kopalcev« blizu kraja Wadi Soro. Pisni viri o plavanju segajo 4000 let nazaj. Tudi v Epu o Gilgamešu, Iliadi in Odiseji ter v Bibliji omenjajo plavanje.⁵

Plavanje je bilo na sporedu na prvih modernih olimpijskih igrah leta 1896 v Atenah. Leta 1908 je nastala mednarodna plavalna zveza (FINA, Federation Internationale de Natation de Amateur).⁶ Ob razvoju hitrostnega (tekmovalnega) plavanja so se razvile nove ugodnejše in hitrejše tehnike oz. načini plavanja. In sčasoma so se oblikovale štiri plavalne tehnike: delfin, hrbtno, prsno in kravl. Sočasno pa so nastajali tudi programi učenja in izpopolnjevanja teh plavalnih tehnik ter različni vadbeni programi (Kapus idr., 2002).

3.2 Zgodovina slovenskega plavanja

Ne bomo se veliko zmotili, če rečemo, da se je slovensko organizirano plavanje pojavljalo tam, kjer obstajajo stoječe vode (na morju in jezerih). Medtem ko bi za slovensko obalo lahko rekli, da težko verjamemo, da bi se tamkajšnji prebivalci, tudi ribiči, odločili, da so v tej vodi (morju), ki jim nudi preživetje in je del njihove identitete, tudi (organizirano) plavali, bi bila slovenska jezera kot nalašč ustvarjena za nekakšno poletno, rekreativno ali celo tekmovalno plavanje. Za obmorske prebivalce se ve, da se nikakor ne podajajo v morje na tak način kot turisti. Zgodba z jezeri pa je drugačna. Jezera namreč niso tako kot morje, da bi se v njih dalo domala pol leta kopati oz. plavati. V slovenskih jezerih se da plavati največ 2 do 3 mesece. In ravno v tem času so ljudje psihično prisiljeni, da to obdobje izkoristijo za kopanje in/oz. plavanje. Po vsej tej in tudi geografski logiki bi bil zibelka slovenskega organiziranega plavanja – seveda preko »kopanja« – Bled (Bohinj je malce premrzelo, Cerkniško jezero je presihajoče, ostale stoječe vode pa so bolj »mlak(už)e«).⁷ Tudi prva tekmovanja bi po tej logiki lahko pričakovali prav na Bledu, ki je »stoječe«. Tekoče oz. deroče vode za tekmovanja pač niso prikladne – izjema je morda Ljubljana (morda tudi mariborska in ptujška Drava). Bled se ob koncu 19. stoletja (1893) ponaša z 19 kopališči (Bregar, 1998).⁸

Za prvo plavalno tekmo na slovenskem štejemo »plavalno dirko« na Bledu leta 1911, ki se je je udeležil Ljubljanski sportni klub (LSK, ustanovljen leta 1907), priredila jo je

⁵ <http://rsc03.net/Swimming.html> (20. 1. 2016).

⁶ <http://www.fina.org/content/fina-aquatics-bit-history> (20. 1. 2016).

⁷ *Na ozemlju današnje Slovenije so bila verjetno nekakšna (prva) kopališča zgrajena že v antiki – po vzoru starega Rima in tamkajšnjih »rimskih term« – v mestih: Petovia, Celea in Emona (Prešern in Trbovc, 1995).*

⁸ *Medmrežni vir (20. 1. 2016): http://projekti.gimvic.org/2009/2e/plavanje/plavanje_slo.html*

Avstrijska veslaška zveza (LSK pa je sodeloval pri organizaciji) (Pavlin, 1997). Po 1. svetovni vojni so blejsko tradicijo tekmovanj nadaljevali poleti (sredi avgusta) 1919. V tem obdobju so pod patronatom ljubljanskega športnega kluba Ilirija plavali tudi nekateri najbolj zagrizeni blejski plavalci, ki so hodili na tekme tudi na Hrvaško (Prešeren, Trbovc, 1995).

Približno v tem času (malo pozneje) je ljubljansko športno društvo Ilirija ustanovilo svojo prvo plavalno sekcijo oz. odsek. V iztekajočem se poletju (12. septembra) leta 1920 pa so v Ljubljani organizirali veliko plavalno srečanje oz. tekmovanje na Ljubljani. Ravno ta dogodek velja tudi kot nekakšno prvo uradno slovensko prvenstvo v plavanju. Tudi prva ljubljanska in slovenska (pod)zveza (»podsavez«) se je ustanovila v tistem času (16. junija 1922) (Pavlin, 1997). V letu 1921 so se plavalna tekmovanja v Sloveniji kar nekako razbohotila – na rekah in jezerih. Znana so poletna vsakotedenska nedeljska tekmovanja na Ljubljani, ker pač takrat v Ljubljani (niti v Sloveniji) še ni bilo bazenov. Na Ljubljani so imeli v tistem času tri organizirana kopališča. Prvega so zgradili že leta 1904 (Avbelj-Stanišič, 1987). »V naravi« se rezultatov v tekmovalnem smislu ni dalo ravno najbolj verodostojno meriti in primerjati, razen zgolj na dotičnem tekmovanju. Tekmovalne čase so začeli natančneje meriti in medsebojno primerjati, šele ko so plavalna tekmovanja potekala v plavalnih bazenih. Prvo ljubljansko kopališče se je imenovalo Kolezija, ki je znano še danes. Leta 1929 je bilo Ljubljančanom izročeno v uporabo kopališče (olimpijskih dimenzij) Ilirija. V naslednjih nekaj letih je bilo v Sloveniji zgrajenih še 6 kopališč – takšnih, ki se jim je v tistem času resnično lahko reklo kopališče.

Prva kopališča so bila zgrajena še v Mariboru, na Ptuju, Bledu, v Dobrni, Kamniku, Dolenjskih in Rimskih toplicah, Čatežu, Izoli, Škofji Loki, Radencih in Rogaški Slatini. V začetku 20. stoletja so zgradili kopališča še na Ravnah in na Poljanski Sori. Pomembna pridobitev za slovensko in ljubljansko plavanje je bila Bloudkova Ilirija – zgrajena leta 1929 (Kapus idr., 2002).

Po letu 1931 (do začetka 2. svetovne vojne) je na kopališču Ilirija potekala prva jugoslovanska plavalna šola. Organizirali so tečaje za otroke, mladino, odrasle in celo invalide. Prirejali so tudi prve tečaje za učitelje in vaditelje plavanja (Kapus idr., 2002).

Leta 1935 je D. Ulaga napisal knjižico »Kravl, prsno in hrbtno plavanje«, ki pomeni prvo strokovno publikacijo na področju plavanja v slovenščini (Prešern in Trbovc, 1995).

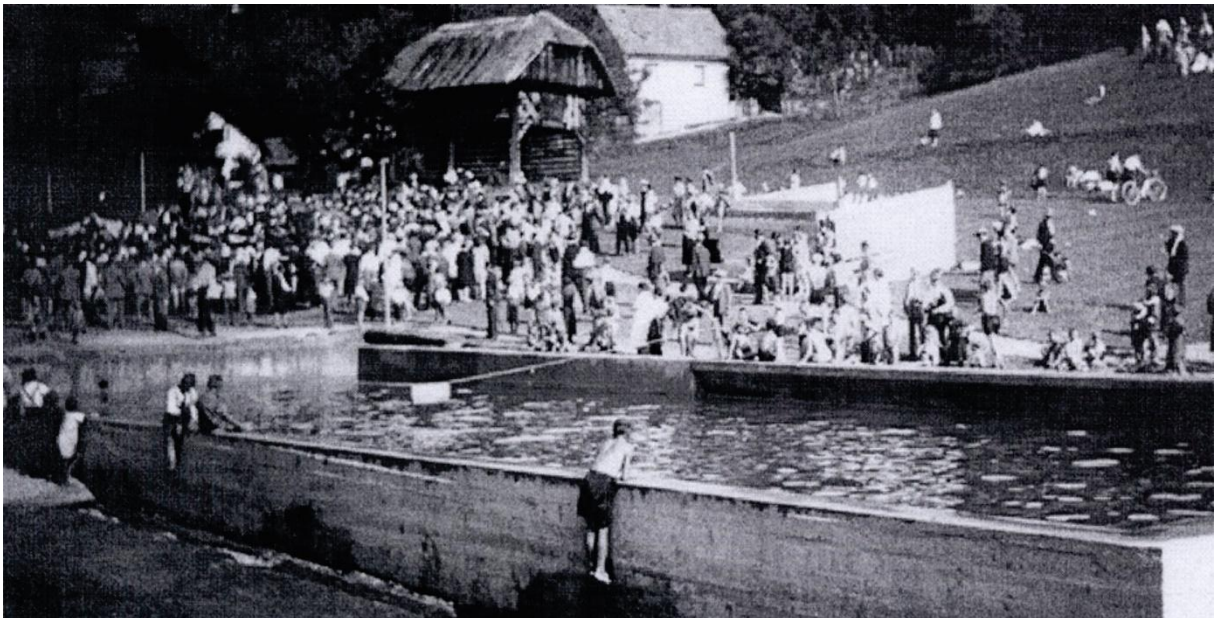
Sicer se je pa, tako kot povsod, tudi v Sloveniji plavanje pojavljalo v nekako v treh oblikah: vzgojno-edukativno plavanje, rekreativno oz. sproščujoče plavanje (plavanje za sprostitev in zdravje) in tekmovalno plavanje (Kapus idr., 2002).

3.3 Zgodovina plavanja in plavalnega kluba v Trbovljah

3.3.1 Kratka zgodovina plavanja in plavalnega kluba v Trbovljah do I. 1972

V Trbovljah so se ljudje najprej »namakali« oz. kopali v Trboveljščici (ki so jo v zgornjem toku na nekaterih mestih celo zajezili) in lokalnih rudniških »bajerjih«, delno pa tudi v reki Savi (ki je bila tako čista, da se je po mnogih predelih precej plavalo oz. kopalo) (Koncilja, 1983).

Zametki trboveljskega »pravega« plavanja segajo v leto 1926, ko so se zanesenjaki dogovorili, da bodo zgradili bazen oz. kopališče. Leta 1928 je bilo to kopališče tudi zgrajeno, otvoritev bazena je bila 26. 8. 1928 (Koncilja, 1983).

Slika 1. Otvoritev prvega bazena oz. školjke I. 1928 (klubski arhiv).

Na Sliki 1 vidimo otvoritev bazena leta 1928.

Z letom 1928 se je tako v Trbovljah začelo organizirano plavanje. Školjka takratnega bazena je še danes del trboveljskega letnega kopališča, v bistvu je današnji (sicer večji) bazen na mestu prvega trboveljskega bazena/kopališča. Takratni bazen je bil dolg 30 metrov, širok 12 metrov, globok pa od 1,5 do 3,5 metre, imel je tudi 3-metrsko skakalnico. Bazen se je napajal iz lokalnega potoka, zato temperatura vode ni presegla 20 °C. Poletje je kopališče postalo pomembna zbirna točka mladih in tudi starejših Trboveljčanov. Razvilo se je tekmovalno in rekreativno plavanje, celo vaterpolo ter skoki v vodo (Koncilja, 1983).

Ta prvi pravi plavalni oz. kopališki bazen je dizajniral (zanj zrisal načrt in tudi nadzoroval samo gradnjo) Trboveljčan Mirko Razinger. Zelo zahtevnega dela se je lotil entuziastično, saj je bila gradnja tega/tovrstnega objekta po nekaterih takratnih podatkih prva v Sloveniji. V naslednjem letu so zgradili še tribune in kopališko zgradbo in tako so 19. 7. 1929 slovesno odprli celotni objekt. Gvido Rozin, takrat študent gradbeništva v Ljubljani, je organiziral skupino plavalcev, ki so jo sestavljali dijaki in študentje. Hodil je namreč na kopališče Ilirija, kjer je spremljal treninge in to prenašal na svoje kolege, postal je njihov trener. Tako se je neformalno osnoval plavalni klub, ki ni imel niti predsednika, finančnih in ne materialnih sredstev, ampak le željo po plavanju.

Prvo tekmovanje je bilo organizirano že leta 1928 kot dvoboj. Tekmovanja so bila v glavnem prijateljska srečanja, ki so jih organizirali plavalci po medsebojnih dogovorih. Največ tekem so organizirali s Celjem in ljubljansko Ilirijo (Koncilja, 1983).

Leta 1935 so se v Sloveniji začela organizirana tekmovanja, na katerih pa je sodelovala tudi trboveljska sekcija, tako s to letnico zaznamujemo začetek plavalnega športa v Trbovljah. Iz leta v leto se je ekipa večala in tehnično napredovala. V letu 1935 je sekcija štela že dovolj močno moško in žensko ekipo, da so imeli štafeti ter kompletno A in B vaterpolo moštvo. Takšen uspeh je vodstvo opogumilo, da so zaprosili vodstvo plavalnega kluba Ilirije za pomoč pri trenerskem kadru. Že isto leto je kot trener prišel v Trbovlje inženir Gojmir Gala iz Maribora, prevzel treninge plavalcev, vaterpolistov in skakalcev, pri tem pa tudi sam tekmoval (Koncilja, 1983 in klubski arhiv).

Lokalni junaki in vzorniki v plavanju so postali: Gvido Rozin, Egon Petrič, v skokih Miro Forte in Gojmir Gala. V juniorskih vrstah pa Oto Persoglio, Franci Bidovec in Savo Tori.

Druga svetovna vojna je zavrla razvoj plavanja, vendar pa je takoj po vojni dejavnost kluba ponovno zaživela (klubski arhiv).

Slika 2. Bazen, 1939 (klubski arhiv).

Slika 2 prikazuje izgled bazena leta 1939.

Leta 1945 so napredni trboveljski športniki ustanovili sindikalno športno društvo »RUDAR« s trinajstimi sekcijami, med katerimi je bilo tudi plavanje, ki sta ga zastopala Oto Persoglio in Fanči Kočar.

V tem obdobju je potrebno omeniti marljivo delo Kočarjeve, ki je posvetila skoraj ves svoj prosti čas za delo v plavanju najprej skupaj s Pleskovičem kot plavalna učiteljica (trenerka) vse do prihoda trenerja Marina Vidana, kasneje pa kot funkcionarka v plavalnem klubu. Poleg njiju je treba omeniti še Milana Meška, Jelka Kuharja, Stojana Keržana, Branka Paša. Na slovenskem prvenstvu leta 1949 je ekipa dosegla 3. mesto v vaterpolu, v plavanju pa 5. mesto.

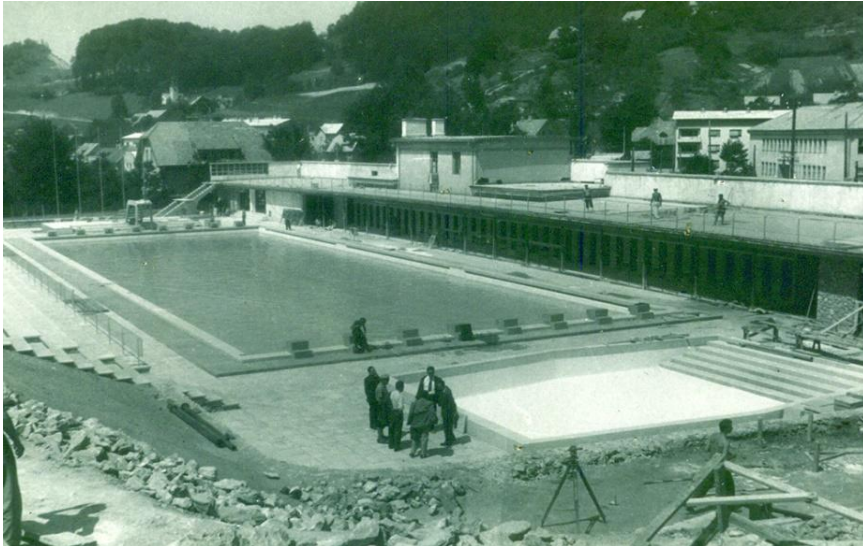
Zaradi slabega vzdrževanja in higienskih razmer na bazenu je bilo že leta 1952 predlagano, da se le-ta preuredi (klubski arhiv).

Slika 3. Rušitvena dela I. 1954 (klubski arhiv).

Slika 3 prikazuje rušitvena dela in preurejanje bazena leta 1954.

Leta 1954 so začeli graditi nov olimpijski bazen, gradnja je bila zaključena leta 1957, vendar pa je bila prva tekma v novem bazenu že leta 1956 s Celjem. Bazen je bil takrat najsodobnejši v Sloveniji, z olimpijskimi merami (50 x 20 metrov) in globine od 1 do 4 metre. Prvotni načrt je predvideval tudi pomično streho, vendar je to ostalo »pobožna« želja vse do danes.

Slika 4. Olimpijski bazen, 1956 (klubski arhiv).

Na Sliki 4 vidimo prenovljen bazen leta 1956.

Uprava kluba s takratnim predsednikom dr. Engelbertom Burjo je v začetku leta 1957 na osnovi razpisa dobila trenerja Marina Vidana, ki je prišel iz Splita. Pri delu so mu pomagali Fanči Kočar, Nada Goršek, Franci Letnik, Gojmir Meško in kasneje Vlado Gajšek. Trener Vidan je v zimskem času pričel z vadbo moči na suhem, boljše plavalce pa je vodil na treninge v zimski bazen Ilirije.

Vodstvo kluba je poskusilo nagovoriti ravnatelje osnovnih šol, da bi plavanje vključili v obvezen program športne vzgoje, kar pa jim ni uspelo, zato so sami organizirali šolo plavanja za neplavalce in pionirsko nadaljevalno šolo. Plod takšnega dela so bili plavalci, ki so posegali v sam vrh jugoslovanskega in slovenskega plavanja. V letu 1958 sta se uvrstila na lestvico najboljših v Jugoslaviji Hermina Koritnik na 400 m prosto in Gvido Burja na 1500 m prosto (klubski arhiv).

Leta 1959 se je resno delo v klubu nadaljevalo in rezultat je bilo 2. mesto na absolutnem prvenstvu Slovenije. Tekmovali so Juša Podlesnik, Herma Koritnik, Alenka Petrič, Slavi Irt, Joža Strnad, Manica Kočar, Boža Butkovec, Iška Kočar, Zlata Trtnik, Nevenka Kavšek, Dragi Smodiš, Nada Florjanc, Gvido Burja, Bato Markovič, Marko Čibej, Franci Amon, Fritz Hauck. Tega leta je pri komaj 17. letih Juša Podlesnik na republiškem prvenstvu osvojila kar štiri prva mesta in postavila prav toliko mladinskih in članskih rekordov, za kar je prejela plaketo Branka Zihlerla. Prva mesta je osvajala tudi Iška Kočar (klubski arhiv).

Naslednje leto je na pionirskem prvenstvu blestela Lučka Vodišek s tremi prvimi mesti. Tudi ekipno so bili prvi tako v pionirski kot mladinski konkurenci. Tekmovali so tudi v drugi zvezni ligi, kjer so osvojili 2. mesto. Lučka Vodišek je nekaj let pozneje umrla v prometni nesreči; Trbovlje in Plavalni klub Rudar imata po več kot 45 letih najstarejšo memorialno plavalno tekmo v Sloveniji (klubski arhiv).

Po izgradnji »olimpijskega bazena« se je plavalni šport v Trbovljah dobesedno razcvetel. Vzgoja mladih in dobrih plavalcev in plavalk je potekala kontinuirano. Tudi šole plavanja so bile dobro organizirane, še posebej po letu 1963, ko so ob večjem letnem bazenu zgradili še manjši pokrit/zimski bazen (v izmeri 12,5 x 6 x 1 meter), ki je imel ogrevano vodo. Otvoritev je bila 31. 5. 1963 (klubski arhiv).

Tukaj so potekale šole plavanja čez celo leto in tudi »zimske« plavalne dejavnosti Plavalnega kluba Rudar; treningi pa tudi rekreativno plavanje. Ta mala »kopalnica«, ki je sprva res služila bolj umivanju, je služila svojemu namenu vse do leta 1972, do izgradnje 25-metrskega zimskega bazena v sklopu Cementarne Trbovlje. V takratnem malem pokritem bazenu in spremljajočih prostorih je zadnjih 20 let fitness.

V letu 1963 so se starejši tekmovalci poslovili od tekmovanj in s tem je klub izgubil stik z vrhom v članski in mladinski konkurenci, še naprej pa so bili uspešni v pionirski konkurenci, saj so na republiškem pionirskem prvenstvu osvojili prvo mesto. Prvaki tega tekmovanja so bili: Lučka Vodišek, Silva Kostanjšek, Mateja Podlesnik in obe ženski štafeti.

S pridobitvijo pokritega bazena se je pričelo novo obdobje plavalnega športa, saj se je trenažni proces nadaljeval tudi v zimskem času. Pridobitev pa ni bila le za plavalce, ampak za vse občane Trbovelj, posebno za otroke, ki so se lahko učili plavanja tudi med šolskim letom in ne le v poletni sezoni (klubski arhiv).

V letu 1964 so plavalci na pionirskem prvenstvu osvojili tretje mesto, med posamezniki pa so prva mesta zasedli: Aleksander Kostanjšek, Špela Gosak ter moška mešana štafeta. Na mladinskem prvenstvu so osvojili drugo mesto. Prva mesta so zasedli: Iška Kočar, Lučka Vodišek, Franja Golob in ženska mešana štafeta.

Leta 1965 so sodelovali le na pionirskem prvenstvu, kjer so dosegli 6. mesto, naslednje leto pa že 4. mesto (klubski arhiv).

V letu 1967 je predsedniško mesto zavzel Marko Čibej, ki je v klubske vrste pripeljal prvega profesionalnega trenerja Ratka Karkovića iz Šibenika. Novi trener je pripravil odličen program, ki pa ga žal niso uresničili. Po prvih mestih sta posegala Aleksander Kostanjšek in Lučka Vodišek, ki sta poleg Brede Zupančič sodelovala v reprezentanci Slovenije in Jugoslavije. Ekipo, ki se je uvrstila v prvo zvezno ligo, so sestavljali poleg omenjenih treh: Borut Kuhar, Franja Golob, Marta Borišek, Špela Gosak, Silva Kostanjšek, Blanka Vidan, Beba Kostanjšek, Eta Zupanc, Marjana Hudarín, Rajko Flis, Jože Ocepek, Jože Čibej, Jani Zupančič, Neci Alič (klubski arhiv).

V naslednjem letu se je spremenil tekmovalni sistem – ligaških tekmovanj ni bilo več. Zmanjšala se je množičnost v klubih. To se je poznalo tudi v našem klubu. Začel pa je nastajati nov rod mladih perspektivnih tekmovalcev, ki so se uveljavili šele čez

nekaj let, tako da lahko dobo 1968-1972 označimo kot dobo relativnega padca kvalitete trboveljskega plavanja. Še vedno so bili odlični posamezniki (Nika Hodej, Braco Kostanjšek, Toni Urankar, Jože Čibej, Zdenka Štrumelj, Uljana Vozel), ki so posegali v sam vrh jugoslovanskega in slovenskega plavanja in so sodelovali v reprezentančnih vrstah.

V tem obdobju je bil klub deležen večjih denarnih dohodkov (kar je bil prej vedno problem), zato so v klubu organizirali letne in zimske priprave, ki so služile povečanju fizičnih sposobnosti plavalcev, vplivale pa naj bi tudi na boljše kolektivne odnose.

Plavalke in plavalci pa niso bili predani le športu, ampak jih najdemo tudi v drugih dejavnostih. Od leta 1970 plavalni kljub vsako leto v juliju organizira »LUČKIN MEMORIAL« v spomin na odlično plavalko Lučko Vodišek. Pokal memorialne discipline 100 m kravl so do leta 2015 osvojile domače plavalke: Nika Hodej, Liljana Guzej, Polona Kolenc (2 x), Urša Hudarín, Nataša Urankar, Barbara Kmetič, Vesna Fabjan, Tina Štimec (2 x) in Tjaša Vozel (klubski arhiv).

3.3.2 Razvoj Plavalnega kluba po letu 1972

3.3.2.1 Obdobje pod Jugoslavijo, 1972–1990

3.3.2.1.1 Leto 1972

V letu 1972 je mesto predsednika Marka Čibeja prevzel Anton Urankar, ki je bil za predsednikovanje še posebno zavzet, saj je bil odličen plavalec tudi njegov sin (Toni). V tem letu je klubske vrste zapustil trener Ratko Karković, na njegovo mesto pa je prišel domačin Mirko Lebar, ki je bil prav tako zelo motiviran za svoje delo. Nov tandem se je poznal pri delu in prosperiranju Plavalnega kluba Rudar marsikaterem področju – predvsem na organizacijskem in tekmovalnem. Ob tem pa so avgusta leta 1972 Trbovlje dobile nov športni objekt: pokriti 25-metrski bazen v Cementarni Trbovlje. Zaradi boljših pogojev in strokovnega dela plavalcev je začel rasti nov rod perspektivnih plavalcev, ki se je (ekipno gledano) uvrščal v vrh slovenskega in jugoslovanskega plavanja.

V osnovnih šolah se je s pomočjo kluba začela sistematično odpravljati plavalna nepismenost. Da je postal plavalni šport množičen in da je klub začel tako prosperirati, gre zahvala takratnemu predsedniku Antonu Urankarju, ki je zagovarjal tezo, da bo klub ob novih pogojih skozi množičnost dosegel tudi kvaliteto. Po tej poti se naj bi in se tudi so v vseh mlajših kategorijah trboveljski plavalci borili za vrh slovenskega plavanja. Ob naklonjenosti upravnega vodstva Cementarne Trbovlje, v kateri je bil tudi zimski bazen, so plavalci lahko vadili šestkrat na teden, tudi zjutraj

(pred pričetkom šolskega pouka), tako so treningi za nekatere potekali dvakrat na dan.

Čedalje več trboveljskih plavalcev se je uvrščalo v sam slovenski kot tudi jugoslovanski vrh. Veliko jih je bilo vključenih v republiško in državno reprezentanco, s katerima so lahko klubsko ime ponesli po svetu. Z delom na množičnosti z mladimi se je število plavalcev večalo in trenerju Lebarju so za mlajše selekcije priskočili na pomoč Jože Čibej, Marjana Kanduč, Nika Hodej, Aleksander Kostanjšek, Lado Gajšek, Juša Burja (klubski arhiv).

Slika 5. Skupina plavalcev, 1972 (klubski arhiv).

Na Sliki 5 vidimo skupino plavalcev leta 1972, ki so slikani na Letnem kopališču v Trbovljah.

3.3.2.1.2 Leto 1973

Klubski uspehi v letu 1973 so predsednika kluba spodbudili, da je sistematsko začel pripravljati projekt ogrevanja letnega bazena, ki ga je uresničil 1974. Opuščene ogrevalne naprave je v starem zimskem bazenu na letnem kopališču s pomočjo delavcev Termoelektrarne, kjer je bil takrat tehnični direktor, usposobil in vzpostavil povezavo do letnega bazena. S tem je bilo omogočeno ogrevanje vode v njem. S pomočjo Rudnika Trbovlje, ki je prispeval premog, in kotlovskih strojnikov iz TET se je v deževnih dneh voda ogrevala celo štiriindvajset ur. S to pridobitvijo so se

izboljšali tehnični pogoji, saj bi se sezona lahko začela že v maju, vendar pa takratna občinska struktura ni imela razumevanja za plavalni šport v takšni meri, kot bi ga lahko. Hitrejši prehod v 50-metrski bazen pa je pripomogel tudi k še boljšim rezultatom.

Takratna izračunanja ekipne uvrstitve so pokazala, da je v letu 1973 ekipa mlajših pionirjev v slovenskem merilu osvojila 3. mesto. Perspektiven rod mladih plavalcev starih od 10 do 12 let so takrat tvorili: Tatjana Blažič, Pika Meško, Vesna Drnovšek, Polona Kotar, Alenka Ocvirk, Roman Vodeb, Bojan Beširevič, Matjaž Glas, Dušan Kosec, Aleksander Mervar, Aleš Ramšak, Andrej Guček. V tem letu sta bila najuspešnejša plavalca mladince Nika Hodej in Toni Urankar.

Z velikim uspehom je delovala tudi eksperimentalna šola plavanja, ki je takrat dobila svojo vlogo že tudi v šolah, saj je postala kot del šolskega programa. V tem programu pa so delali: Juša Burja, Dragi Valentič, Špela Gosak, Branko Krevl, Bruno Urbanija, Zdenka Berčič ... (klubski arhiv).

Slika 6. Split, poletje 1973 (klubski arhiv).

Slika 6 je bila posneta poleti 1973 v Splitu. Od leve proti desni (stojijo): Darko Sadar, Leskovec Toni, Nika Hodej (Potrpin), Romana Rozman (Košarlin), Tatjana Blažič (Podbregar), Toni Urankar, Bojan Cestnik; čepijo: Kosec Dušan, Matjaž Glas, Roman Vodeb, Hinko Kamnikar, Bojan Beširevič.

Slika 7. Plavalna šola – levo (klubski arhiv).

Slika 8. Plavalna šola – desno (klubski arhiv).

Na Sliki 7 je prikazana ura plavanja, ki se je začela z ogrevanjem, vodil jo je Branko Krevl.

Na Sliki 8 vidimo skupino plavalcev iz plavalne šole, ki jo je vodila Juša Burja.

3.3.2.1.3 Leto 1974

Klubski uspehi v letu 1973 so predsednika kluba spodbudili, da je sistematsko začel pripravljati projekt ogrevanja letnega bazena, ki ga je uresničil 1974. Plavalci, problematični so bili predvsem otroci, so se pritoževali, da je voda hladna, da se v njej ne da plavati. V »hladnem« juniju se temperatura vode v jutranjem času resnično pogosto ni dvignila nad 20 stopinj Celzija, kar za otroke ni bilo prijetno. Časovno hitrejši prehod iz zimskega (25-metrskega) bazena v letnega (50-metrskega) je evidentno pripomogel tudi k boljšim tekmovalnim rezultatom. Čedalje več trboveljskih plavalcev se je uvrščalo v sam slovenski in jugoslovanski vrh. Veliko plavalcev je bilo vključenih v republiško/slovensko in državno/jugoslovansko reprezentanco. Z delom na množičnosti z mladimi se je število plavalcev večalo. Trenerju Lebarju so za mlajše selekcije priskočili na pomoč Jože Čibej, Marjana in Janko Kanduč, Nika Hodej, Aleksander Kostanjšek, Lado Gajšek, Juša Burja ... V programu eksperimentalne šole plavanja pa so delali Juša Burja, Dragi Valentič, Špela Gosak, Branko Krevl, Bruno Urbanija in Zdenka Berčič (klubski arhiv).

V Kopru je bilo 24. 2. 1974 predtekmovanje za pokal Jugoslavije in hkrati prvenstvo za pokal Slovenije, kjer so Rudarjevi plavalci dosegli drugo mesto, med posamezniki pa je Urankar dosegel tretje mesto na 200 m delfin, Blažičeva prvo mesto na 200 m mešano in tretje mesto na 100 m hrbtno ter Meškova tretje mesto na 50 m delfin.

V Kranju je 3. 3. 1974 potekalo prvenstvo Slovenije za mlajše pionirje »B«, kjer so kot ekipa osvojili odlično tretje mesto, med posamezniki je bila uspešna Urša Burja, ki je

osvojila dve prvi mesti, in sicer na 50 m delfin in na 100 m mešano, ter njen klubski kolega Edi Ostanek, ki je prav tako posegel po odličju v disciplini 50 m delfin.

Istočasno pa so svoje moči merili na Ravnah mlajši pionirji »A«, ki so v ekipni uvrstitvi osvojili drugo mesto v Sloveniji, kjer so se izkazali Tatjana Blažič (2 x prva), Igor Vozelj (2 x drugi), Boris Novak, Polona Kotar in Pika Meško (zasedali so tretja mesta).

Trboveljčani so na zimskem državnem prvenstvu v Beogradu dosegli ekipno deveto mesto. Med posamezniki je bil zopet najuspešnejši Toni Urankar, saj je postal državni prvak na 100 in 200 m delfin in drugi na 200 m mešano (klubski arhiv).

V Trbovljah je bilo od 13. do 14. 4. 1974 prvenstvo Slovenije članov in starejših pionirjev. V članski konkurenci je Urankar dosegel dve prvi mesti, 200 m delfin in 400 m mešano, in dve drugi mesti, 400 m prosto in 200 m mešano, ter Blažičeva četrto mesto na 100 m hrbtno. Ekipno je Rudar dosegel šesto mesto. V konkurenci starejših pionirjev pa je Leskovec dosegel dve prvi mesti, 400 m prosto in 400 m mešano, ter Sadar drugo mesto na 200 m prsno.

V Trbovljah je bilo tudi zimsko prvenstvo Slovenije za mlajše pionirje, kjer je Tatjana Blažič osvojila dve prvi mesti, na 400 m prosto in 400 m mešano, Igor Vozelj dve drugi mesti, na 100 in 400 m prosto, ter Marko Agrež tretje mesto na 400 m prosto.

Od 18. do 20. 7. 1974 je bilo v Beogradu državno člansko prvenstvo posameznikov, kjer je nastopil tudi Toni Urankar in dosegel drugo mesto na 400 m mešano, tretje na 200 m delfin in peto na 200 m mešano, kar je za mladega plavalca Rudarja lep uspeh. V tem letu je Toni Urankar sodeloval z mladinsko reprezentanco Jugoslavije na 4. Mladinski balkaniadi, kjer je na 400 m mešano dosegel drugo mesto in s tem prispeval k ekipnemu drugemu mestu moške reprezentance in skupnemu tretjemu mestu.

Zimska tekmovanja so bila s tem zaključena in začele so se priprave na tekmovanja v velikih 50-metrskih bazenih. Na letnem kopališču so s treningi lahko začeli šele po petnajstem maju – če so bili občinski možje dobre volje – drugače pa šele 1. junija z uradno otvoritvijo letne sezone ob občinskem prazniku (klubski arhiv).

Slika 9. Prvi Novoletni miting I. 1974 (klubski arhiv).

Na Sliki 9 vidimo prvi Novoletni miting leta 1974 na bazenu v Cementarni Trbovlje.

3.3.2.1.4 Leto 1975

Anton Urankar je leta 1975 predal predsedniško mesto Ratku Blažiču, očetu takrat perspektivne plavalke Tatjane Blažič. Optimističen podatek je bil, da so bile v klubu v tem času pokrite vse starostne skupine, kar je bil plod resnega, sistematičnega in poglobljenega strokovnega dela trenerjev, vodstva/uprave kluba, kakor tudi dobrega sodelovanja z osnovnimi šolami. V tem času se je začelo tudi novo sodelovanje vseh trenerjev v odboru trenerjev s sodelovanjem z DIF-om, takratno Visoko šolo za telesno kulturo (VŠTK), kjer so opravili tudi prva testiranja plavalcev PK Rudar. S takšnim strokovnim delom je bila dana možnost tudi trboveljskim plavalcem, naskok na vrh jugoslovanskega plavanja.

V teh letih je bilo plavanje med Trboveljčani zelo popularno, o čemer pričajo nabito polne tribune gledalcev in navijačev na jugoslovanskem mladinskem prvenstvu na trboveljskem letnem bazenu.

PK Rudar je imel tudi sredi 70-ih let prejšnjega stoletja dva člana državne reprezentance, ki sta leta nastopila na mladinskem in članskem balkanskem prvenstvu: Tatjana Blažič (drugo mesto) in Toni Urankar (dve tretji mesti). Tatjana Blažič je na državnem prvenstvu za starejše pionirje v disciplini 800 m kravl dosegla rekord takratne Jugoslavije (SFRJ) za mlajše in starejše pionirje ter mlajše in starejše mladinke, dosegla pa je tudi absolutni slovenski rekord v hrbtnem slogu. Na tem državnem prvenstvu je osvojila kar 4 prva mesta. Ekipo, ki je zasedla 3. mesto, so poleg Tatjane Blažič sestavljali še Boris Novak, Polona Kolenc, Igor Vozel, Marko Agrež, Maša Burja.

Po takratni nomenklaturi slovenske krovne športne zveze so naziv športnika zveznega razreda pridobili Tatjana Blažič, Toni Urankar in Toni Leskovec (klubski arhiv).

Slika 10. plavalci I. 1975 (klubski arhiv).

Na Sliki 10 vidimo trenerja Mirka Lebarja z njegovimi varovanci. Slika je nastala leta 1975.

3.3.2.1.5 Leto 1976

V letu 1976 so se uspehi nadaljevali. V klubu je bilo veliko državnih reprezentantov in to v vseh kategorijah. Kljub vsem uspehom so vodstvo kluba še naprej pestila finančna sredstva, saj se je dogajalo, da je bil plavalcem onemogočen nastop na državna tekmovanja, a se kljub temu niso vdali. Poleg vseh nastopov na državnih in republiških tekmovanjih so klubski plavalci sodelovali tudi v reprezentančnih vrstah na mednarodnih tekmovanjih (Toni Urankar, Toni Leskovec, Lado Hanžekovič, Marko Agrež, Boris Novak, Igor Vozel, Tatjana Blažič, Polona Kolenc, Pika Meško). Odšli so tudi na:

- EVROPSKO MLADINSKO PRVENSTVO – Oslo, 5.–8. 8. 1976, Blažičeva je dosegla 20. mesto na 100 m hrbtno in 16. na 200 m hrbtno;
- EVROPSKI POKAL SKUPINE »B« – Bukarešta, 14.–15. 8. 1976, Urankar je na 400 m mešano dosegel 4. mesto;
- ČLANSKO BALKANSKO PRVENSTVO – Bukarešta, 19.–22. 8. 1976, kjer sta nastopila Toni Urankar in Tatjana Blažič in dosegla: Urankar 5. mesto s štafeto 4 x 100 m mešano, 7. mesto na 100 m delfin; Blažičeva pa 4. mesto na 100 m hrbtno, 3. mesto na 200 m hrbtno in drugo s štafeto 4 x 100 m mešano;
- MLADINSKO BALKANSKO PRVENSTVO – Solun, 7.–10. 7. 1976, kjer so nastopili Lado Hanžekovič, Tatjana Blažič, Polona Kolenc in Pika Meško. Blažičeva je dosegla 3. mesto na 100 m hrbtno, 4. mesto na 200 m hrbtno ter 4. mesto s štafeto 4 x 100 m mešano in Kolenčeva 7. mesto na 100 m hrbtno.

Trboveljčani so nastopili tudi v Kranju, 17. 7. 1976, na posamičnem prvenstvu Slovenije za mlajše pionirje »C«, kjer je Darko Blažič dosegel tretje mesto na 50 m delfin. V mladinski konkurenci pa sta se (na republiškem prvenstvu v Ljubljani) na stopničkah pojavljala Urankar in Leskovec.

Na državnem prvenstvu leta 1976 za starejše pionirje so se osvojitvam prvih mest Tatjani Blažič pridružili še Pika Meško, Boris Novak in Lado Hanžekovič; druga in nižja mesta pa so osvajali Polona Kolenc, Igor Vozel in Marko Agrež (klubski arhiv).

Slika 11. Beograd 1976 (klubski arhiv).

Slika 11 je bila posneta leta 1976 v Beogradu za ekipno drugo mesto. Z leve: Vlado Hanžekovič, Boris Novak, Igor Vozel, Marko Agrež, Polona Kolenc, Tatjana Blažič, Pika Meško s trenerjem Mirkom Lebarjem.

3.3.2.1.6 Leto 1977

Leta 1977 je Ratko Blažič predsedniško mesto predal Petru Jamniku, ki je nadaljeval odlično začrtano delo kljub slabemu finančnemu stanju. Svetla točka v tem obdobju so bili tekmovalni uspehi plavalcev. Kar sedem plavalcev PK Rudar je tekmovalo v jugoslovanski reprezentanci na mladinskem balkanskem prvenstvu v turški Antalyi, kjer so dosegli številne odlične uvrstitve (od 1. do 7. mesta). Jugoslavija kot ekipa pa je osvojila prvo mesto.

Slika 12. Antalya I. 1977 (klubski arhiv).

Slika 12 je nastala v Antalyi leta 1977. Z leve: Marko Agrež, Tatjana Blažič, Lado Hanžekovič, Boris Novak, Igor Vozel, Pika Meško, Polona Kolenc, trener Mirko Lebar.

V Kranju je bilo 19. 2. 1977 zimsko prvenstvo Slovenije za mlajše pionirje »A«, kjer je Sandi Kolenc osvojil dve drugi mesti, in sicer na 200 in 400 m prosto. V Ljubljani je prav tako 19. 2. 1977 potekalo zimsko prvenstvo Slovenije za mlajše pionirje »B«, kjer je Urša Burja dosegla drugo mesto na 50 m hrbtno, tretje na 100 m hrbtno, ženska štafeta 4 x 50 m mešano drugo mesto ter na 4 x 50 m prosto tretje mesto. V Zagrebu je 26.–27. 2. 1977 potekalo finalno tekmovanje za pokal Jugoslavije, kjer so plavalci Rudarja osvojili 5. mesto.

Prvenstvo Slovenije za mlajše pionirje »B« je potekalo v Kopru, 6.–7. 8. 1977, kjer je bil ženski del ekipe uspešnejši. Nataša Urankar se je uvrstila na drugo mesto v disciplini 400 m prosto, Katjuša Laznik in Urša Burja pa na tretje mesto; prva v disciplini 200 m prsno, druga pa na 100 m hrbtno. Uspešni sta bili tudi ženski štafeti, in sicer na 4 x 100 m prosto in 4 x 100 m mešano z osvojenim drugim mestom. Poleg vseh republiških in državnih tekmovanj so plavalci Rudarja sodelovali tudi na mednarodnih mitingih kot stalni člani reprezentanc. Med pomembnejšimi tekmovanji sta bili balkaniadi, in sicer v članski, kakor tudi v mladinski konkurenci. Mladinsko balkansko prvenstvo je potekalo v turškem mestu Antaliji, 5.–7. 8. 1977, kjer je nastopilo kar sedem članov plavalnega kluba Rudar, in sicer Marko Agrež, Lado Hanžekovič, Boris Novak, Igor Vozel, Tatjana Blažič, Polona Kolenc in Pika Meško. Med pregledom rezultatov pa lahko rečemo, da so bili zelo uspešni, saj je Hanžekovič osvojil na 100 m delfin 1. mesto, na 200 m delfin 2. mesto, na 400 m mešano 3. mesto in na 200 m mešano 5. mesto; Vozel je na 1500 m prosto osvojil 3. mesto; Novak 3. mesto na 200 m hrbtno in 7. mesto na 100 m hrbtno, Agrež 6. mesto na 1500 m prosto. Med dekleti pa je Blažičeva dvakrat dosegla 1. mesto, in sicer na

100 in 200 m hrbtno; Meškova 5. mesto na 200 m delfin in Kolenčeva 6. mesto na 200 m hrbtno. Kot člani reprezentance Jugoslavije pa so osvojili prvo mesto. Tudi na članskem balkanskem prvenstvu, ki je potekalo v bolgarskem mestu Sandanski od 21. do 24. 7. 1977, sta sodelovala plavalca Rudarja, Toni Urankar, ki je osvojil 7. mesto v disciplini 200 m mešano in 3. mesto s štafeto 4 x 100 m mešano, in Tatjana Blažič, ki je bila trikrat tretja, in sicer v disciplini 100 in 200 m hrbtno ter z žensko štafeto 4 x 100 m mešano.

V letu 1977 pa ne gre pozabiti na marljive učitelje plavanja, ki so ves čas skrbeli za odpravo plavalne nepismenosti in skrbeli za nadarjene mlade plavalce, ki so svojo športno pot nato nadaljevali v športni šoli. Njihovo uspešno delo se je pokazalo na tekmovanju osnovnih šol Slovenije, kjer je sodelovalo kar 250 učencev iz naše regije in kar več kot 1500 učencev iz vse Slovenije. To prvenstvo je organizirala Plavalna zveza Slovenije v sodelovanju s centrom šolskih športnih društev, kjer pa so bili trboveljski učenci zelo uspešni (klubski arhiv).

3.3.2.1.7 Leto 1978

V letu 1978 je predsedniško mesto ponovno prevzel Anton Urankar. Klubsko stanje je bilo nespremenjeno. Kljub težkim razmeram in slabim pogojem so plavalci še vedno vztrajali. Še vedno so bili stalni člani reprezentanc in še vedno so bili zelo uspešni. Na članski balkaniadi so bili kar trije Rudarjevi plavalci od skupno štirinajstih slovenskih plavalcev.

Na tekmovanju za zimski pokal plavalne zveze Slovenije, ki je potekalo v domačem bazenu, so domačini osvojili prvo mesto. K temu uspehu so veliko pripomogli Agrež, Blažičeva, Hanžekovič, Kolenčeva, Kostanjšek, Meškova, Urankar, Vozel ... Veselili so se tudi z osvojitvijo prvega mesta na tekmovanju za pokal Slovenije. Nič manj uspešni pa niso bili na tekmovanju za zimski pokal Jugoslavije, kjer so v predtekmovanju v Ljubljani, 11.–12. 2. 1978, osvojili četrto mesto in se niso uvrstili na finalno tekmovanje. Na Ravnah, 4.–5. 3. 1978, je istočasno potekalo tudi prvenstvo Slovenije za starejše pionirje, kjer je Maša Burja osvojila dve 2. mesti, in sicer na 100 in 200 m hrbtno. Mlajši pionirji »A« so se v Kranju, 4.–5. 3. 1978, pomerili s svojimi vrstniki, kjer je viden uspeh med posamezniki dosegla le ženska štafeta 4 x 100 m mešano in osvojila tretje mesto. V Ljubljani je s svojimi nastopi na prvenstvu Slovenije za mlajše pionirje »B« opozorila Darja Alauf, ki je osvojila dve prvi mesti, na 100 in 200 m hrbtno, in dve tretji mesti, na 100 in 800 m prosto. Svoj uspeh pa so proslavile tudi plavalke v štafetah na 4 x 100 m prosto in 4 x 100 m mešano, osvojile so 3. mesto. Pokal PZS (Plavalne zveze Slovenije) je osvojila ekipa Rudarja pred kranjskim Triglavom.

Na zimskem prvenstvu Jugoslavije za mlajše pionirje »A«, ki je bilo v Kranju, 18.–19. 3. 1978, so se ekipno uvrstili na šesto mesto. Med posamezniki so se izkazale Urša Hudar in, ki je bila na 100 m prosto četrta, na 200 m prsno pa peta; Jana Ahac je bila peta na 100 m delfin in šesta na 200 m delfin ter Urša Burja, ki je bila dvakrat peta, in to na 100 in 200 m hrbtno. Uspešni pa sta bili tudi ženski štafeti na 4 x 100 m prosto in 4 x 100 m mešano, saj sta osvojili nevhvaležni četrta mesti.

Tudi mlajši pionirji »B«, ki so nastopili na prvenstvu Jugoslavije v Vodica pri Šibeniku, 18.–19. 3. 1978, so ekipno dosegli šesto mesto. Med posamezniki moramo pohvaliti Darjo Alauf, ki je osvojila dve prvi mesti, na 100 in 200 m hrbtno, in tako najavila nadaljevanje uspehov v hrbtnem slogu svoje klubske kolegice ter dve drugi mesti, na 400 in 800 m prosto; Alena Valentiča, ki je osvojil tretje mesto na 400 m prosto, kakor tudi Petra Zupančiča, ki je osvojil tri četrta mesta, na 100 in 200 m hrbtno ter na 100 m delfin.

Malce manj uspešni so bili na Ptuju, kjer je potekalo prvenstvo Jugoslavije za starejše pionirje in so ekipno dosegli trinajsto mesto. Med posamezniki je bil najuspešnejši Sandi Kolenc, ki je na 1500 m prosto osvojil peto mesto. Trboveljski plavalci so na tekmovanjih za pokal plavalne zveze Slovenije (v kategoriji članov, mladincev in starejših pionirjev) osvojili tretje mesto, enako tudi v kategoriji mlajših pionirjev »A«, in pa četrto mesto v kategoriji mlajših pionirjev »B«.

Kot reprezentanti so sodelovali na mladinskem evropskem prvenstvu v Firencah, 27.–30. 7. 1978, Boris Novak; na članskem balkanskem prvenstvu v Kranju, 3.–6. 8. 1978, Lado Hanžekovič, Boris Novak, ki je na 400 m mešano osvojil 6. mesto in pa Tatjana Blažič, ki je bila tretja na 200 m hrbtno in pa četrta na 100 m hrbtno; na mladinskem balkanskem prvenstvu v Braili, 13.–16. 7. 1978, kjer so sodelovali Boris Novak, ki je bil na 100 m hrbtno tretji, na 200 m mešano šesti, na 400 m prosto je osvojil drugo mesto, enako pa je dosegel tudi na 400 m mešano, Igor Vozel, ki je s štafeto 4 x 100 m prosto osvojil prvo mesto in pa Polona Kolenc, ki je osvojila peto mesto na 100 m hrbtno in sedmo mesto na 200 m hrbtno. Kot vsako drugo leto so sodelovali še na mnogih mednarodnih tekmovanjih kot stalni člani reprezentančnih vrst. Občasno se jim je pridružil tudi Marko Agrež (klubski arhiv).

Slika 13. Ogravanje pred tekmo (klubski arhiv).

Slika 13 prikazuje ogravanje pred tekmo. Z leve proti desni: Pika Meško, Tatjana Blažič, Polona Kolenc (v ozadju še Lado Hanžeković v kopalkah).

3.3.2.1.8 Leto 1979

V sezoni 1979 je predsedniško mesto prevzel Anton Alauf (oče plavalke Darje Alauf). Težave so se še vedno nadaljevale, plavalci pa kot bi hoteli dokazati, da kljub vsemu sodijo v sam slovenski kot tudi jugoslovanski vrh. Stalnim reprezentančnim članom sta se pridružila še Sandi Kolenc in Urša Burja. Sodelovali so na mednarodnih in pa (za tisti čas) na važnejših tekmovanjih, kot so: na mediteranskih igrah v Splitu 18.–22. 8. 1979 ter na balkanskem prvenstvu v Istanbulu, 23.–26. 8. 1979, Hanžekovič, Novak in Blažičeva. Njihovo marljivo delo se je odražalo tudi z uspehi na republiških kot tudi na državnih tekmovanjih. Glavnemu trenerju Lebru se je septembra tega leta pridružil Ervin Mlakar. Zaradi številčnejšega članstva so v trenažnem procesu sodelovali še Jože Čibej, Juša Burja, Aleksaner Kostanjšek, Marjana Kanduč, Nika Hodej, Lado Gajšek; v šoli plavanja pa Dragi Valentič, Špela Gosak, Branko Krevl, Bruno Urbanija, Olga Kmet, Jolanda Razboršek, Manca Erjavec ...

Na posamičnem prvenstvu Slovenije za starejše pionirje, ki je bilo v Ljubljani, 7.–8. 4. 1979, se je izkazal Sandi Kolenc. Osvojil je prvo mesto na 100 m prosto, drugi mesti na 200 in 400 m prosto in dve tretji mesti na 1500 m prosto in 200 m mešano. Za mlajše pionirje »B«, ki je istočasno potekalo v Mariboru, pa sta vidnejša uspeha dosegli le ženski štafeti na 4 x 100 m mešano, in sicer drugo mesto in tretje mesto štafeta 4 x 100 m prosto. Nič bolje se ni godilo ekipi starejših pionirjev, ki so na

prvenstvu Jugoslavije v Kranju, 4.–15. 4. 1979, ekipno osvojili 11. mesto, med posamezniki pa je bil najboljši Sandi Kolenc, ki je osvojil tri tretja mesta, in sicer na 100, 400 in 1500 m prosto.

V Mariboru je istočasno potekalo državno tekmovanje za mlajše pionirje »B«, kjer so kot ekipa osvojili enajsto mesto, med posamezniki pa je bila Karmen Pusovnik dvakrat šesta, na 800 m prosto in 200 m prsno; Nataša Duh peta na 100 m prsno; Snežana Juraič na 100 m delfin in štafeta 4 x 100 m prosto, ki je osvojila peto mesto ter šesto mesto štafeta 4 x 100 m mešano. Rudarjeva ekipa je sodelovala tudi na predtekmovanju za pokal Jugoslavije, kjer je dosegla četrto mesto, v pokalu Slovenije so pa bili tretji. V konkurenci starejših pionirjev se je uspehov veselil Sandi Kolenc, ki je bil trikrat tretji, na 100, 400 in 1500 m prosto, ter drugi na 200 m prosto. Lepše uvrstitve so bile ponovno na prvenstvih Jugoslavije, kjer so v absolutni konkurenci osvojili šesto, v mladinski pa sedmo mesto. Na državnem prvenstvu za starejše pionirje v Beogradu, 10.–12. 8. 1979, je ponovno izstopal Sandi Kolenc, saj je osvojil dve drugi mesti na 200 in 1500 m prosto, tretje na 400 m prosto in sedmo na 100 m prosto. Pridružila se mu je še Urša Hudar in z osmim mestom na 800 m prosto. Kot ekipa so osvojili štirinajsto mesto, kar je bilo zadovoljivo. Na letnem prvenstvu za pokal Slovenije so člani, mladinci in starejši pionirji osvojili tretje mesto; mlajši pionirji »A« so osvojili četrto mesto, mlajši pionirji »B« pa šesto mesto.

V letu 1979 je na mladinskem slovenskem prvenstvu blestel Boris Novak s kar petimi zmagami in tremi drugimi mesti. Na državnem prvenstvu za starejše pionirje je izstopal Sandi Kolenc, za mlajše pionirje pa Nataša Urankar in Urša Burja ter Darja Alauf.

V državno reprezentanco so se konstantno uvrščali Tatjana Blažič, Vlado Hanžekovič in Boris Novak. Kot reprezentanti Jugoslavije so leta 1979 vsi trije nastopili na Mediteranskih igrah v Splitu (klubski arhiv).

Slika 14. Mediteranske igre Split, 1979 (klubski arhiv).

Na Sliki 14 vidimo Mirka Lebarja z njegovimi varovanci (Boris Novak, Tatjana Blažič, Lado Hanžekovič) na Mediteranskih igrah v Splitu leta 1979.

3.3.2.1.9 Leto 1980

V letu 1980 je predsedniško mesto kluba prevzela dolgoletna plavalka, kasneje vodja plavalne šole, trenerka Juša Burja. V tem letu sta se trenerju Mirku Lebarju pridružila Ervin Mlakar in Matjaž Perme, ki sta prevzela ekipe mlajših letnikov. Kljub težavam je za plavalci prve skupine rasel nov rod prav tako uspešnih plavalcev. Rezultati, ki so jih dosegali, povedo, da je bil plavalni šport v Trbovljah številka ena. V vrste reprezentanc so bili takrat vabljeni Hanžekovič, Novak, Blažičeva, Vozel, Kolenčeva, Burjeva, Urankarjeva in Laznikova – in ti plavalci so sodelovali na mnogih mednarodnih mitingih. Uspehi so se začeli že s predtekmovanjem za »pokal Jugoslavije«, ki je bilo v Trbovljah, 9.–10. 2. 1980, kjer so plavalci Rudarja osvojili tretje mesto in tako lahko nastopili v finalu, ki je bilo na Ptuju, 24.–25. 2. 1980, kjer pa so bili šesti. Na tekmovanju za pokal Slovenije, ki je potekalo v Kranju in Ljubljani, so Rudarjevi plavalci v članski in mladinski konkurenci osvojili tretje mesto, v pionirski konkurenci pa so bili četrtri.

Za mlajše pionirje »B« je prvenstvo potekalo v Kranju, 8.–9. 3. 1980, kjer med posamezniki niso imeli vidnih uspehov, kot ekipa pa so osvojili sedmo mesto. Mladinsko prvenstvo Jugoslavije za male bazene je bilo v Zagrebu, 8.–9. 3. 1980, kjer je ekipa Rudarja osvojila le sedemnajsto mesto, med posameznicami pa je Urša Burja osvojila četrto mesto. Za zaključek tekmovalne sezone pa povejmo, da so sodelovali tudi na pokalu plavalne zveze Slovenije, kjer so v kategoriji članov, mladincev, starejših pionirjev in mlajših pionirjev »A« osvojili četrto mesto ter v kategoriji mlajših pionirjev »B« peto mesto. V vrste reprezentanc so bili vabljeni Hanžekovič, Novak, Blažičeva, Vozel, Kolenčeva, Burjeva, Urankarjeva ter Laznikova, ki so sodelovali na mnogih mednarodnih mitingih. Važnejše tekmovanje v tem letu je predstavljala članska balkaniada v Volosu, 21.–24. 8. 1980, kjer so bili prisotni tudi Hanžekovič, ki je bil na 100 m šesti, enak uspeh je dosegla tudi Blažičeva na 100 m hrbtno ter Novak, ki je osvojil sedmo mesto na 200 m.

Še vedno so marljivi amaterski delavci vodili šolo plavanja in imeli lepe uspehe, saj je kar 85–90 % učencev splavalo. Glede na to pa je kasneje klub pridobil dovolj novih mladih plavalcev v nadaljevalno šolo plavanja (klubski arhiv).

3.3.2.1.10 Leto 1981

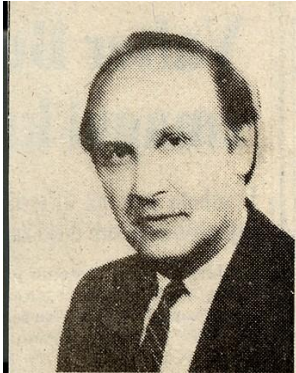
Januarja 1981 je zimski bazen v Trbovljah gostil finale absolutnega ekipnega državnega prvenstva Jugoslavije, kjer so trboveljski plavalci zasedli 2. mesto, kar je največji ekipni uspeh trboveljskega plavalnega kluba.

V letu 1981 se začne novo obdobje trboveljskega plavanja, Mirko Lebar je septembra odšel v Ljubljano in je trenersko delo prepustil Ervinu Mlakarju in Matjažu Permetu. Predsedniško mesto je prevzel Hinko Kus – oče plavalke Barbare Kus. Zaradi pomanjkanja denarja sta s skupno pomočjo Ivana Vozla skonstruirala napravo za trening moči, katero so izdelali v termoelektrarni. Lahko bi našteali še vrsto izboljšav in pripomočkov, ki so bili plod prav njunega sodelovanja. Tega leta je nehala tekrovati tudi Tatjana Blažič (pri svojih 19-ih letih) zaradi študija v Ljubljani.

Rastel pa je nov rod mladih plavalcev na čelu z najmlajšo državno reprezentantko in rekorderko Darjo Alauf. Na evropskem članskem prvenstvu v Splitu 1981 sta sodelovala Boris Novak (v štafeti je bil 10., osvojil pa je še 13. in 28. mesto) in Darja Alauf kot najmlajša udeleženka prvenstva (zasedla je 21. mesto). Na prvenstvu Jugoslavije za starejše pionirje je Urša Burja osvojila 2. mesto. Zimska sezona se je začela s predtekmovanjem ekipnega prvenstva Jugoslavije, ki je bilo na Ravnah, 21. 12. 1980. Rudarjevi plavalci so bili zelo uspešni, saj so se uvrstili na odlično drugo mesto in se tako uvrstili v finalno tekmovanje, ki je bilo v Trbovljah, 3.–4. 1. 1981. Tudi v finalnem boju se niso ustrašili svojih nasprotnikov in ponovno osvojili drugo mesto za PK Triglavom in pred PK Partizanom. Začetek zimske sezone za tekmovalno obdobje 1980/1981 je bil zelo obetaven. V mesecu februarju so se v Cerknem, 14.–15. 2. 1981, pomerili na tekmovanju za zimski pokal plavalne zveze Slovenije in osvojili tretje mesto. Najzaslužnejši za to so bili Novak, Hanžekovič, Blažičeva in Alafova. Letna sezona se je pričela s predtekmovanjem za pokal Jugoslavije, in sicer v Ljubljani, 27.–28. 7. 1981, kjer so se Rudarjevi plavalci uvrstili na tretje mesto in si s tem zagotovili mesto med finalistami. V Kranju je 12. in 13. 7. 1981 potekalo prvenstvo Slovenije za mlajše pionirje »A«, kjer vidnejših uspehov med posameznimi uvrstitvami ni bilo, v ekipni uvrstitvi pa so osvojili uspešno četrto mesto. Tudi v Kopru, 18.–19. 7. 1981, kjer je potekalo tekmovanje mlajših pionirjev »B«, ni bilo drugače – ekipno so se uvrstili na šesto mesto. Na absolutnem prvenstvu Slovenije, ki je bilo v Radovljici, 11.–13. 7. 1981, so v ekipni uvrstitvi osvojili drugo mesto.

V Ljubljani, 24.–26. 7. 1981, je potekalo mladinsko državno prvenstvo, kjer je Alafova osvojila prvo mesto v disciplini 200 m hrbtno. Pred velikimi mednarodnimi tekmovanji je bilo v Kranju, 15.–19. 8. 1981, še prvenstvo Jugoslavije za starejše pionirje. Na tem tekmovanju je na 200 m hrbtno osvojila Urša Burja drugo mesto. Na velikih mednarodnih tekmovanjih, kjer so sodelovali kot člani državne reprezentance, pa so sodelovali na Evropskem članskem prvenstvu v Splitu, 7.–12. 9. 1981, in sicer Boris Novak, ki je s štafeto 4 x 200 m prosto osvojil 10. mesto, s štafeto 4 x 100 m prosto 13. mesto ter v disciplini 200 m mešano 28. mesto; Darja Alauf kot najmlajša udeleženka prvenstva je na 200 m hrbtno zasedla 21. mesto. Na balkanskem članskem prvenstvu – Vratza, 20.–23. 8. 1981, je sodeloval Boris Novak in na 400 m mešano osvojil 3. mesto, na 200 m mešano je bil sedmi ter s štafeto 4 x 200 m prosto osvojil drugo mesto. Na balkanskem mladinskem prvenstvu – Cavala, 6.–9. 8. 1981, pa so sodelovale Nataša Urankar in na 400 m prosto osvojila 8. mesto in s

štafeto 4 x 100 m prosto 4. mesto; Darja Alauf je bila v disciplini 200 m hrbtno prva, na 100 m hrbtno je bila tretja in s štafeto 4 x 100 m mešano osvojila tretje mesto; Urša Burja je nastopila v disciplini 100 m hrbtno in osvojila 8. mesto ter na enkrat daljši progi 10. mesto (klubski arhiv).

Slika 15. Hinko Kus (klubski arhiv).

Na Sliki 15 vidimo Hinka Kusa – predsednika PK Rudar in pobudnika obnove zimskega bazena Cementarne ter glavnega protagonista daljinskega ogrevanja LKT.

3.3.2.1.10.1 Mirko Lebar (1971–1981)

Mirko Lebar je bil doma z Izlak, sicer pa je rojen Trboveljčan. Po končanem učiteljišču in prvi stopnji na VŠTK (Visoka šola za telesno kulturo) v Ljubljani se je zaposlil na Osnovni šoli Trnovo, kjer se je predvsem posvetil športnim igram. Pomagal je tudi fantom v Mladinskem klubu Kolezija. Leta 1971 je po prihodu iz JLA dobil ponudbo iz Trbovelj. Ko je leta 1972 PK Rudar zapustil prvi profesionalni trener Ratko Karković, je njegovo mesto zasedel Mirko Lebar. Takrat je bil zaposlen na Tehnični srednji šoli v Trbovljah kot profesor telesne in predvojaške vzgoje. V avgustu leta 1972 je Trbovlje dobilo nov športni objekt, 25-metrski pokriti bazen v Cementarni Trbovlje. Tako so bili dani pogoji za dobro delo z mladimi in velika priložnost dokazovanja za mladega trenerja. Z boljšimi pogoji za vadbo se je pokazala potreba po profesionalnem trenerju, to mesto je zasedel leta 1974. Za svoje delo si je Mirko Lebar izbral dva velika cilja:

- množičnost, ki se izvaja v plavalni šoli,
- vadba v homogenih skupinah v obliki treniranja.

S tem so bili dani pogoji za ponoven vzpon trboveljskega plavanja. Nika Hodej in Toni Urankar in še nekateri so že dosegli slovenski vrh. Nadvse pomemben je bil ponovni začetek plavalne šole, ki je klubu prinesla dodatna sredstva potrebna za obstoj, da bi se vsi otroci naučili plavati. Pouk plavanja je bil najprej neobvezen, nato pa je bil obisk vse večji in plavanje je postalo sestavni del šolskega programa otrok. Plavalna šola je potekala od jeseni do pomladi in ni bilo otroka, ki se ne bi naučil plavati. Za uspehe šole plavanja so imeli poleg vodje velike zasluge učitelji plavanja Juša Burja, Dragica Valentič, Marjana Kanduč, Špela Gosak, Jože Čibej, Branko

Krevl, Zdenka Berčič, Bruno Urbanija, Jolanda Razboršek ... Po testiranju ob kocu tečajev je trener izbral nadarjene in jih usmeril v športno šolo plavanja, iz katere je klub črpal tekmovalce. Takrat še ni bilo pojma o selekcijah, trener Mirko Lebar pa je v prilagojeni obliki to že izvajal. Iz šole plavanja so izšli vsi naslednji rodovi plavalcev Rudarja, ki je postal eden vodilnih jugoslovanskih klubov. Rod za rod, Urankar, Leskovec, Sadar, Blažičeva, Vozel, Novak, Agrež, Hanžekovič, Kolenčeva, Burjatova za njimi Alaufova in njena generacija. Nadarjeni plavalci pa zahtevajo od trenerja napredek, kar pomeni nenehno strokovno izpopolnjevanje doma in v tujini. Ko je Blažičeva z rezultati dokazovala svojo kvaliteto in vzpon, je Mirko Lebar poiskal nasvete za treninge pri takratnem odličnem trenerju hrbtnega sloga Neagleju Kempu na srečanju v Berlinu. Znan je bil kot zahteven in oster trener. Pri delu se je držal svojih načel, kajti uspeh plavalcev je odvisen od njihovega poštenega dela. In če se sam odloči za to, se mora zahtev tudi držati. Mirko Lebar je vzgojil vrsto plavalcev, ki se ponašajo z naslovi državnih in balkanskih prvakov. S svojimi plavalci je sodeloval v državni reprezentanci. Po njegovi zaslugi je bil PK Rudar med najboljšimi plavalnimi kolektivni v državi. Zaradi izjemnih uspehov pri trenerskem delu je leta 1981 prejel eno najvišjih priznanj v slovenskem športu, Bloudkovo plaketo. V nekem intervjuju je Mirko Lebar izjavil: *»Ko postaneš trener v vrhunskem športu, moraš rasti s tekmovalci, se izpopolnjevati, da bi jim pomagal kar najvišje. Kritično postane, ko svojih strokovnih načrtov in hotenj ne moreš, ob vsej dobri volji športnikov, uresničevati zaradi slabih materialnih razmer v okolju, v katerem delaš.«* Prav zaradi takšnih vzrokov je leta 1981 zapustil PK Rudar in se preselil v Ljubljano (klubski arhiv).

Slika 16. Mirko Lebar (klubski arhiv).

Slika 16 prikazuje Mirka Lebarja, ki je bil trener v Trbovljah v letih 1971–1981.

3.3.2.1.10.2 Tatjana Blažič (Podbregar) (1962)

Tatjana Blažič (poročena Podbregar) se je rodila 4. decembra 1962 v Trbovljah, kjer je obiskovala osnovno šolo in končala gimnazijo. Leta 1986 je diplomirala na ljubljanski fakulteti za arhitekturo. Dela kot urbanistka, z družino živi v Trbovljah.

S plavanjem se je začela ukvarjati v tretjem razredu osnovne šole, to je leta 1971, ko so jo po opravljenem tečaju v plavalni šoli povabili v plavalni klub. Že leta 1972 je osvojila prve medalje, ki jih je v nadaljnjih desetih letih osvajala v vseh kategorijah, pionirskih, mladinskih in članskih, tako na republiških kot na državnih jugoslovanskih prvenstvih, mednarodnih mitingih ter balkaniadah.

Od leta 1976 do leta 1981 je bila vsakoletna jugoslovanska državna prvakinja v hrbtnem slogu na 100 in 200 metrov v malih in velikih bazenih, večkratna državna rekorderka ter vsakoletna državna reprezentantka. Dvakrat je bila mladinska balkanska prvakinja, dvakrat četrta na mediteranskih igrah v Splitu ter udeleženka mladinskega evropskega prvenstva v Oslu.

Plavala je v najuspešnejši ekipi trboveljskih plavalcev pod vodstvom trenerja Mirka Lebarja. Januarja 1981 je zimski bazen v Trbovljah gostil finale absolutnega ekipnega državnega prvenstva Jugoslavije, kjer so trboveljski plavalci zasedli drugo mesto, kar je največji ekipni uspeh trboveljskega plavalnega kluba. V istem letu je Tatjana Blažič končala svojo plavalno kariero, ker je šla študirat v Ljubljano (osebni arhiv Tatjane Blažič Podbregar).

Slika 17. Tatjana Blažič (klubski arhiv).

Na Sliki 17 vidimo Tatjano Blažič ob prejemanju zmagovalne kolajne.

3.3.2.1.10.3 Boris Novak (1963)

Boris Novak je začel plavati po plavalnem tečaju PK Rudar leta 1972. Njegovi trenerji so bili Marjana Kanduč, Juša Burja in Branko Krevl. Leta 1973 sta bila njegova trenerja Lado Gajšek in Jože Čibej. V letu 1975 pa je Boris začel podirati rekorde, in to jugoslovanske: 100 m hrbtno (1:14,8), 200 m hrbtno (2:37,5), 200 m mešano (2:43,1), 800 m kravl (10:11,2). To leto je bil tudi 3 x prvak Jugoslavije (zimsko prvenstvo je bilo v Trbovljah). Leta 1976 je Boris prvič postal (letni) prvak Jugoslavije za starejše pionirje (200 m hrbtno, 2:28,6). Leta 1977 je kot reprezentant Jugoslavije sodeloval na četverboju narodov v Belgiji, potem pa še na Mladinskem balkanskem prvenstvu v Turčiji. Leta 1978 je Boris osvojil na balkaniadi tudi pet medalj: 1 zlato, 3 srebrne in 1 bronasto. To leto je sodeloval tudi na Evropskem mladinskem prvenstvu in prvič nastopil v članski jugoslovanski reprezentanci ter v njej sodeloval vse do leta 1989. Vmes je leta 1979 sodeloval na Mediteranskih igrah v Splitu. Leta 1980 je bil prvak Jugoslavije na 200 m mešano, najboljši rezultat sezone je imel tudi na 400 m mešano. 1981 se je Boris na balkaniadi okitil z bronasto medaljo na 400 m mešano v članski konkurenci. Tega leta pa je sodeloval tudi na Evropskem prvenstvu. Po odsluženi »vojaščini« 1982/83 je v letu 1984 postavil prvi absolutni rekord Jugoslavije na 100 m hrbtno (0:58,56 – 25-metrski bazen), vendar je takrat že plaval za Ljubljano. 1985 je osvojil medaljo na balkaniadi v Grčiji. Leta 1987 je sodeloval na Univerziadi v Zagrebu, kjer je na 100 m plaval jugoslovanski rekord 0:59,56. Z Mediteranskih iger v Siriji ima Boris eno bronasto medaljo. V letu 1988 je Boris postavil še nekaj rekordov in osvojil nekaj državnih medalj. V sklepnem letu 1989 je zmagal na prvenstvu Jugoslavije na 100 m hrbtno. Proslavil je tudi v veteranskem plavanju, kjer na svetovnih in evropskih tekmovanjih sodeluje vse od leta 2006 (osebni arhiv Borisa Novaka).

Slika 18. Mediteranske igre v Siriji leta 1987 (klubski arhiv).

Na Sliki 18 vidimo Mediteranske igre Latakija (Sirija) 1987, štafeta 4 x 100 prosto, 3. mesto (v ospredju Boris Novak in Nace Majcen, zadaj Djerdj Cabafi in Slaven Šitić).

3.3.2.1.11 Leto 1982

Na zimskem Pokalu Slovenije je Rudar v starejših skupinah dosegel 4. mesto v Cerknem, 13.–14. 2. 1982, v mlajših skupinah, ki pa je bilo v Trbovljah, pa 10. mesto. Na Letnem pokalu Slovenije je Rudar v starejši kategoriji dosegel 5. mesto, v kategoriji mlajših pionirjev "A" je dosegel 4. mesto in v kategoriji mlajših pionirjev "B" 10. mesto.

Rudarjevi plavalci v YU-reprezentanci:

BALKANSKO PRVENSTVO, Bukarešta, 15.–18. 7. 1982, Nataša Urankar, Boris Novak;

MLADINSKO EVROPSKO PRVENSTVO, Innsbruk, 26.–29. 8. 1982, Darja Alauf, ki je v finalu dosegla na 200 m odlično 5. mesto;

MLADINSKO BALKANSKO PRVENSTVO, Istanbul, 5.–8. 8. 1982, Darja Alauf, ki je na 200 m hrbtno in v štafeti 4 x 100 m mešano dosegla drugo mesto, ter Karmen Pusovnik in Nataša Urankar;

PIONIRSKI TROBOJ, JUGOSLAVIJA - BELGIJA - ŠVICA, Zurich, 3.–4. 4. 1982, Darja Alauf, Karmen Pusovnik;

MEDNARODNI MITING BUDIMPEŠTA, 23.–26. 3. 1982, Boris Novak.

Rudarjevi plavalci v SLO-reprezentanci:

PIONIRSKI DVOBOJ - FURLANIJA, JULIJSKA KRAJINA - SLOVENIJA, Cerkno, 10. 4. 1982, Darja Alauf, Karmen Pusovnik;

PIONIRSKI TROBOJ FURLANIJA, JULIJSKA KRAJINA - KOROŠKA - SLOVENIJA, Latisana, 10. 5. 1982, Karmen Pusovnik;

MEDNARODNI TROBOJ SLOVAŠKA - AVSTRIJA - SLOVENIJA, Bratislava, 22.–23. 5. 1982, Darja Alauf, Nataša Urankar;

TROBOJ KOROŠKA - JULIJSKA KRAJINA - FURLANIJA - SLOVENIJA, Vollkermarkt, 23. 6. 1982, Boris Novak, Darja Alauf, Nataša Urankar;

MEDNARODNI MITING VSETINA (Češka), 19.–20. 12. 1981, Darja Alauf, Nataša Urankar, Boris Novak;

MEDNARODNI MITING BRATISLAVA, 5.–6. 6. 1982, Darja Alauf, Karmen Pusovnik;

MEDNARODNI MITING GRAZ, 19.–20. 6. 1982, Darja Alauf, Nataša Urankar (klubski arhiv).

3.3.2.1.12 Leto 1983

Medtem ko so starejši uspešni plavalci končevali svoje kariere oz. odhajali v druge sredine, je mladi rod trboveljskih plavalk in plavalcev treniral pod vodstvom Matjaža Permeta in Ervina Mlakarja. Po odhodu Mirka Lebarja je dekleta prevzel Matjaž Perme, Ervin Mlakar pa fante. »Terala« sta jih 11-krat na teden, na kakšen trening sta jim privoščila tudi po 12 kilometrov, v ekipi pa je vladala zdrava tekmovalnost.

Proge od 1 do 3 so bile fantovske, 4 do 6 dekliške. In delalo se je resno, zelo resno, kar je kmalu obrodilo sadove.

V januarju 1983 so se pionirji do 13 let in pionirke do 12 let pomerili na Zimskem pokalu Plavalne zveze Slovenije v bazenu Cementarne v Trbovljah. Ekipno so Trboveljčani osvojili 3. mesto, med posameznicami pa sta se Barbara Kmetič in Barbara Kus zavihteli med dobitnice medalj. Že mesec kasneje je na Prvenstvu Slovenije za mlajše pionirje A v Kopru Barbara Kus postala republiška prvakinja na 200 m prosto, medalje sta osvojili še Barbara Kmetič in Nataša Oberč, v zmagovalni štafeti na 4 x 100 prosto pa se jim je na najvišji stopnički pridružila še Darja Jazbec. Ekipa je znova osvojila 3. mesto.

Plavalni nastopi v marcu 1983 so se začeli v kranjskem bazenu s štirimi programi, kjer je bilo Prvenstvo Jugoslavije v isti kategoriji. Barbara Kus je postala državna prvakinja na 200 m prosto in 200 prsno, medalje sta si priplavala tudi Barbara Kmetič in pri fantih Primož Kurent, ponovno pa je med najboljšimi tremi pristala tudi štafeta 4 x 100 m prosto v postavi Barbara Kmetič, Nataša Oberč, Darja Jazbec in Barbara Kus.

Sledilo je Mladinsko prvenstvo Jugoslavije v Celju, med dobitnike medalj se je vpisala Karmen Pusovnik, Darja Alauf je z mladinskim rekordom Jugoslavije in absolutnim rekordom Slovenije na 100 hrbtno postala državna prvakinja, zmagala je tudi na 200 m hrbtno, Barbara Kus je sicer ostala brez medalje, zato pa je nase opozorila z rekordom Jugoslavije za mlajše pionirke »A« na 800 m prosto. Še teden kasneje je bilo v Zagrebu Prvenstvo Jugoslavije za starejše pionirje. Na njem je državni prvak na 400 in 1500 m prosto postal Sandi Vozel, Karmen Pusovnik pa je postala prvakinja na 800 m prosto.

Vrhunec zimske sezone je predstavljalo Absolutno prvenstvo Jugoslavije, ki je bilo aprila v Mariboru. Izstopala je mladinka Darja Alauf, ki je postala državna prvakinja v obeh hrbtnih disciplinah in še enkrat popravila absolutni rekord Jugoslavije in mladinski rekord Slovenije na 100 m hrbtno. Do bronaste medalje in na svoje prve stopničke v absolutni kategoriji je na 800 m prosto priplavala takrat šele 11-letna Barbara Kus.

Poletje 1983 se je pričelo s slovenskim prvenstvom mlajših pionirjev »A« v Kopru. V letnem bazenu Žusterne, ki je bil takrat še neposredno povezan morjem, so zjutraj najprej polovili meduze, med jutranjimi osekami in popoldanskimi plimami pa se je najbolje znašla Barbara Kmetič, ki je osvojila naslove prvakinje na 100 in 200 m delfin ter 100 m prosto, Barbara Kus je postala prvakinja na 400 in 800 m prosto, medalji sta si priplavali še Nataša Oberč na 100 m hrbtno in Darja Jazbec na 400 m kravl, obe štafeti, 4 x 100 m prosto in 4 x 100 m mešano, v postavi Barbara Kmetič, Barbara Kus, Darja Jazbec in Nataša Oberč sta osvojili naslove prvakinj. Moštveno je bila ekipa Rudarja 4.

Že kmalu po uspehu na pionirskem prvenstvu Slovenije je sledilo finale Jugokupa v Ljubljani. Na tekmovanju sta iz vsakega kluba v vsaki disciplini morala nastopiti po en član in en pionir. Ekipa, za katero so med pionirji nastopali Primož Kurent, Jani Hočevnar, Igor Zajc, Tomaž Jazbec, Darja Jazbec, Nataša Oberč, Barbara Kus in Barbara Kmetič, med člani pa Andreja Dolanc, Irena Gorjup, Karmen Pusovnik, Darja Alauf, Sandi Vozel, Klemen Vlaj, Denis Smrekar in Toni Leskovec, je na finalu sicer osvojila zadnje, 8. mesto, vendar je to pomenilo, da je bil Plavalni klub Rudar Trbovlje med 8 najboljšimi plavalnimi klubi v Jugoslaviji.

V juliju je bilo najprej Prvenstvo Jugoslavije za mlajše pionirje »A« v Kranju, kjer je Barbara Kus postala prvakinja na 200 m kravl in 800 m kravl, med dobitnice medalj pa je priplavala tudi Nataša Oberč v obeh hrbtnih disciplinah.

Na Mladinsko prvenstvo Balkana v Bukarešto sta odopotovali Karmen Pusovnik in komaj 12-letna Barbara Kus, kar se je le leto kasneje izkazalo za zelo koristno potovanje v smislu nabiranja izkušenj.

V avgustu je sledilo vedno zanimivo potovanje z vlakom v Split, kjer je potekalo Absolutno in mladinsko prvenstvo Jugoslavije. Tu je Darja Alauf premagala vso konkurenco na 100 in 200 m hrbtno, Barbara Kus je bila sicer 4. na 400 m kravl, odplavala pa je rekord Slovenije za mlajše pionirke A.

Za konec leta 1983 je Barbara Kus v domačem bazenu na novoletnem mitingu odplavala še rekord Jugoslavije za mlajše pionirke A na 400 m prosto s časom 4:37,80, Barbara Kmetič pa rekord Slovenije za pionirke na 100 m prosto s časom 1:03,28.

Rudarjevi plavalci v YU-representanci:

MEDITERANSKE IGRE, Casablanca, 4.–9. 9. 1983, Darja Alauf na 100 m hrbtno je dosegla 5. mesto; na 200 m hrbtno pa 4. mesto;

BALKANSKO PRVENSTVO, Reka, 28.–31. 7. 1983, Darja Alauf je v finalu dosegla na 200 m hrbtno 3. mesto;

MLADINSKO EVROPSKO PRVENSTVO, Mulhouse, 5.–8. 8. 1983, Darja Alauf je v disciplini 200 m hrbtno v A finalu dosegla 6. mesto;

MLADINSKO BALKANSKO PRVENSTVO, Bukarešta, 14.–17. 7. 1983, Barbara Kus je na 800 m prosto v A finalu dosegla 5. mesto, Karmen Pusovnik je na 200 m prosto dosegla 6. mesto (klubski arhiv).

3.3.2.1.13 Leto 1984

Leto 1984 se je pričelo z Absolutnim in mladinskim prvenstvom Jugoslavije v Mariboru, kjer je Darja Alauf obranila naslova na 100 in 200 m hrbtno, v daljši

disciplini pa je odplavala tudi nov rekord Jugoslavije, svoj prvi naslov absolutne državne prvakinje si je pri 12-ih letih na 800 m prosto priplavala Barbara Kus.

Sledilo je Prvenstvo Slovenije za pionirje v Trbovljah, do medalj so priplavali Igor Zajc, Jani Hočevar, Barbara Kmetič je postala prvakinja na 100 m prosto, Barbara Kus pa na 400 in 800 m prosto, poleg cele kopice drugih in tretjih mest obeh.

Na Absolutnem prvenstvu Slovenije v Celju je Darja Alauf znova popravila državni rekord na 100 m hrbtno, medalje pa so osvojile še Barbara Kus, Barbara Kmetič in štafete 4 x 200 m prosto, 4 x 100 m prosto, 4 x 100 m mešano v postavi Darja Alauf, Barbara Kmetič, Barbara Kus in Andreja Dolanc.

V marcu je Maribor ponovno gostil Absolutno prvenstvo Jugoslavije, kjer je Darja Alauf zmagala na 100 in 200 m hrbtno, v daljši disciplini je postavila tudi nov državni rekord, Barbara Kus je obranila naslov na 800 m prosto, do medalje pa je priplavala tudi Barbara Kmetič.

Na Zimskem mladinskem prvenstvu Jugoslavije na Reki sta si medalje priplavala Darja Alauf in Peter Zupančič.

V Zagrebu je bilo Prvenstvo Jugoslavije za starejše pionirje, kjer je Barbara Kus postala prvakinja na 800 m prosto, štafeta 4 x 200 m prosto v postavi Barbara Kmetič, Barbara Kus, Andreja Dolanc in Nataša Oberč pa je osvojila naslov prvakinj in rekord Jugoslavije za starejše pionirke.

April 1984 prinese velik uspeh Barbari Kus. Z Barbaro Kmetič najprej zelo uspešno nastopita za reprezentanco Jugoslavije na pionirskem četverboju Portugalske, Belgije, Švice in Jugoslavije v belgijskem Zwegnu, kjer obe osvojita po dve prvi mesti. Barbara Kus pa kasneje v bolgarskem Blagojevgradu na Mladinskem balkanskem prvenstvu z absolutnim rekordom Slovenije in rekordom Jugoslavije za pionirke osvoji naslov mladinske prvakinje Balkana na 800 m prosto in je 3. na 400 m prosto. Skupaj z njo sta se njenih in svojih uspehov veselila tudi klubska kolega Peter Zupančič s 4. mestom na 400 m mešano in 5. mestom na 200 m delfin, Barbara Kmetič je priplavala do srebrne medalje s štafeto 4 x 100 m mešano z novim mladinskim rekordom Jugoslavije.

Na veliko veselje vseh je Split v juliju znova gostil Absolutno prvenstvo Jugoslavije. Na Zvončacu je Darja Alauf znova postala prvakinja na 200 in 100 m hrbtno in na krajši disciplini odplavala še rekord Jugoslavije za ml. mladinke. Barbara Kus ponovno obrani naslov na 800 m prosto, absolutni rekord Slovenije in rekord Jugoslavije za starejše pionirke pa na 400 m kravl zadostuje le za 2. mesto. Do medalj priplava tudi Barbara Kmetič z dvema rekordoma, in sicer na 100 in 200 m prosto. Tudi Rudarjeva ženska štafeta 4 x 200 m prosto v postavi Andreja Dolanc, Barbara Kus, Barbara Kmetič in Darja Alauf pride do medalje.

Najboljši so iz Splita pot kar nadaljevali v turški Izmir, kjer je bilo Člansko balkansko prvenstvo. Skupaj s trenerjem Matjažem Permetom so tja odpotovale Darja Alauf, ki se izkaže na 200 hrbtno in osvoji srebro, srebrno medaljo domov odnese tudi Barbara Kmetič s štafeto 4 x 100 m prosto, s štafeto 4 x 200 m prosto pa obe Barbari z absolutnim rekordom Jugoslavije prideta do bron.

Še isti mesec se na dolgo pot v Skopje z vlakom odpravi ekipa starejših pionirjev. Barbara Kmetič postane prvakinja na 100 in 200 m prosto, Barbara Kus na 400 in 800 m prosto, dekleta v štafeti 4 x 200 m prosto v postavi Barbara Kmetič, Andreja Dolanc, Nataša Oberč in Barbara Kus pa si za prvo mesto in naslov državnih prvakinj priplavajo še pionirski rekord Jugoslavije. S kopicico medalj v torbah se ekipa odpravi še na prijateljski obisk v pobrateno mesto Valandovo in ob obisku Dojranskega jezera tudi prvič stopi na tla Grčije.

Poletna sezona leta 1984 se v avgustu zaključi z Mladinskim prvenstvom Jugoslavije v Ljubljani. Peter Zupančič osvoji 2. mesto na 400 m mešano, 3. je na 200 m mešano, Darja Alauf zmaga na 200 m hrbtno, Barbara Kmetič zmaga na 200 m prosto, do medalj pa priplava tudi Barbara Kus.

Po novoletnem mitingu decembra 1984 so v hotelu Rudar za najboljša plavalca Slovenije 1984 proglasili Darjo Alauf in Darjana Petriča. Za vidne uspehe na mednarodnih in domačih tekmovanjih sta med 12 plavalci priznanji PZS dobili še Barbara Kus in Barbara Kmetič.

Seveda pa uspehov plavalcev ni brez trdega in strokovnega dela. Ravno za strokovno delo je priznanje (med desetimi nagrajenci) dobil tudi trboveljski trener, Matjaž Perme (klubski arhiv).

3.3.2.1.14 Leto 1985

Februarja 1985 je bilo v Kopru Prvenstvo Slovenije za starejše pionirje. Barbara Kmetič postane prvakinja na 100 in 200 m prosto, do medalj priplava tudi Barbara Kus, predvsem pa je prevlada Rudarja popolna v ženskih štafetah, saj vse tri štafete 4 x 100 m prosto, 4 x 200 m prosto in 4 x 100 m mešano osvojijo prvo mesto. Poleg Barbare Kmetič, Barbare Kus in Nataše Oberč v njih sodelujejo Darja Jazbec, Maša Kos in Petra Novak, vsaka v eni od njih.

Absolutno in mladinsko prvenstvo Slovenije na Ravnah na Koroškem prinese absolutne naslove Barbari Kus na 400 in 800 m prosto, Darji Alauf na 100 in 200 m hrbtno, Barbari Kmetič na 100 in 200 m kravl ter štafetam 4 x 200 m prosto in 4 x 100 m kravl v postavi Darja Alauf, Barbara Kmetič, Andreja Dolanc, Barbara Kus. V mladinski konkurenci pa Jani Hočevar osvoji 2. mesto na 1500 m prosto, Andreja

Dolanc zmagaja na 200 m mešano, druga je na 400 in 800 m prosto, 3. na 100 m prosto in 200 m prsno. Igor Zajc na 200 m prsno priplava do 2. mesta, 3. je na 100 m prsno.

V marcu gosti Celje Prvenstvo Jugoslavije za starejše pionirje. Naslov prvakinje na 400 m prosto osvoji Barbara Kmetič in štafeta 4 x 200 m prosto v postavi Barbara Kmetič, Nataša Oberč, Darja Jazbec in Barbara Kus, na stopničke pa priplava tudi Barbara Kus. Tudi Absolutno in mladinsko prvenstvo Jugoslavije v Mariboru ne postreže s presežki, se pa Barbara Kus in Barbara Kmetič vpišeta med dobitnice medalj.

V juniju postavijo Barbara Kmetič, Andreja Dolanc, Darja Alauf in Barbara Kus na 4 x 200 m prosto nov absolutni klubski rekord Jugoslavije 9:00,03.

Julija se ekipa Rudarja znova poda na dolgo pot proti jugovzhodi Jugoslavije, v makedonsko Skopje, kjer poteka Člansko in mladinsko prvenstvo Jugoslavije. Darja Alauf postane prvakinja na 200 m hrbtno in je druga na 100 m hrbtno, Barbara Kus pa naslove prvakinje v obeh konkurencah, mladinski in članski, pobere v svojih paradnih disciplinah 400 in 800 m prosto.

EVROPSKO PRVENSTVO, Sofija, 5.–11. 8.1985, Darja Alauf je na 100 m hrbtno osvojila 20. mesto in na 200 m hrbtno 18. mesto;

BALKANSKO PRVENSTVO, Herakleion (Grčija), 19.–21. 7. 1985, Darja Alauf je v finalu »A« dosegla na 200 m hrbtno 2. mesto in na 100 m hrbtno 3. mesto, Barbara Kmetič je s štafeto 4 x 100 m prosto osvojila 3. mesto. Na tekmovanju je sodelovala tudi Barbara Kus;

MLADINSKO BALKANSKO PRVENSTVO, Maribor, 12.–14. 7. 1985, Barbara Kmetič osvoji v štafeti 4 x 100 m prosto, 4 x 200 m prosto ter 200 m prosto 2. mesto in na 400 m prosto 3. mesto.

Prvo zmago Barbara Kus okusi na priznanem maratonu Faros na otoku Hvaru, kjer je s 16 kilometri morskih valov opravila v nekaj več kot 3 urah in pol.

V letu 1985 je klub zapustil Boris Novak ter se priključil svojemu športnemu kolegu Vladu Hanžekoviču, ki se je za to pot odločil že eno leto prej in se vključil v PK Ljubljano. Po končani letni sezoni se jima je pridružila še Darja Alauf, ki se je odločila, da svojo športno pot nadaljuje v PK Partizan v Beogradu. V tem obdobju se je začelo tudi intenzivno delo z vrtčevskimi otroki (klubski arhiv).

3.3.2.1.15 Leto 1986

Leto 1986 je bolj sušno po številu medalj in osvojenih naslovih državnih prvakinj, zato pa obe Barbari uspešno nastopata na mednarodni ravni. Marec prinese naslov

državne absolutne prvakinje Barbari Kmetič na 200 in 400 m prosto, v Mariboru pa do medalj priplava tudi Barbara Kus. Poletna tekmovanja na državni ravni so podrejena nastopom na velikih tekmovanjih. Skupaj s trenerjem Matjažem Permetom obe odpotujeta na Mladinsko evropsko prvenstvo v Berlin, kjer v štafeti 4 x 200 m prosto skupaj z Anamarijo Petričević in Aleksandro Kučej osvojita 6. mesto z novim državnim rekordom. Barbara Kus osvoji 13. mesto na 800 m prosto, Barbara Kmetič pa 15. mesto na 400 m prosto. Tu je še Mladinsko balkansko prvenstvo v Solunu, 8.–10. 8. 1986, kjer je Barbara Kmetič osvojila 2. mesto v štafeti 4 x 200 m prosto, Barbara Kus pa je na 800 m prosto v A finalu dosegla 3. mesto.

Za zaključek poletne sezone po izboru selektorja vsi trije odpotujejo v grški Solun na Mladinsko balkaniado. Barbara Kus si priplava bronasto medaljo na 800 m prosto, ekipa Jugoslavije pa osvoji skupno 1. mesto. Kusova se znova udeleži 16-kilometerskega maratona Faros na Hvaru in ponovno zmagava v ženski konkurenci, in sicer z novim rekordom 3:33,48, ki ostane nepremagan še 10 let.

Sergej Koncilja je na prvenstvu Jugoslavije za mlajše pionirje do 12 let, ki je bilo na Reki, 26.–27. 7. 1986, dosegel 8. mesto na 200 m delfin, ekipno pa so se uvrstili na 18. mesto. Na letnem pokalu Slovenije so v kategoriji člani, mladinci, starejši pionirji (tekmovanja so bila v Ljubljani, 24. 5. 1986, in v Trbovljah, 30. 5. 1986) dosegli 3. mesto. V kategoriji pionirjev so 25. 5. v Trbovljah in 7. 6. v Kranju dosegli 3. mesto, prav tako v kategoriji mlajših pionirjev.

Leto 1986 se konča z decembrskim nastopom na Ekipnem prvenstvu Jugoslavije v Splitu, kjer Rudar osvoji odlično 7. mesto. Še zanimivost: med šolskimi športnimi društvi, kjer so nastopali tudi člani plavalnega kluba, je Pionir Trbovlje osvojil 2. mesto od skupaj 39 društev.

Športni delavci Trbovelj (združeni v ZŠOT – naslednico SITKS) so Barbaro Kmetič v začetku leta 1986 proglasili za športnico leta 1985 (Barbaro Kus pa leta 1986 in 1987). V letu 1988 sta obe končali športno pot (klubski arhiv).

3.3.2.1.16 Leto 1987

Leto 1987 se prične s februarским Slovenskim prvenstvom v članski, mladinski in starejši pionirski konkurenci v Celju. Barbara Kus postane prvakinja na 400 in 800 m prosto, do medalj pa priplava tudi Barbara Kmetič.

Leta 1987 so pionirji »A« dosegli imenitne rezultate. Osvojili so 21 kolajn, in sicer Sergej Koncilja (3 zlate in 5 srebrnih), Damjan Hren (1 srebrno in 1 bronasto), Gorazd Lipovšek (1 bronasto), Nina Virt (1 bronasto), Tjaša Kanduč (2 bronasti) in Arijana Ritonja (1 bronasto). 6 kolajn so osvojili tudi v štafetah. Najmlajši so tekmovali

na Ravnah na Koroškem in zasedli 1. mesto. Prav tako so 1. mesto dosegli tudi med šolskimi športnimi društvi (ŠŠD). Najbolj so se izkazali Marjeta Jordan (2 zlati, 3 srebrne, 1 bronasta), Tanja Kajtna (1 zlata, 1 srebrna), Tina Štimec (2 srebrni, 1 bronasta), Romana Jerše (1 bronasta), Janja Pristav (2 bronasti), Matej Ocepek (5 srebrnih, 2 bronasti).

Trboveljski plavalci so se še vedno udeleževali prvenstev Jugoslavije, predvsem z mlajšimi kategorijami. Tako so v Sarajevu tekmovali v kategoriji mlajših pionirjev in osvojili 7 kolajn (Sergej Koncilja 5 in v štafetah 2) ter 13 uvrstitev v finale (Nina Virt, Tjaša Kanduč, Damjan Hren in Gorazd Lipovšek). Pri starejših pionirjih je v Celju bronasto kolajno osvojil Uroš Kovačič.

V letni sezoni so mlajši pionirji »A« v Kranju (na prvenstvu Slovenije) osvojili 17 odličij, od tega Sergej Koncilja 5 zlatih. Pri mlajših pionirjih »B« – slovensko prvenstvo so vzorno organizirali v Trbovljah – so Trboveljčani osvojili 20 kolajn in ekipno drugo mesto. Mlajši pionirji »A« so ponovili uspeh iz zimske sezone in osvojili na prvenstvu Jugoslavije v Zrenjaninu 8 odličij in ekipno 3. mesto. Sergej Koncilja je osvojil 3 zlate, 3 srebrne in 2 bronasti medalji (ena s štafeto). Sergej Koncilja je nakazal, da bo v naslednjem obdobju postal matador trboveljskega plavanja (klubski arhiv).

Slika 19. Državno prvenstvo za dečke v Mariboru (klubski arhiv).

Slika 19 je nastala na bazenu Pristan v Mariboru. Z leve: trener Ante Lušič, Katja Jordan, Uroš Jazbec, Iztok Simnovčič, Davor Razpotnik, Damjan Hren, Aleš Fabjan, Matjaž Oberžan, Marko Ogrizek, Matjaž Jazbec, Anja Štrovs, Tina Štimec, Petra Kajič ter trener Oto Lukač (klubski arhiv).

3.3.2.1.17 Leto 1988

Trboveljski plavalci so se tudi v letu 1988 udeleževali prvenstev razpadajoče se Jugoslavije. Zrenjanin je bil prizorišče tekme za starejše pionirje, kjer je bil najuspešnejši Sergej Koncilja, ki je osvojil 2 zlati, 1 srebrno in 2 bronasti kolajni, Tjaša Kanduč pa je finalni nastop zaključila na 8. mestu. Barbara Kus je na zimskem prvenstvu Jugoslavije (v Splitu) dosegla dve tretji mesti (in eno peto). Kusova je osvojila še tri druga mesta na slovenskem zimskem prvenstvu (absolutno).

V Trbovljah so domači plavalni delavci organizirali Slovensko prvenstvo za mlajše dečke in deklice. Ekipno so premagali vso slovensko konkurenco in osvojili 16 odličij. Blestela je Tina Štimec s petimi zlatimi odličji, do bronastih sta priplavala Petra Kajič in Aleš Fabjan.

Na letnem prvenstvu Slovenije za mlajše pionirje »A«, ki je bilo v Ljubljani, 16.–17. 7. 1988, je klub dosegel 11. mesto. Na letni rang lestvici klubov v vseh kategorijah pa je bil Rudar na 5. mestu.

Leta 1988 je prišlo tudi do kadrovskih sprememb v vodstvu kluba. Predsedniško mesto je prevzel Dušan Jordan, zopet oče ene od plavalk, ki je klub, kot se je izkazalo, vodil najdlje (kar 12 let). Predsednik oz. vodstvo se je takoj lotilo dela in pripravilo vse za dokončanje rekonstrukcije zimskega bazena, ki je bil sicer last Cementarne Trbovlje. Njegova prenova, ki se je začela že leta 1985 in končala s prvim mitingom v prenovljenem bazenu leta 1989, je bila eksistenčnega pomena za plavalni klub. Obenem pa je bil ta projekt največji v novejši zgodovini kluba.

V letu 1988 se v klubu zaposli(m) tudi Martin Raušl (na mesto Martina Koncilje) in prevzame(m) mlajše starostne skupine (klubski arhiv).

3.3.2.1.17.1 Problematika prenove bazena v Cementarni Trbovlje

Vedno bolj pereča tema je bila v tem obdobju prenova zaprtega bazena v Cementarni Trbovlje, kar je razvidno iz priložene Problematike, ki jo je zapisal takratni predsednik PK Rudis Rudar, Hinko Kus, in iz Poročila izvršilnega odbora z dne 15. 3. 1988 (klubski arhiv).

P R O B L E M A T I K A

eksistenčnega značaja za nadaljnje delo Plavalnega kluba Rudis Rudar

Poročilo predstavlja in obsega ter nakazuje razrešitev samo osnovnega eksistenčnega problema za nadaljno delo Plavalnega kluba Rudis Rudar Trbovlje, to je popravilo zaprtega bazena v Cementarni Trbovlje. Ocenjujemo, da je poročilo o delu PK RRT in uspehih ter rezultatih plavalcev sekundarnega značaja in ga zato izpuščamo iz tega poročila.

POPRAVILO ZAPRTEGA BAZENA V CT

1. IZHODIŠČA

- 1.1. Začetki aktivnosti PK RRT za popravilo zaprtega bazena v CT so se začeli že v letu 1985, s pripravo srednjeročnih planskih dokumentov TKS Slovenije v Občini Trbovlje in Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Telesnokulturne skupnosti občine Trbovlje za obdobje 1986-1990. V osnutku tega SaS je bilo vključeno tudi popravilo zaprtega bazena v CT dočim je čistopis tega SaS izključil popravilo zaprtega bazena v CT in dopuščal možnost za obnovo športnih objektov preko posebnega zbiranja sredstev in v ločenem dogovarjanju z združenim delom.
- 1.2. S pričetkom aktivnosti telesno kulturne skupnosti Slovenije v oktobru 1985 za "Evidentiranje novih in funkcionalno posodabljanje obstoječih športnih objektov v obdobju 1986-1990" se je na iniciativo PK RRT evidentiralo tudi popravilo zaprtega bazena v CT. Uvrstitev tega objekta v dokumente TKS Slovenije ob načrtovanem financiranju iz združenih sredstev za funkcionalno posodobitev zaprtega bazena v CT v višini 2/3 predračunske vrednosti. Popravilo zaprtega bazena v CT je bil kot evidentiran objekt izločen za pridobitev združenih republiških sredstev s tem, ko so prvotno opredeljeni fond preklasificirali in preimenovali sredstva za "FUNKCIONALNO POSODOBITEV TELESNOKULTURNIH OBJEKTOV REPUBLIŠKEGA POMENA in njihovo tehnološko posodabljanje s sodobnimi napravami in avdiovizuelnim i sredstvi.
- 1.3. Zahteva vključitve popravila zaprtega bazena v CT v progarm 5. samoprispevka od 1.1.1987 do 31.12.1991 je ob neuspelem referendumu 14. decembra 1986 izločil tudi to možnost.
- 1.4. V začetku leta 1987 je PK RRT pridobil soglasje DPS občine Trbovlje, da lahko začne aktivnosti za združevanje sredstev v združenem delu in SITKS. Opravljeni so bili večkratni razgovori v posameznih delovnih organizacijah vendar je bila njihova pripravljenost in razumevanje za takšno združevanje sredstev pogojena za legalizacijo takšnega združevanja sredstev v okviru dogovora v SOB Trbovlje in zmožnosti financiranja posameznih organizacij združenega dela.
- 1.5. Proučen je način in optimalna možnost zamenjave finalne obloge bazenskega korita, kot trajna rešitev. Sedanjo "COMPACT" podvodno kožo, to je tkanina z bitumensko prevleko, se bo zamenjala z oblogo iz keramičnih ploščic. Zaradi problematike zapiranja finančne konstrukcije se je sanacija-revitalizacija objekta skrčila na minimalno funkcionalno tehnološko enoto-funkcionalnosti objekta bazena.

Za navedeni obseg je bila izdelana dokumentacija in pripravljena pogodba katera pa brez virov finansiranja in zvarovanja plačila predstavlja dokument brez vrednosti in kritja.

2. UGOTOVITVE IN POSLEDICE

2.1. Nosilec vseh dosedanjih aktivnosti za realizacijo popravila zaprtega bazena v CT je bil PLAVALNI KLUB RUDIS RUDAR TRBOVLJE. Brez aktivnega vključevanja vseh družbenih dejavnikov v občini Trbovlje predstavlja ta aktivnost in naprežanje brezplodno dejavnost izvajalca programa telesne kulture.

2.2. V resoluciji o politiki družbenega plana občine Trbovlje v letu 1988 enoumno opredeliti to aktivnost kot prioritarno in zagotoviti sofinansiranje.

V letnih planih Samoupravne interesne telesnokulturne skupnosti občine Trbovlje, občinski izobraževalni skupnosti, občinski skupnosti otroškega varstva ter športnem društvu Rudar definirati sredstva in združevanje amortizacije za popravilo tega objekta, ker to predstavlja osnovo za nadaljni pristop in združevanje sredstev organizacij združenega dela.

V okviru občine Trbovlje legalizirati pripravljenost združevanja sredstev organizacije združenega dela s posebnim dogovorom med SITKS in organizacijami združenega dela.

Terminsko je planirana realizacija tega popravila od 1.6.1988 do 1.9.1988. Do konca meseca februarja 1988 pa morajo biti znani viri finansiranja in zaprta finančna konstrukcija ter realizirano zavarovanje plačila po pogodbi.

2.3. Takšen skupen in poenoten pristop nedvoumno zahtevajo:

- uspehi PLAVALNEGA KLUBA RUDIS RUDAR in rezultati plavalcev v zadnjih desetletjih tako v SRS, SFRJ in izven naših meja
- neusahljiv potencial mladine predane plavanju (130 aktivnih plavalcev), ki je pripravljena trdno in vztrajno delati
- kadrovski potencial v PLAVALNEM KLUBU RUDIS RUDAR pridobljen in vzgojen iz občanov občine Trbovlje
 - 3 profesionalni trenerji
 - 7 amaterskih vaditeljev
 - 28 sodnikov

2.4. Nerealizacija tega programa in izpeljave popravila zaprtega bazena v CT pa pomeni:

- uvrstitev zaprtega bazena v CT v razred dotrajanih in neuporabnih objektov po odločib Republiškega sanitarnega inšpektorata št. 550-07/6-5/86-37 z dne 05.09.1986.
- izguba osnovnega objekta za delo in vse aktivnosti plavanja
- izločitev zaprtega bazena v CT iz funkcionalnosti ter uporabe pomeni prekinitev in izničenje do sedaj vloženega dela v plavanje ter njegov razvoj
- prekinitev dela v zaprtem bazenu v CT pomeni ukinitvev plavanja v Trbovljah, saj ta objekt omogoča najmanj 8 mesecev realizacijo programov za vse selekcije PLAVALNEGA KLUBA RUDIS RUDAR.
- prenehanje dela s sedanjimi selekcijami - 130 aktivnih plavalcev pomeni najmanj 10 letno prekinitev plavanja in izgubo vsega današnjega potenciala
- pomeni prekinitev odpravljanja plavalne nepismenosti v VVZ in OŠ, istočasno pa pomeni to za našo mladino, izobraževalne skupnosti in SLO vračanje v obdobje nepismenosti v telesni kulturi ker plavanje poleg atletike predstavlja osnovo za razvoj telesne kulture doma in v svetu

- prenehanje dela in vzgajanje mladine preko plavalnega športa. PLAGLANI KLUB pri svojem vsakdanjem delu (dva treninga dnevno in 11 mesecev na leto) vzgaja plavalce v delovne, marljive in vztrajne delavce, ki so bili že dosedaj vedno vzor svojim delovnim sredinam in družbi ter bodo kot takšni še bolj potrebni pri stabilizaciji sedanjega stanja v našem gospodarstvu in družbi, kakor tudi pri njenem nadaljnjem usmerjanju in razvoju.
- 2.5. DPS občine Trbovlje, kakor tudi interesne skupnosti (SITKS, OIS in OSOV) ter ŠD RUDAR ni potrebno več seznanjati z navedeno problematiko ker je vsem poznana. Osamljeni nastop Plavalnega kluba RRT za uresničitev navedene naloge ob pasivnem spremljanju in navideznem podpiranju te akcije, v sedanjem zaostrenem gospodarskem položaju ne omogoča izpeljave in realizacije te prioriteto opredeljene naloge.
- Zaprta bazen v CT ni osnovno sredstvo Plavalnega kluba Rudis Rudar pač pa objekt katerega koristi in mu je za nadaljno delo tudi neobhodno potreben. Materialne zmožnosti lastnika tega objekta jasno kažejo, da brez poenotenega interesa in združitve materialnih sredstev ni mogoče načrtovati in izpeljati navedenega popravila. Osamljene aktivnosti Plavalnega kluba Rudis Rudar brez aktivne in poenotene vključitve DPS občine Trbovlje, interesnih skupnosti in ŠD Rudar dajejo malo upanja za izpeljavo in realizacijo načrtovanega popravila.
- 2.6. S tem poročilom želi PLAGLNI KLUB RUDIS RUDAR še enkrat opozoriti na ekscistenčno problematiko in možnosti za nadaljno delo. V kolikor opredelitve pod točko 2.2 tega poročila ne bodo opredeljena do 1.3.1988 bo tudi Plavalni klub Rudis Rudar prekinil vse aktivnosti za realizacijo tega popravila. Pri tem želimo tudi poudariti, da s tem Plavalni klub Rudis Rudar odločno odklanja vsako odgovornost ukinitve plavanja v Trbovljah in s tem tudi vse posledice, ki so vezane z izvajanjem programov plavanja.

Predsednik PK Rudis Rudar:

POROČILO IZVRŠILNEGA ODBORA

Od zadnje Skupščine Plavalnega kluba RUDIS RUDAR, ki je bila dne 28.02.1986 je minilo obdobje dveh let. Za delo Izvršilnega odbora med dvema Skupščinama ni merilo sestankov ampak rezultati dela, katera so bila opravljena v tem obdobju. Poročila o rezultatih in uspehih plavalcev in strokovnem delu bodo podali trenerji, osebno pa bi se dotaknil predvsem problemov, ki jih je Izvršilni odbor kot zadolžitev prevzel na zadnji Skupščini in tista, ki jih je sam uvrstil v prioriteten plan dela.

V okviru sprejetih aktivnosti na zadnji Skupščini se je izvršilni odbor v minulem mandatu osredotočil predvsem na najpomembnejše naloge. Takšen pristop predstavlja tudi poročilo Izvršilnega odbora za minulo obdobje.

1. POPRAVILO ZAPRTEGA BAZENA V CEMENTARNI TRBOVLJE

Aktivnosti za izpeljavo te načrtovane naloge so bile zastavljene že v prejšnjem mandatu izvršnega odbora in je bila ter predstavljala za izvršilni odbor v minulem obdobju glavno preokupacijo, zato bo glede na vloženo delo primerno tudi poročilo za minulo obdobje osredotočeno na to problematiko:

- 1.1. Začetki aktivnosti Plavalnega kluba RUDIS-RUDAR za popravilo zaprtega bazena v Cementarni Trbovlje so se začeli že v letu 1985, s pripravo srednjeročnih planskih dokumentov Telesno kulturne skupnosti Slovenije v občini Trbovlje in Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne telesnokulturne skupnosti občine Trbovlje za obdobje 1986-1990. V osnutku tega SaS je bilo vključeno tudi popravilo zaprtega bazena v Cementarni Trbovlje dočim je čistopis tega SaS izključil popravilo zaprtega bazena v Cementarni Trbovlje ter dopuščal možnosti za obnovo športnih objektov preko posebnega zbiranja sredstev in v ločenem dogovarjanju z združenim delom.
- 1.2. S pričetkom aktivnosti telesno kulturne skupnosti Slovenije v oktobru 1985 za "Evidentiranje novih in funkcionalno posodabljanje obstoječih športnih objektov v obdobju 1986-1990 se je na iniciativno plavalnega kluba RUDIS-RUDAR evidentiralo tudi popravilo zaprtega bazena v Cementarni Trbovlje. Ob uvrstitvi tega objekta v dokumente TKS Slovenije je bilo načrtovano financiranje iz združenih sredstev za funkcionalno posodobitev zaprtega bazena v Cementarni Trbovlje v višini 2/3 predračunske vrednosti. Popravilo zaprtega bazena v Cementarni Trbovlje je bil kot evidentiran objekt izločen za pridobitev združenih republiških sredstev s tem, da so prvotno opredeljeni fond preklasificirali in preimenovali sredstva za "FUNKCIONALNO POSODOBITEV TELESNO KULTURNIH OBJEKTOV REPUBLIŠKEGA POMENA" in njihovo tehnološko posodabljanje s sodobnimi napravami in avdiovizuelnimi sredstvi.

- 1.3. Zahteva vključitve popravila zaprtega bazena v Cementarni Trbovlje v program 5.samopríspevka od 01.01.1987 do 31.12.1991 je ob neuspelem referendumu 14.decembra 1986 izločil tudi to možnost.
- 1.4. V začetku leta 1987 je Plavalni klub Rudis Rudar pridobil soglasje DPS občine Trbovlje, da lahko začne aktivnosti za združevanje sredstev v združenem delu in Samoupravni interesni telesnokulturni skupnosti Trbovlje. Opravljeni so bili večkratni razgovori v posameznih delovnih organizacijah vendar je bila njihova pripravljenost in razumevanje za takšno združevanje sredstev pogojena za legalizacijo takšnega združevanja sredstev v okviru dogovora v Sob Trbovlje in zmožnostmi financiranja posameznih organizacij združenega dela.
- 1.5. Proučen je način in optimalna možnost zamenjave finalne obloge bazenskega korita kot trajno rešitev. Sedanjo "COMPACT" podvodno kožo, to je tkanina z bitumensko prevleko, naj bi zamenjali z oblogo iz keramičnih ploščic. Zaradi problematike zapiranja finančne konstrukcije je bilo potrebno sanacijo - revitalizacijo objekta skržiti na minimalno funkcionalno tehnološko enoto, to funkcionalno sanacijo bazenskega korita. Takšen skrženi program predstavlja sedaj opustitev sanacijo in revitalizacijo samega objekta, od ureditve strehe (toplotne in obnove hidroizolacije), sanitarij in garderob do trim kabineta. Takšen minimalni program predstavlja fazni pristop za končno sanacijo objekta zaprtega bazena v Cementarni Trbovlje in je bil po stalnih cenah september 1987 ovrednoten s predračunsko vrednostjo 200.10⁶ din. Za navedeni obseg je bila izdelana dokumentacija in pripravljena pogodba, katera pa brez virov financiranja in zavarovanja plačila predstavlja dokument brez vrednosti in kritja.
- 1.6. DPS občine Trbovlje, kakor tudi interesne skupnosti (SITKS, OIS in OSOU) ter ŠD RUDAR so bili tekoče informirani in jih zato ni potrebno več seznanjati z navedeno problematiko, ker je vsem poznana. Dosedanji osamljeni nastop Plavalnega kluba Rudis Rudar za uresničitev navedene naloge ob pasivnem spremljanju in navideznem podpiranju te akcije, v sedanjem zaostrenem gospodarskem položaju ne omogoča izpeljave in realizacije te prioriteten opredeljene naloge. Zaprti bazen v CT ni osnovno sredstvo Plavalnega kluba Rudis Rudar pač pa objekt katerega koristi in mu je za nadaljno delo tudi neobhodno potreben. Materialne zmožnosti lastnika tega objekta jasno kažejo, da brez poenotenega interesa in združitve materialnih sredstev ni mogoče načrtovati in izpeljati navedenega popravila. Plavalni klub Rudis Rudar je dal pobudo s predlogom, da se v resoluciji o politiki družbenega plan občine Trbovlje v letu 1988 enoumno opredeli to aktivnost kot prioriteten in virov financiranja za zaprtje celotne finančne konstrukcije.

Prav tako je potrebno v letnih planih Samoupravne interesne telesnokulturne skupnosti občine Trbovlje, občinski izobraževalni skupnosti, občinski skupnosti otroškega varstva ter športnem društvu Rudar definirati sredstva in združevanje amortizacije za popravilo tega objekta.

Vsem tistim v DPS občine Trbovlje, ki jih je motila aktivnost Plavalnega kluba Rudis Rudar in bila največkrat povezana z mojim imenom ali so se morda čutili ogroženi s takšno aktivnostjo, pri ohranjanju in zaščiti svojih pozicij, prepuščam v bodoče vso iniciativo in aktivnosti pri popravilu zaprtega bazena v Cementarni Trbovlje, ter želim, da bi "bogokletno" misel plavalnih zanesenjakov le dojeli in spoznali kot življenjsko resnico oziroma dejstvo ter potrebo za mladino Trbovelj in to nalogo le realizirali

3.3.2.1.18 Leto 1989

V letni sezoni leta 1989 so plavalci na prvenstvih Slovenije dosegli zelo dobre rezultate. V absolutni konkurenci je srebrno in bronasto kolajno osvojil Tomaž Jazbec, najboljša trboveljska mladinka je bila Tjaša Kanduč s tremi kolajnami, pri kadetih pa je izstopal Sergej Koncilja s petimi kolajnami. Pri pionirkah so se s kolajnami (tudi jugoslovanskimi) izkazale Tanja Kajtna in Tina Štimec, dobre uvrstitve pa je beležila tudi Romana Jerše. Pri najmlajših so bile najboljše Katarina Jordan in Anja Štrovs z desetimi kolajnami. Kadet Sergej Koncilja je bil odličen na (enem od zadnjih zimskih jugoslovanskih) prvenstvu v Splitu, bil je enkrat drugi in trikrat tretji. Na letnem prvenstvu (Kruševac) pa je bil enkrat prvi in dvakrat tretji.

Na zimskem pokalu Slovenije je PK Rudar (s sponzorjem »RUDIS«) zasedel 5. mesto v kategoriji pionirjev in enako v kategoriji mlajših pionirjev. Tekmovanje za pionirje je bilo na Ravnah, 15. 4. 1989, za mlajše pionirje pa v Kranju, 15. 4. 1989. Na tekmovanju v Mariboru, 17.–19. 2. 1989, kjer se je odvijalo slovensko tekmovanje v absolutni konkurenci, kakor tudi v konkurenci mladincev in kadetov, so sodelovali tudi Rudarjevi plavalci. V absolutni konkurenci so dosegli v ekipni konkurenci 14. mesto, v konkurenci mladincev 6. mesto, v konkurenci kadetov 9. mesto in nekaj vidnih posameznih uvrstitev. V ekipnem vrstnem redu slovenskih klubov je v zimski sezoni RUDIS Rudar dosegel v absolutni konkurenci 14. mesto; med mladinci 6. mesto, kadeti 9. mesto, pionirji 5. mesto in mlajšimi pionirji 5. mesto. V predtekmovanju republiškega prvenstva PZS so pionirji RUDIS Rudarja dosegli 4. mesto in mlajši pionirji 3. mesto. V letni sezoni je RUDIS Rudar med člani dosegel 12. mesto, mladinci 8. mesto, kadeti 7. mesto, pionirji 4. mesto in mlajšimi pionirji 4. mesto. V celotni sezoni 1989 pa je RUDIS Rudar med člani dosegel 13. mesto, mladinci 8. mesto, kadeti 9. mesto, pionirji in mlajšimi pionirji pa 5. mesto. To leto je

med šolskimi športnimi društvi (bilo jih je 41) Pionir Trbovlje z domačimi plavalci dosegel 3. mesto (klubski arhiv).

Slika 20. Skupina plavalcev leta 1989 (klubski arhiv).

Na Sliki 20 vidimo trenerja Tonija Leskovca s plavalci; od leve: Urška Zor, Alenka Ličar, Tina Grobljar, Katja Jordan, Iztok Simnovčič, Matjaž Oberžan, Miha Pavelšek, Davor Razpotnik, Aleš Fabjan, Marko Ogrizek, Uroš Jazbec.

3.3.2.1.18.1 Odhod Matjaža Permeta (1981–1989)

Matjaž Perme (1955) se je zaposlil v trboveljskem plavalnem klubu konec leta 1981 po odhodu glavnega trenerja Mirka Lebarja in prevzel najmlajšo selekcijo, letnik 1969-1973. V letu 1983 je njegova selekcija v sestavi Barbara Kus, Barbara Kmetič, Nataša Oberč, Darja Jazbec, Primož Kurent pričela z osvajanjem medalj na republiškem nivoju, kot tudi z osvajanjem naslovov državnih (jugoslovanskih) prvakov, bolje rečeno prvakinj. Kmalu je prišel poziv Barbari Kus za nastop na Mladinski balkaniadi v Bukurešti, kjer je nastopila z 2 leti starejšo konkurenco. Konec leta 1983 je Perme prevzel ženski del kluba na čelu z Darjo Alauf, ki je bila evidentirana kot kandidatka za nastop na Olimpijskih igrah 1984 v Los Angelesu. Z rezultati in osvajanjem republiških ter državnih medalj kot tudi državnih rekordov (Jugoslavije) so v letu 1984 postale članice mladinske in članske reprezentance Slovenije in tudi Jugoslavije tri Permetove plavalke: Darja Alauf, Barbara Kus in Barbara Kmetič. Barbara Kus osvoji naslov mladinske balkanske prvakinje na 800 m prosto (kravl) v Blagojevgradu. Medaljo pa je osvojila tudi Barbara Kmetič. Kot

članice članske reprezentance so vse tri Permetove plavalke nastopile tudi na članski balkaniadi v Izmirju in osvojile medalje. Darji Alauf v letu 1984 ni uspelo odplavati norme za nastop na OI v Los Angelesu. Normo je zgrešila za 0,3 sekunde in Jugoslovanska plavalna zveza (PSJ) je ni poslala na olimpiado. Leta 1985 je Darja Alauf po uspešnem nastopu na Evropske prvenstvu v Sofiji ter balkaniadi v Heraklionu klub (s tem pa tudi trenerja Permeta) zapustila in odšla v PK Partizan iz Beograda. Obe Barbari pa sta pod vodstvom Permeta nadaljevali z uspešnimi nastopi na balkaniadah. Z osvajanjem medalj sta nadaljevali tudi v letu 1986. Konec leta 1986 Perme prevzame zopet mlajšo selekcijo, letnik 1975/76, in že v naslednji sezoni so sledili tekmovalni rezultati. Njegova selekcija je zasedla skupno 3. mesto v svoji starostni skupini, in to ne le na republiškem (slovenskem) prvenstvu, ampak tudi na državnem (jugoslovanskem) prvenstvu v Zrenjaninu. Največ zaslug za ta uspeh sta imela Sergej Koncilja in Tjaša Kanduč. Sergej je pod Permetovim vodstvom svoj zmagovalni pohod z osvajanjem medalj nadaljeval tudi v naslednji sezoni in opravičil poziv v mladinsko reprezentanco PZS. Leta 1989 pa se Matjaž Perme zaposli na Plavalni zvezi Slovenije (v Ljubljani) kot sekretar PZS, to delo opravlja še danes. Kljub obveznostim v službi je bil še vedno pripravljen pomagati matičnemu klubu. V letu 1992 je prevzel plavalce letnika 1985 in mlajše ter jih uspešno vodil dve leti. Kasneje pa je občasno nudil pomoč pri izobraževanju strokovnega kadra v klubu, kakor tudi pri pripravi programov dela posameznih vadbenih skupin (osebni arhiv Matjaža Permeta).

3.3.2.1.19 Leto 1990

Leta 1990 je večina slovenskih športnih klubov še zadnjič tekmovala v okviru Jugoslavije. Na pionirskem prvenstvu v Zrenjaninu so osvojili 4 kolajne (Tina Štimec) in 6 uvrstitev v finale (Petra Kajič, Matej Ocepek in Anja Štrovs). V Splitu so tekmovali kadeti, kjer je Sergej Koncilja osvojil dva naslova prvaka Jugoslavije ter še eno 2. mesto in tri 3. mesta. V finale so se uvrstile še Tina Štimec, Romana Jerše in Tanja Kajtna. Konkurenca je bila takrat že malce okrnjena zaradi razpadanja Jugoslavije.

Na mladinskem prvenstvu v Mariboru je Tjaša Kanduč osvojila eno 2. in eno 3. mesto ter še 4 finalne nastope. Na absolutnem prvenstvu Slovenije je bronasto kolajno osvojil Sergej Koncilja; štiri finalne nastope pa si je izborila Tjaša Kanduč.

V tem letu sta Sergej Koncilja in Katarina Jordan sodelovala z reprezentanco Slovenije na mednarodnem mitingu CHIASSO v Švici, 22.–24. 6. 1990, in na pokalu »Bratstva in enotnosti« v Banja Luki, 7.–8. 4. 1990, in dosegla solidne rezultate.

Trboveljski plavalni delavci so se odrezali pri organizaciji tekmovanj – tudi jugoslovanskih. V tem obdobju so kot eden od večjih jugoslovanskih klubov

organizirali 11 državnih prvenstev, od tega šest v letni sezoni in pet v zimski sezoni, v vseh kategorijah od pionirjev do absolutne kategorije. Pri tem pa so bili poleg dobre organizacije odmevni tudi z rezultatskimi dosežki svojih plavalcev (klubski arhiv).

3.3.2.2. Obdobje pod Slovenijo, 1990–2015

V času razpadanja Jugoslavije so plavalni klubi v Sloveniji nemoteno vršili svoje dejavnosti, saj v nobenem primeru ni bilo zaslediti vmešavanja politike v plavalni šport, čeprav so se na ostalih športnih igriščih (nogomet, rokomet, košarka) odvijale prave male nacionalne vojne.

Plavalci trboveljskega kluba so se v tem času udeleževali le tekmovanj v Sloveniji, tisti boljši pa so odšli na tekme v tujino. A tujina je takrat pomenila le zahod – Wolfsberg, Dunaj in mogoče še München, kar je bil takrat tudi svojevrsten protest proti jugoslovanskemu centralizmu.⁹

3.3.2.2.1 Leto 1991

Takratni najuspešnejši trboveljski plavalci so se redno uvrščali v finala na mitingih in prvenstvih, a roko na srce, najboljšim slovenskim plavalcem niso prišli blizu. Jure Bučar, Nace Majcen, Matjaž Koželj, Gregor Jurak, Marko Milenkovič so bili prevelika ovira na poti do vidnejših uvrstitev. Peter Zupančič, Sandi Vozel, Franko Jesenšek, Gorazd Lipovšek, Damjan Hren, Tomo Lušič, Tomaž Jazbec so bili solidni klubski plavalci, a preboj med najboljše jim ni uspel. Osvajali so medalje na mitingih po Sloveniji, velik potencial pa so pokazala dekleta: Tina Štimec, Romana Jerše, Tanja Kajtna, Anja Štrovs, Petra Kajič in najmlajši Katarina Jordan in Alenka Ličar, na katerih je klub slonel v prihodnje. Uspelo je le Sergeju Koncilji, ki je postal reden reprezentant in eden vodilnih plavalcev mešanega sloga v Sloveniji (klubski arhiv in osebni spomini).

3.3.2.2.2 Leto 1992

Po vojnem letu 1991 so se razmere v Sloveniji malce »na novo« vzpostavljale tudi v plavalnem športu. Trboveljčani so na pionirskem prvenstvu Slovenije osvojili sedmo mesto, na tekmovanju v konkurenci mlajših pionirjev pa so bili celo boljši – osvojili so odlično drugo mesto. Nekateri starejši plavalci so sodelovali tudi kot reprezentanti na mednarodnih tekmovanjih. V mlajših kategorijah so blestela predvsem dekleta: Anja

⁹ Gre za osebne trenerske spomine na takratne čase avtorja te diplomske naloge.

Štrovs, Alenka Ličar, Katja Jordan, Urška Zor, Tina Štimec – med starejšimi pa mladinec Sergej Koncilja in tudi Matjaž Jazbec.

MLADINSKO EVROPSKO PRVENSTVO – Leeds, 13.–16. 8. 1992, Sergej Koncilja, 19. mesto na 200 m delfin in 28. mesto na 400 m mešano.

Mednarodni miting GP Slovakia – Bratislava, 30.–31. 5. 1992, Sergej Koncilja.

Mednarodni miting Chiasso – Chiasso, 12.–14. 6. 1992, Sergej Koncilja.

Mednarodni miting Spilbergo – Pardenone, 27. 6. 1992, Matjaž Jazbec, Alenka Ličar in Katja Jordan.

Leto 1992 pa je bilo tudi leto olimpijskih iger (v Barceloni), kjer je prvič kot samostojna država nastopila tudi Slovenija. In Trboveljčani smo dobili svojo prvo plavalko, ki je nastopila na Ol. Za košarkarico Polono Dornik je postala olimpijka Darja Alauf (klubski arhiv).

3.3.2.2.1 Darja Alauf (1968)

Darja Alauf se je rodila in šolala v Trbovljah – tu je obiskovala osnovno šolo in uspešno opravila tudi dva letnika srednje ekonomske šole. Nadalje se je šolala v Beogradu, kjer je diplomirala na ekonomski fakulteti.

S plavanjem se je začela ukvarjati pri šestih letih, v tretjem razredu osnovne šole pa je že postala državna prvakinja v svoji kategoriji – hrbtni slog na 100 in 200 metrov v malih in velikih bazenih. Deset let je bila članica Plavalnega kluba Rudar Trbovlje. Od leta 1981 je bila prvakinja Republike Slovenije in državna rekorderka bivše Jugoslavije, z rezultati, ki so tudi v širši Evropi nekaj pomenili. Tekmovala je v kategorijah članic, mlajših mladink in starejših pionirk. Z dvanajstimi leti je postala članica članske reprezentance Jugoslavije in nastopila kot najmlajša udeleženka evropskega prvenstva leta 1990 v Splitu. V letih od 1979 do 1984 je prejela priznanja za izjemne športne dosežke od takratne »SITKS« Trbovlje. Leta 1984 je bila izbrana za najboljšo mlado športnico Slovenije, leto kasneje pa proglašena za športnico revije Mladina. Alafova se je konec leta 1985 preselila v Beograd in plavala pri Plavalnem klubu Partizan ter nadaljevala z nizanjem športnih uspehov. Leta 1992 je kot neodvisna posameznica in kot edina zasavska športnica nastopila na olimpijskih igrah v Barceloni – v disciplini 100 metrov hrbtno je zasedla 40. mesto, v disciplini 200 metrov hrbtno pa je bila 37. S tem nastopom je tudi končala svojo športno kariero. Darja Alauf je v svoji športni karieri prejela več kot 1000 medalj (npr. bila je dvakratna balkanska plavalna prvakinja, dosegla je peto mesto na mladinskem evropskem prvenstvu in četrto mesto na Sredozemskih igrah leta 1983 v Maroku, na članskem evropskem prvenstvu v Bonnu leta 1989 je osvojila enajsto mesto, na svetovnem prvenstvu v Perthu leta 1991 pa petnajsto mesto, na Sredozemskih igrah v Atenah leta 1991 je bila v disciplinah 100 in 200 metrov hrbtno dvakrat tretja,

udeležila se je tudi dveh Univerzijad, in sicer v Zagrebu leta 1987 in leta 1991 v Sheffieldu v Angliji, kjer je dosegla osmo mesto), osvojila je tudi 106 pokalov in preplavala skupno okrog 30.000 kilometrov. Živi in dela v Grčiji – je trenerka plavanja in svoje znanje prenaša na mlade (osebni arhiv Darje Alauf).

Slika 21. Darja Alauf (klubski arhiv).

Na Sliki 21 vidimo Darjo Alauf, ki je prejela pokal za najboljšo plavalko v Jugoslaviji.

3.3.2.2.2 Sergej Koncilja (1975)

Sergej Koncilja se je zaradi svoje plovnosti in telesne višine izkazal kot perspektiven plavalec že kot pionir. Morda je imel nekaj nesreče v svoji karieri tudi zato, ker je v njegovem času razpadala Jugoslavija. Sprva je Sergej kot kadet blestel na jugoslovanski prvenstvih, kjer je bila konkurenca precej večja kot v Sloveniji, pozneje pa je prevzel »monopol« predvsem v slovenskih bazenih, letnih in zimskih. So se pa po drugi strani ravno z razpadom Jugoslavije pojavljale večje možnosti, da so se slovenski plavalci začeli udeleževati tudi močnih mednarodnih mitingov in Evropskih prvenstev, tudi mladinskih, kjer je mladi Sergej sodeloval.

Prve resnejše uvrstitve je Koncilja začel osvajati pri 13-ih letih (1988) še kot pionir. V mislih imamo republiško (slovensko) prvenstvo v Kranju, kjer je Koncilja blestel predvsem v disciplini 400 m mešano. Medalje je osvojil tudi v delfinovem slogu na 100 m (bronasta), 200 m (zlata). Leta 1988 se je Sergej že udeleževal tudi medrepubliških tekmovanj in tudi prvenstev Jugoslavije v Zrenjaninu (za starejše

pionirje), kjer je osvojil 2 zlati, 1 srebrno in 2 bronasti kolajni. Leta 1989 je pri kadetih na republiškem prvenstvu blestel s petimi kolajnami. Sergej je bil odličen še na enem predzadnjem (zimskem) jugoslovanskem prvenstvu (v Splitu), enkrat je bil drugi in trikrat tretji. Na letnem prvenstvu v Kruševcu pa je bil še enkrat prvi in dvakrat tretji. V Splitu so leta 1990 še zadnjič tekmovali kadeti, kjer je Sergej osvojil dva naslova prvaka Jugoslavije ter eno 2. mesto in tri 3. mesta.

Sergej Koncilja je bil eden prvih trboveljskih plavalcev, ki je kot reprezentant branil barve samostojne Slovenije – leta 1990 je sodeloval na mednarodnem mitingu v Švici (Chiasso). Leto 1991 je bilo leto zatišja in iskanja mednarodnega priznanja za novo državo Slovenijo. V letu 1992 pa je Sergej Koncilja že sodeloval na Mladinskem evropskem prvenstvu v Leedsu in osvojil 19. mesto na 200 m delfin in 28. mesto na 400 m mešano. Tega leta se je udeležil še mednarodnega mitinga na Češkoslovaškem (Bratislava) in v Švici (Chiasso).

Sergej Koncilja je bil za tisti čas dobro »medijsko pokrit« zaradi novinarske aktivnosti takratnega lokalnega novinarja Saša Fabjana. V letu 1990 je postal tudi najboljši športnik leta Trbovelj in naslov je »ubranil« še leta 1991 in 1992. Potem je svojo kariero končal in se posvetil študiju (osebni arhiv Sergeja Koncilje).

Slika 22. Sergej Koncilja (klubski arhiv).

Na Sliki 22 je Sergej Koncilja na pripravah v Dolenjskih Toplicah.

3.3.2.2.3 Leto 1993

V letni sezoni 1993 je domači klub/bazen gostil najboljše slovenske plavalce v mladinski in kadetski konkurenci. Plavalci so osvojili 11 kolajn, od tega je Alenka Ličar šestkrat stopila na najvišjo stopničko, ki je kot članica reprezentance sodelovala tudi na Olimpijskih dnevih mladih v Valkenswaardu na Nizozemskem (v disciplinah 200 m delfin in 200 m hrbtno je osvojila 9. mesto). Na pionirskem zimskem prvenstvu v Mariboru, 19.–21. 3. 1993, so Trboveljčani osvojili 10. mesto; njihovi mlajši klubski kolegi pa so bili v Ljubljani, 23.–27. 3. 1993, uspešnejši, saj so osvojili 4. mesto. Na poletnem prvenstvu (za pionirje) so Rudarjevi plavalci ponovno osvojili 10. mesto, njihovi mlajši klubski kolegi pa so mesto zimske uvrstitve poslabšali in osvojili 5. mesto. Na vseh teh tekmovanjih je blestela Alenka Ličar, pomagale pa so ji še Zorova, Štimčeva, Štrovsova in Jordanova (klubski arhiv).

Slika 23. Ljubljana, Pokal Ježek, 1993 (klubski arhiv).

Na Sliki 23 so slikani udeleženci Pokala Ježek v Ljubljani leta 1993. Od leve: Jure Bola, Tamara Bočko, Gašper Ovnik, Nejc Košnik, Goran Beširevič, Franja Štrovs, Tomo Vozel, Janja Rajner, Marko Salmič, Uroš Volaj, Iztok Požun, Martin Raušl, Jelena Lušič.

3.3.2.2.4 Leto 1994

Značilnost leta 1994 je nova generacija mlajših dečkov in deklic, ki je že na prvem tekmovanju v Trbovljah v zimski sezoni osvojila ekipno drugo mesto. Med posamezniki so izstopali Jelena Lušič (3 zlate, 1 srebrna, 1 bronasta), Tamara Bočko (1 zlata, 1 srebrna), Jure Bola (1 srebrna kolajna). Med finaliste pa se je uvrstil tudi Goran Beširevič.

V Cerknem je pri dečkih in deklicah 4 kolajne priplaval Jaka Potrpin (2 zlati, 1 srebrna, 1 bronasta), Boštjan Fabjan (1 srebrna) in Katarina Pikel (1 bronasta). V Velenju so tekmovali kadeti, kjer je štiri državne naslove osvojila Alenka Ličar, bronasto kolajno sta osvojila še Davor Raspotnik in Urška Zor. Med finalisti pa so plavali še Anja Gregorčič, Katja Jordan, Matjaž Jazbec in Tina Grobljar.

Plavalci so se izkazali tudi na absolutnem državnem prvenstvu v Radovljici z dvema zlatima in srebrnima kolajnama Alenke Ličar, Tomaž Jazbec pa je bil v svoji disciplini (200 m hrbtno) drugi. V finale so se uvrstili še Petra Kajič, Romana Jerše, Tanja Kajtna, Suzana Brumen, Katarina Jordan. Alenka Ličar je prvič nastopila tudi na Mladinskem evropskem prvenstvu – Pardubice 30. 7.–7. 8. 1994, v disciplini 400 m mešano je osvojila 15. mesto. Nastopila je tudi v disciplinah 100 in 200 m delfin ter z osebnima rekordoma zasedla 25. oziroma 23. mesto. Za vse uspehe v letu 1994 je Zveza športnih organizacij Trbovlje Alenko Ličar proglasila tudi za športnico leta v Trbovljah (klubski arhiv).

Slika 24. Ravne na Koroškem, 1994 (klubski arhiv).

Na Sliki 24 vidimo skupino trenerjev Ervina Mlakarja in Gregorja Kite na Ravnah na Koroškem leta 1994.

3.3.2.2.5 Leto 1995

Po letu 1995 je začelo število plavalcev upadati, predvsem zaradi manjšega priliva plavalcev iz plavalnih šol. PK je izgubil Matjaža Permeta – enega od treh profesionalnih plavalnih trenerjev.

V juliju 1995 je Alenka Ličar drugič nastopila na Mladinskem evropskem prvenstvu, tokrat v Ženevi. V svoji najmočnejši disciplini 400 m mešano je dosegla tretji rezultat v B finalu in rezultat iz leta 1994 izboljšala za 4 mesta, hkrati pa postavila nov državni mladinski rekord. Nastopila je še na nekaterih mednarodnih mitingih (»CARNEVAL 95« v Viareggio, »VOLKSBANK« na Dunaju, »Osmeroboj narodov« v Plzenu). Zveza športnih organizacij Trbovlje jo je drugič proglasila za športnico leta, tretjič pa leta 1998, ko je v bistvu že prenehala tekmovati, vendar je imela v tem letu še nekaj dobrih uvrstitev v zimskem delu sezone (klubski arhiv).

3.3.2.2.6 Leto 1996

Odgovorni za šport v Občini Trbovlje (sekretar ZŠOT Roman Vodeb) so dobili »ukaz od zgoraj« (od župana oz. vodstva občine), da mora PK zmanjšati svoj profesionalni kader še za enega trenerja. V sezoni 1997/98 je klub potem res zapustil še drugi profesionalni trener – Ervin Mlakar. To se je zgodilo v objemu logike, da je PK Rudar imel edini dva profesionalna trenerja, vsi ostali klubi pa nobenega. Glasni so bili predvsem rokometaši, ki so nastopali v 1. slovenski ligi. In preko ZŠOT se je speljala racionalizacija na način, da je Ervin Mlakar dobil službo kot profesor športne vzgoje na OŠ Trbovlje. Roman Vodeb je to elegantno speljal tako, da je Ervin Mlakar, ki je pred tem moral svoj nedokončani študij na FŠ dokončati, diplomirati, postal učitelj športne vzgoje na OŠ Trbovlje. To pa je pomenilo iskanje amaterskih trenerjev in vaditeljev, ki so bili pri tem v klubu dokaj uspešni, bodisi kot plavalci, člani vodstva kluba ali sodelavci. Iz vrst bivših plavalcev je klub dobil mlade zagnane trenerske/vaditeljske kadre, ki so uspešno opravljali svoje delo oz. nadomestili delo enega oz. dveh manjkajočih profesionalnih trenerjev.

Kljub vsem težavam je bilo v trenažnem procesu kar nekaj kvalitetnih plavalcev. V mlajših kategorijah so izstopali in tudi osvajali kolajne Matej Duranovič, Aljoša Selko, Simona Lukšič, Anja Vajdič, Grega Gračnar, Uroš Grivec ... Pri dečkih in deklicah in kadetih pa je izstopal Jure Bola s številnimi medaljami iz državnih prvenstev. Med prve tri se je uvrščal še Davor Gregorčič, solidne rezultate pa so dosegali Iztok Požun, Nejc Krofl, Lado Leskovec in Goran Beširevič.

Alenka Ličar je nastopila na dveh tekmovanjih z državno reprezentanco »OSMEROBOJ NARODOV«, Oswiecim – Poljska, 18.–19. 5. 1996, 200 m mešano 13. mesto, 400 m mešano 13. mesto, 100 m prsno 14. mesto. »ALPE ADRIA«,

Balatonfuzfo – Madžarska, 25.–26. 6. 1996, 200 m mešano 1. mesto, 100 m prsno 2. mesto. V zimski sezoni 1995/96 je nastopila še na dveh tekmah svetovnega pokala: GELSENKIRCHEN, 10.–11. 2. 1996, 200 m hrbtno 15. mesto, 400 m mešano 12. mesto, GENOVA/Ženeva, 6.–7. 2. 1996, 200 m delfin 12. mesto, 400 m mešano 11. mesto (klubski arhiv).

Slika 25. Plavalna skupina s trenerjem Martinom Raušlom, 1996 (klubski arhiv).

Na Sliki 25 so z leve: Jure Guna, Matic Vozel, Domen Dornik, Rok Leskovec, Matija Kodrič, Toni Šoper, Gašper Brvar, Tim Cestnik, Luka Zupan, Primož Podbregar, Nina Štendler in trener Martin Raušl.

3.3.2.2.6.1 Novi časi – novi problemi

Slovenija se je po odcepu od Jugoslavije tudi družbeno-ekonomsko spremenila. Sprememba te družbeno-ekonomske paradigme se je dokončno začela odražati v športu, tudi na lokalni ravni, šele leta 1995 (vsaj v Trbovljah je bilo tako). Šport je kot domena civilne sfere prešel pod okrilje države, torej resornega ministrstva (za šolstvo in šport). Na lokalni ravni pa so župani in/oz. občinski/mestni sveti dobili škarje in platno. Občinske športne zveze so postale domala in v resnici povsem nepomembne. Znameniti »sekretarji za šport«, v Občini Trbovlje je bil leta 1995 Oto Virt, v letu 1996 pa je začela pometati »nova metla«, Roman Vodeb, so postali občinski strokovni

sodelavci, ki so morali poslušati in ubogati župane in ne več predsednika oz. Izvršni odbor (Zveze športni organizacij /Trbovlje/).

Trboveljsko plavanje je imelo v tem tranzicijskem obdobju po svoje srečo, da so bili odgovorni za šport naklonjen plavanju. Najprej (in dolga leta poprej) je bil to Oto Virt (njegova hčerka Nina je bila plavalka), v letu 1996 pa je odgovorni za šport postal Roman Vodeb, nekoč tudi sam plavalec. Prav Vodeb je bil tisti, ki je moral speljati »revolucijo« v trboveljskem športu – predvsem revolucijo v (so)financiranju iz občinskega proračuna. Kot se je z leti izkazalo, je prav proračunsko financiranje postalo glavni vir prihodkov za mnoge klube – za plavalni zagotovo. In politika države je pod »poveljstvom« državnega sekretarja za šport »inštruirala« lokalno skupnost tako, da so imeli t. i. dragi športi največ težav. Drag je bil npr. (za Jesenice) hokej, za mnoga mesta pa tudi plavanje (Ljubljana, Kranj, Radovljica, Ravne na Koroškem, Koper in tudi Trbovlje). Plavalni šport je namreč za lokalno skupnost – tako kot hokej – izjemno drag. Vzdrževanje drsališča in zimskega in letnega bazena je izjemno drago. In ravno plavalni klubi so se začeli finančno sesuvati – med njimi tudi trboveljski.

Odhod Ota Virta (odgovornega za šport) v pokoj 1995/1996 je trboveljski šport in tudi samo Občino oz. župana postavilo v situacijo, ko bi se z »novo metlo« dalo v trboveljskem športu končno uvesti nek red in merila za financiranje športa po diktatu nove družbeno-ekonomske paradigme oz. po diktatu Države/Vlade oz. resornega ministrstva. Plavalnemu klubu Rudar so odgovorni za šport, preko dvigovanja rok v Občinskem svetu (roke pa so dvigovali politiki in ne športniki), namenili letno proračunsko dotacijo občine za leto 1996 350.000 SIT (klubski arhiv, arhiv ZŠDR, arhiv Občine Trbovlje).

3.3.2.2.7 Leto 1997

V letu 1997 so se razmere v plavalnem klubu oz. športu še bolj zaostrovale. Vse, kar je bilo nakazano v letu 1996, se je v letu 1997 začelo realizirati. Plavalci so imeli edini zaposlena 2 profesionalna trenerja, ostali klubi pa nobenega. Rezultati so bili sicer dobri – no, glede na ostala leta so bili rezultati povprečni. Blestela je sicer Alenka Ličar, za njo so prihajali nekateri mlajši (Matej Duranovič, Jure Bola, Iztok Požun, Aljoša Selko ...), vendar to ni opravičevalo dveh profesionalnih trenerjev. Res je, da se je eden posvečal šoli plavanja (Martin Raušl je polovico delovnega časa delal z vrtci in šolami – šola plavanja). Predsednik Dušan Jordan je napenjal vse sile, da je klub vodil finančno in kadrovske. Vendar je tudi trboveljsko gospodarstvo pešalo, občinske dotacije so postale manjše – proporcionalno gledano pa je plavalni šport prejemal še vedno izjemno veliko sredstev, največ od vseh klubov (kar bo razvidno iz nekaterih naslednjih poglavij). Leto 1997 je postalo prelomno v smislu vnašanja proporcionalnega reda v sistem financiranja (klubski arhiv).

Slika 26. Trener Martin Raušl s plavalci, 1997 (klubski arhiv).

Na Sliki 26 so slikani trener Martin Raušl, ob njem Nejc Košnik, čepijo: Gašper Ovnik, Urška Zor, Jure Bola.

3.3.2.2.7.1 Alenka Ličar (1980)

Alenka Ličar je bila še ena od najbolj talentiranih plavalk trboveljske šole plavanja. Škoda je le, da je svojo kariero predčasno končala – približno tako in zato kot Tatjana Blažič. Odhod na fakulteto je prelomen za vsakega športnika, še posebej če je iz »periferije«, kar Trbovlje nedvomno so. Alenka je začela plavati tako kot vsi, zelo zgodaj. Toda prve prave rezultate je začela dosegati šele po 10. letu starosti. Njena nesreča je bila v tem, da je plavala v času še ene dobre Alenke, leto dni starejše Alenke Kejžarjeve, ki je še kot pionirka podirala tudi jugoslovanske rekorde. Leta 1991 je bila Alenka Ličar na slovenskem prvenstvu na 100 m hrbtno »šele« tretja (s časom 1:19.81, z jugoslovanskim rekordom je takrat zmagala Kejžarjeva z 1:10,76). Ko je Kejžarjeva prestopila v višjo starostno kategorijo, je monopol na zmagovalnih stopničkih prevzela Ličarjeva – npr. na zimskem pionirskem državnem prvenstvu (leta 1993) v bazenu Pristan je osvojila 5 zlatih medalj. Podobno se je Ličarjevi dogajalo pri prehodu v višje starostne kategorije, npr. poleti 1993 je v domačem bazenu zmagala na državnem prvenstvu za kadetinje na 50 m in 100 m hrbtno

(1:11,64), prva je bila prav tako na 200 m hrbtno (2:32,02) in tudi na 400 m mešano (5:21,38) ter na 100 m delfin (1:09,95). Takrat je za lokalni tednik Zasavc povedala: *»Zelo sem zadovoljna z nastopom, saj je to moje doslej najuspešnejše prvenstvo. Zelo sem zadovoljna tudi z rezultatom na 400 metrov mešano, ker sem uspela plavati pod 5 minutami in 25 sekundami. Tudi 100 metrov delfin je bilo prvič pod eno minuto in desetimi sekundami. Za te medalje ni dovolj le trening, pač pa tudi malo sreče in dober dan in volja. Rada bi plavala tako dobro kot Alenka Kejžar ali Krisztina Egerszegi.«* Leta 1993 se je Ličarjeva udeležila tudi Evropskih olimpijskih iger mladih (EYOD) na Nizozemskem. Na 200 m delfin in 200 m hrbtno je bila 9. Leta 1994 je Ličarjeva sodelovala tudi na Mladinskem evropskem prvenstvu (*Pardubice*). Bila je 25. na 100 m delfin (1:07,39 – osebni rekord je popravila za 1,66 sekunde); na 200 m delfin je bila 23. (z osebnim rekordom 2:27,78); v malem finalu je na 400 m mešano zasedla 15. mesto (5:16, 32). Leta 1995 je bila na Mladinskem evropskem prvenstvu v Ženevi; na 200 m delfin je bila 21. (2:29,01), na 100 delfin je bila 21. (1:06,36), na 400 m mešano pa je bila 11. (5:09,33); nastopila pa je tudi v štafeti 4 x 100 m mešano (11. mesto). Leta 1995 je 15-letna Alenka Ličar (skupaj s Petrom Mankočem) blestela tudi na mladinskem državnem prvenstvu v Krškem v takorekoč vseh slogih, ne samo mešanem in delfinu. Zmagala je tudi na 100 m prsno in 100 kraul/prosto.

Če je imela Ličarjeva nesrečo, kar je domala celo kariero plavala s soimenjakinjo Kejžarjevo, je imela morda srečo v tem, da je bil trboveljski novinar Sašo Fabjan v njenem času, ko je razpadla Jugoslavija, izjemno novinarsko aktiven in njeni rezultati so postali medijsko odmevni, tudi na lokalni (zasavski) ravni.

Alenka Ličar je postala trboveljska »športnica leta« leta 1994, uspeh je ponovila tudi leta 1995. Titulo pa je s svojimi zimskimi uspehi ponovila tudi leta 1998, ko je že končala kariero (osebni arhiv Alenke Ličar).

Slika 27. Praga, 1995 (klubski arhiv).

Na Sliki 27 vidimo Katjo Jordan, Alenko Ličar, Matjaža Jazbeca v Pragi, 1995. leta.

3.3.2.2.7.2 »Streznitev« tudi za plavalni šport/klub

Nova »metla«, Roman Vodeb, je že leta 1996 svojo nalogo vzel resno – za nekatere celo preresno. Njegovo »razmišljanje« (vezano predvsem na pravično financiranje športa oz. delitev denarja po klubih/društvih za leto 1997) se je (28. 11. 1996) glasilo takole: *»Treba je še enkrat poudariti, da država oz. občina načeloma ne daje prednosti nobeni športni panogi. Osnovni interes države, zaradi katerega sploh financira šport, je, da ponuditi čim več otrokom in mladini neko dejavnost, preko katere bo imela nadzor nad to sociološko labilno populacijo. Država zato ponuja najcenejše variante športnega užitka. Državi gre predvsem za množičnost. Če pa se v Občini najde interes za kvaliteten mladinski in članski šport, pa naj bi bili eventualnih sponzorskih sredstev najprej deležni klubi, ki se ukvarjajo s kvalitetnim oz. vrhunskim športom, klubi, ki so po sociološki raziskavi dobili največ glasov in klubi, ki so sponzorsko najbolj zanimivi. (Upoštevan je tudi kriterij individualnosti oz. kolektivnosti športne panoge). V stolpcu spodnje preglednice je razvidno, kakšna je približna hierarhija športov, ki bi bili v letu 97 najbolj upravičeni do sponzorskih sredstev v primeru, ko bi jih organizacijsko zagotovila Občina oz. župan.«* Ta tekst je del dokumenta (osnutka), ki je nosil naslov: **»OBČINSKA MERILA ZA VREDNOTENJE PROGRAMOV ŠPORTA, KI SE FINANCIRAJO IZ OBČINSKIH PRORAČUNOV ZA LETO 1997 (osnutek).«**

Treba je vedeti, da se je Vodeb pri pripravi meril skliceval na priporočila države oz. resornega ministrstva: *»Ministrstvo za šolstvo in šport je v preteklih nekaj letih vzpostavilo način, po katerem republika prenese sredstva na Občine. Republiška merila so precej ohlapno opredeljena in jih Občina oz. ZŠOT ne more uporabljati pri razporejanju sredstev iz občinskega proračuna na športne klube oz. društva. Zato mora vsaka Občina oz. športna zveza sestaviti interna **OBČINSKA MERILA** oz. **PRAVILNIK**, ki ureja način letnega financiranja športnih klubov oz. društev.«*

Ves ta širši kontekst je treba navesti zato, ker je bil trboveljski plavalni klub čez noč prepoznan kot evidentno največji »potrošnik« oz. prejemnik proračunskih sredstev. Zavist ostalih klubov je bila – glede na usmeritve države in posledično lokalne skupnosti – velika. Plavalni klub je imel v tem času tri profesionalne trenerje in letno kopališče se je »napajalo« iz občinskega proračuna (zimsko pa iz podjetja Cementarna Trbovlje, ki je kmalu prešlo pod upravo francoske korporacije Lafarge, kar je pomenilo, kot se je pozneje izkazalo, izgubo zimskega bazena).

Dopis št. 58RV/96 z dne 19. 11. 1996 (v avtorstvu sekretarja ZŠDT, Roman Vodeba – tangiralo se je leto 1997), naslovljen iz (formalno) civilne sfere (ZŠDT) na državno sfero, torej Občino/župana (Oddelek za družbene dejavnosti), se je v tistem obdobju

glasil oz. zaključeval takole – nanašal pa se je na financiranje športa v letu 1997: *»Ko govorimo o financiranju športa v Trbovljah, se moramo zavedati, da so trenutne republiške usmeritve zelo precizirane. Če jih želimo v Trbovljah upoštevati, bomo imeli pri tem zelo velike probleme. V tem trenutku se namreč iz občinskega proračuna financira sedem profesionalnih delavcev, od katerih je v republiških merilih upoštevan le organizacijski strokovni sodelavec (sekretar ZŠOT). Status ostalih šestih zaposlenih pa je vprašljiv. Če se sami športniki oz. Izvršilni odbor ZŠOT ali pa celo sam Občinski svet odloči, da želi imeti iz nadstandardnih programov financiran dejansko šport in ne profesionalno čiščenje, vzdrževanje oz. administrativno delo, potem te usmeritve šport ne more realizirati čez noč.«* Tudi plavalni šport je začel hirati na obroke, ne sicer čez noč, pač pa se je postopoma izkazalo, da ima ravno plavalni šport v novi družbeni paradigmi največje težave, kljub temu da je Občina pustila klubu enega profesionalnega trenerja. Cementarna oz. nov lastnik bazena francoska korporacija Lafarge pa je svoj zimski bazen čez desetletje zaradi prevelikih stroškov tudi zaprla.

V času vseh teh tektonskih družbenih sprememb, ki so se še kako odražale tudi v razumevanju financiranja in organiziranja športa, tudi plavalnega (v šport je bila vpeljana je paradigma javnih razpisov), se je uradni pogled na plavalni šport v Trbovljah (leta 1998) glasil nekako takole (krajša interpretacija je bila podana po opravljenem javnem razpisu.): *»PK Rudar je »sekcija« ŠD Rudar, ki ima dolgo tradicijo in tudi dobre tekmovalne rezultate. En profesionalni trener in nekaj amaterskih trenerjev dobro obvladuje blizu 100 otrok in mladine. Plavalni tečaji (v dopoldanskem času), ki jih PK Rudar organizira za OŠ in VVZ, so posledica občinskega dogovora izpred nekaj let in potekajo dobro.«* Letna dotacija iz občinskega proračuna (izplačevana po dvanajstinah) naj bi bila po izračunih (na podlagi kriterijev v letu 1998) 850.000 SIT. Proračunska postavka 2.745.000 SIT je bila v osnutkih namenjena oz. predvidena plači plavalnega trenerja. Ob teh dveh zneskih so bili stroški PK Rudar povezani še z uporabo letnega bazen (zimski je bil pod ingerenco Cementarne, ki je z leti pritiskala na Občino z apelom, naj kakšen milijon »primakne« zaradi stroškov, ki jih ima Cementarna s plavalnim klubom oz. zimskim bazenom). In en milijon se je sčasoma v rebalanskih vselej našel in bil nakazan na Cementarno Trbovlje. Tukaj pa so bili še neopredeljeni stroški telovadnic za t. i. suhe treninge v času pripravljalnega obdobja. In ostali klubi so bili precej zavistni in nejevoljni, ko so po teh izračunih in interpretacijah videli, koliko sredstev neposredno, še več pa posredno, prejme plavalni klub oz. plavalni šport.

Se je pa Roman Vodeb zavzemal, da bi se v občini Trbovlje sistemsko rešilo tudi področje sponzorskega (so)financiranja vseh društev – tudi plavalnega. Pred tem se je namreč dogajalo, da so sponzorski denar podjetij dobili in izčrpali tisti, ki so prej prišli do direktorjev podjetij oz. tisti, ki so imeli močnejše veze. Plavalni klub je po navadi vselej izvisel. *»Pri koritu«* sta bila predvsem roketni in nogometni klub. *»Strici«* (iz ozadja) so nagrajevali svoje klube po stihijskih občutkih in/oz. vezah, plavanje pa se je v teh lobiranjih relativno slabo odrezalo oz. znašlo. V dopisu

(»Predstavitev problematike financiranja trboveljskega športa«) na župana (ki je bil hkrati tudi direktor Cementarne, lastnika zimskega bazena), z dne 25. 6. 1996, se je sekretar športne zveze, Roman Vodeb razpisal takole: »... Šport je fenomen sodobnega družbenega trenutka. Brez športa se bo podrl sistem nekega športnega stila življenja, ki mladino usmerja v družbeno sprejemljive oblike druženja in delovanja. Brez športa bo nadzorovalni aparat države (policija) prešibak za kontrolo akcije željnih otrok in mladine. Brez športa bomo imeli vandalizem, kriminal, mladinsko prestopništvo ... S kom se bodo identificirali naši otroci, če bo Rokometni klub Rudar izpadel iz 1. lige? Kaj bomo naredili s tistimi otroki, mladino in nogometnimi privrženci, ki danes živijo samo za nogomet, če trboveljski članski nogomet propade? Kaj bi naš ulični šport (streetball) brez močne klubske košarke? Kaj bo z našimi plavalci, če bodo samo trenirali, tekmovanj pa se ne bodo mogli udeleževati? In še bi lahko tarnali in naštevati. In kakšni so naši konkretni predlogi? V trboveljski občini je treba nujno najti sponzorje za:

- člansko, mladinsko in kadetsko ekipo RK Rudar (letna dotacija občine za leto 1996 znaša 350.000 SIT)
- člansko, mladinsko in kadetsko ekipo NK Rudar (letna dotacija občine za leto 1996 znaša 350.000 SIT)
- člansko, mladinsko in kadetsko ekipo KK Rudar (letna dotacija občine za leto 1996 znaša 250.000 SIT)

• **PK Rudar (letna dotacija občine za leto 1996 znaša 350.000 SIT)«**

Nadaljnji Vodebov predlog je šel v tole smer:

»NK RUDAR - Članska ekipa v vrednosti 150.000 do 200.000 DEM. Mladinska ekipa v vrednosti 20 000 do 30 000 DEM. Kadetska ekipa v vrednosti 15 000 do 20 000 DEM.

RK RUDAR - Članska ekipa v vrednosti 150.000 do 200.000 DEM. Mladinska ekipa v vrednosti 20 000 do 30 000 DEM. Kadetska ekipa v vrednosti 15 000 do 20 000 DEM.

KK RUDAR - Članska ekipa v vrednosti 100.000 do 130.000 DEM. Mladinska ekipa v vrednosti 20 000 do 30 000 DEM. Kadetska ekipa v vrednosti 15 000 do 20 000 DEM.

PK RUDAR - Večina finančnih problemov PK Rudar bi bila rešena, če bi se našel sponzor "vreden" 30 000 do 50 000 DEM. Poleg tega bi sponzorja rabili trije do štirje plavalci (A. Ličar, J. Bola ...) - 3000 do 5000 DEM.«

Vodeb je iz registra kategoriziranih oz. perspektivnih športnikov (izmed trinajstih športnikov) našel tudi dva plavalca, **Alenko Ličar** (»perspektivni razred«) in **Matjaža Jazbeca** (»mladinski razred«), za katera naj bi Občina (župan) našla posebne sponzorje. Vendar so klubski lobiji, predvsem žogarskih športov, opravili svoje. Iz te Vodebove sistemske pobude ni bilo nič – vsaj za plavalni šport/klub ne (arhiv ZŠDT, arhiv Občine Trobvlje).

3.3.2.2.7.2 Odhod Ervina Mlakarja (1979–1997)

Ervin Mlakar (1957) se je pri trboveljskem plavalnem klubu zaposlil 1. 9. 1979. Zaradi uspehov, ki jih je dosegal s svojimi plavalci trener Mirko Lebar, in seveda, ker so bili drugi časi bolj naklonjeni športu mladih, je klub dobil priložnost, da zaposli drugega profesionalnega trenerja. S 1. septembrom 1981 pa je Lebar odšel v Ljubljano in Mlakar je ostal sam, seveda skupaj z nekaterimi odličnimi plavalci (Boris Novak, Darja Alauf, Nataša Urankar, Jana Ahac, Katjuša Laznik, Urša Burja, Peter Zupančič, Igor Fajdiga, Janez Ocepek ...). Med mladimi so takrat izstopali Robi Zupan, Jani Hočevar, Denis Smrekar, Sandi Vozel, Franko Jesenšek, Karmen Pusovnik, Nataša Duh, Igor Zajc, Barbara Kmetič, Barbara Kus, Nataša Oberč, Darja Jazbec ... Mlakar je takrat treniral dve skupini popoldne (4 ure), treniralo pa se je tudi zjutraj, od 6. do 8. ure. Mlakar je vodil tudi tečaje plavanja od 8.30 do 11. ure. Takrat je bilo to odločno preveč za enega trenerja, četudi profesionalnega. V tem najbolj kritičnem obdobju za obstoj kluba je bila takrat predsednica Juša Burja, ki je Mlakarju pomagala, ga bodrila in podpirala. Mlakar je bil takrat začetnik v trenerstvu, tudi s premalo izkušnjami. V klubu je bilo takrat tudi premalo strokovnega oz. trenerskega kadra – zahteve po dobrih rezultatih pa so bile velike. Mlakar se je domala šele učil in seveda delal tudi napake. Tudi vodenje kluba ni bilo pravo, zanesljiva je bila edino predsednica. To obdobje je trajalo od septembra 1981 do približno pomladi 1982. Ker je bila takratna situacija nevzdržna, je Mlakar sam začel iskati drugega trenerja in ga našel v Matjažu Permetu. V tem času je klub dobil novega, zagnanega predsednika Hinka Kusa. Z njim se je večino nedorečenih problemov uredilo. Uredili so se pogoji za trening, zimski in ogrevan letni bazen (enkrat se je letni bazen odprl celo 1. maja). Finančno stanje kluba se je uredilo, povečalo se je število vaditeljev plavanja, zaposlil se je še tretji profesionalni trener, Martin Koncilija. Povečalo se je število skupin in plavalcev pripravljenih za resno treniranje. Vse to je pomenilo manjšo časovno obremenitev za enega trenerja, s tem pa je delo postalo kvalitetnejše in vračati so se začeli tekmovalni uspehi. Tistih časov se Mlakar spominja takole: *»Mislim, da smo se leta 1985 odločili, da najkvalitetnejše, najstarejše plavalce razdelimo v moško in žensko skupino. Moške sem vodil jaz, ženske pa Matjaž Perme, ostale skupine so bile mešane, združene po letnikih in sposobnostih. Hinko Kus je tudi začel s prenovo zimskega bazena, mislim pa, da se je dokončala v času predsednikovanja Dušana Jordana. Predsednik Hinko Kus je uspešno vodil klub vse do svoje tragične smrti v prometni nesreči. Za njim je nevhvaležno vlogo vodenja kluba prevzel Dušan Jordan, kajti težko je bilo nadomestiti tako uspešnega predsednika. Jordan je dobro začel voditi klub in klub je normalno funkcioniral vse do kriznih časov, ki so se pojavili okrog leta 1995.«* Mlakar se še spominja, da njega kot profesionalnega trenerja ni nadomestil nihče. Je pa Martina Koncilijo I. 1986 zamenjal Martin Raušl¹⁰, Matjaža Permeta pa je za eno leto zamenjal Goran Ribičič.

¹⁰ Avtor te diplomske naloge.

Uspehi plavalcev, ki jih je treniral Ervin Mlakar, in (le) teh rezultatov se tudi spominja, so:

- Ekipno PK Rudar 7. mesto v finalu YU-pokala (1986) z mlado ekipo, Darja Alauf, udeleženka MEP v Muhlhousu in Innsbrucku (4. mesto na 200 m hrbtno) leta 1982 in 1983, udeleženka na članski balkaniadi v Reki leta 1983 (3. mesto), istega leta (1983) na mediteranskih igrah v Casablanki, 4. mesto, na mitingu v Bonu, Haribo (kot prva Jugoslovanka je premagala mejo 2:20 na 200 m hrbtno). Njen rezultat 2:19,1. Tega kasneje dolgo ni premaknila navzdol v 25-metrskem bazenu. Od 1982 do 1985 leta je bila Alaufova večkratna državna in slovenska prvakinja in stalna članica YU-reprezentance.
- Medalje na DP ali SLO prvenstvih so osvajali še Peter Zupančič, Sandi Vozel, Karmen Pusovnik, Igor Zajc, Jani Hočevar ...
- Krajše obdobje je Mlakar treniral tudi Sergeja Konciljo, ki je bil takrat (med leti 1985 do 1989) v svoji starostni kategoriji praktično nepremagljiv na 100 in 200 m delfin. Bil je udeleženec MEP-a, več sezon je bil tudi YU-prvak na 100 in 200 m delfin.
- Mlakar je bil kot trener nepogrešljiv na številnih YU-prvenstvih (Split, Reka, Sarajevo, Skopje, Beograd, Kruševac, Hercegnovi ...).
- Po odhodu trenerja Permeta (predsednik je bil Jordan Dušan) je Mlakar prevzel najboljšo skupino, ki je bila sestavljena iz pretežno mladih perspektivnih plavalk in plavalcev (Gregor Opalk, Matej Ocepek, Sergej Koncilja, Tjaša Kanduč, Nina Virt pa še Marjeta Jordan, Suzana Brumen, Tanja Kajtna, Romana Jerše, Tina Štimec, Petra Kajič, Katja Jordan, Marko Vozel, Anja Gregorčič, Tomaž Jazbec, Matjaž Jazbec in najbolj talentirana med vsemi Alenka Ličar, ki je imela »nesrečo«, da je plavala v času izjemnih sester Kejžar). Alenka Ličar je sodelovala tudi na »Olimpijskih igrah mladih« pa MEP v Pardubicah (1994). V disciplini 400 m mešano si je priborila nastop na naslednjem MEP v Ženevi 1995. Plavala je tudi nov državni mladinski rekord na 400 m mešano. Bila je vsestranska plavalka, plavala je t. r. vse, od 100 do 400 m. Na DP v Kamniku leta 1994 je odplavala celo državni mladinski rekord na 50 m delfin.
- Mlakar se še spominja, da so od leta 1982 naprej v klubu dobro trenirali volonterski trenerji: Oto Lukač, Ante Lušić, Marjana Kanduč, Dušan Kanduč, Gregor Kita in še nekateri. V obdobju predsednikovanja Hinka Kusa je bilo po pričevanju Mlakarja vseh trenerjev blizu 10 (osebni arhiv Ervina Mlakarja).

Slika 28. Bazen Cementarne Trbovlje, 1997 (klubski arhiv).

Na Sliki 28 vidimo ekipo mladincev: Aljoša Selko, Davor Podbregar, Urban Brvar, Tomaž Deželak, Martin Raušl, Lado Leskovec, Ervin Mlakar.

3.3.2.2.8 Leto 1998

1998 je bil klub prepuščen iznajdljivosti predsednika Dušana Jordana in entuziazmu staršev, ki so »rihtali« denar (vendar je vsak gledal bolj na svojega otroka, kot pa na dobrobit kluba). V klubu so se pojavljala tudi določena (ostala) trenja – med trenerji, vodstvom kluba in starševskimi lobiji ... Burni so bili klubski sestanki in občni zbori. Včasih so bila, predvsem zaradi financ, sestankovanja oz. »zborovanja« tako burna, da je moral posredovati celo sekretar ZŠDT Roman Vodeb.

Jure Bola je v letu 1998 nastopil za kadetsko državno reprezentanco na meddržavnem dvoboju Slovenije in Hrvaške na Reki (19.–21. 6. 1998). Na 200 m mešano je dosegal 4. mesto. Ostali trboveljski plavalci so se vodstvu kluba oddolževali s solidnimi rezultati (klubski arhiv in osebni spomini).

Slika 29. Jure Bola, 1998 (klubski arhiv).

Na Sliki 29 je fotografiran Jure Bola, najuspešnejši plavalec pri dečkih, 1998. leta.

3.3.2.2.9 Leto 1999

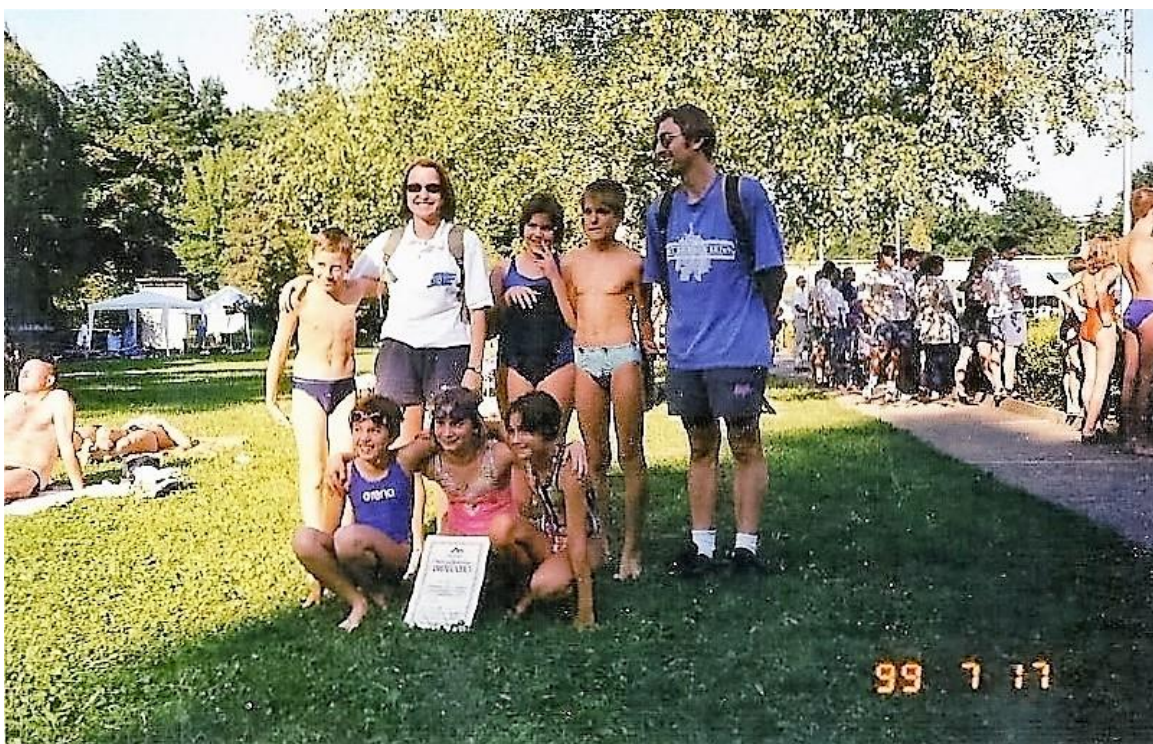
Nekakšna agonija se je v klubu nadaljevala. Vzpodbudno pa je bilo, da je Občina začela z idejo prenove Letnega kopališča, torej vadbenega prostora trboveljskih plavalcev. To je plavalne delavce, trenerje in same plavalec ohrabilo.

V letni sezoni 1998/99 so s strani OKS-ZŠZ trije plavalci PK Rudar izpolnili kriterije za t. i. kategorizacijo. Kategorizirani športniki državnega razreda so postali: Jure Bola, Iztok Požun in Anja Gregorčič. (Jure in Iztok sta v Trentu nastopila tudi za državno kadetsko reprezentanco.) Na testiranja z državnimi selekcijami pa sta bila poleg teh treh plavalcev vabljeni tudi Anja Vajdič in Matej Duranovič. V ozadju so se začela pojavljati nekatera nova imena: Katja Agrež, Tajda Brlec, Sabina Florjanc, Nuša Bočko ... Dobro pa so trenersko delali nekateri amaterski trenerji: Tomaž Jazbec, Marjeta Jordan, Petra Kajič. Z mladimi plavalci je začela delati (trenirati) tudi poznejša doktorica psihologije športa, Tanja Kajtna (klubski arhiv).

Slika 30. Brescia, Memorial Luciana, 1999 (klubski arhiv).

Slika 30 je nastala leta 1999 v Brescii, z leve: Aljoša Selko, Uroš Grivec, Matej Duranovič, Gregor Gračner, Martin Raušl, Anja Kurent, Nives Dornik, Davor Gregorčič.

Slika 31. Maribor, kopališče TAM, 1999 (klubski arhiv).

Slika 31 prikazuje Katjo Jordan in Tomaža Jazbeca s skupino leta 1999 v Mariboru na bivšem kopališču TAM.

3.3.2.2.10 Leto 2000

Kaj pomenijo uspehi trboveljskih plavalcev v obdobju 1988–2000 kaže podatek o osvojenih kolajnah na državnih prvenstvih v različnih kategorijah. Ta številka je 610, od tega 63 v članski konkurenci, 236 v kadetski in mladinski konkurenci, 160 pri dečkih in deklicah in 151 pri mlajših dečkih in deklicah. Na prvenstvih bivše Jugoslavije pa so plavalci osvojili 40 kolajn.

V letu 2000 je med trboveljskimi plavalci in športniki nasploh blestel Davor Gregorčič. Nagovor na prireditvi »Šport v letu 2000« je napovedovalka ravno o Davorju Gregorčiču povedala tole: *»Davor Gregorčič je član Plavalnega kluba Cementarna Rudar. Med mnogimi odličnimi rezultati naj omenimo dve drugi in dve tretji mesti s kadetskih državnih prvenstev v disciplinah 50, 100 in 200 metrov delfin.«* O trboveljskih državnih prvakah (med plavalci) je napovedovalka na prireditvi povedala tole: *»Leta 2000 je naslov državnega prvaka v Trbovljah osvojilo 9 športnikov in 4 ekipe: plavalec **Iztok Požun** je med mladinci postal državni prvak na 200 metrov mešano, ob tem pa osvojil še dve drugi in dve tretji mesti ter številne medalje na ostalih tekmovanjih ... Državna prvakinja med deklicami je postala tudi njegova klubska kolegica **Ina Šparemblek**, in to kar v štirih disciplinah: 400 in 800 metrov prosto ter 100 in 200 metrov hrbtno. Na državnih prvenstvih je osvojila še eno srebrno in dve bronasti medalji.«* (klubski arhiv in arhiv ZŠDT)

Slika 32. Državno prvenstvo leta 2000 (klubski arhiv).

Na Sliki 32 sta Tanja Kajtna in Tomaž Jazbec s svojimi varovanci na državnem prvenstvu leta 2000.

Slika 33. Trbovlje, 2000 (klubski arhiv).

Na Sliki 33 vidimo skupino Tanje Kajtna: Gašper Brvar, Ines Jurić, Tamara Gregorčič, Iris Jurić, Adela Lučič, Katja Agrež, Nuša Bočko, Tajda Brlec.

3.3.2.2.11 Leto 2001

Z nastopom novega predsednika Marka Agreža je potrebno omeniti tudi spremembe v trenerskem kadru, kajti klub je ostal z enim profesionalnim trenerjem, delo z mlajšimi kategorijami pa zaupal izkušenima plavalkama in dobrima pedagoginjama, Tanji Kajtna in Marjeti Jordan.

Seveda so po uspehih, ki so jih dosegali starejši plavalci, porasle tudi želje vseh v klubu. Tako kot pri dekletih, so se tudi pri mlajših fantih izoblikovale skupine, ki so delovale homogeno in klub se je resnično povzdignil med najboljše v Sloveniji. Prej omenjene odlične plavalce pri mladincih je dopolnila generacija Tanjinih deklet: Katja Agrež, Sabina Florjanc, Adela Lučič, Tajda Brlec, Nuša Bočko, Tamara Gregorčič, Sandra Kešina, Katarina Keršič, Ina Šparemblek, Anja Vajdič, Laura Filipovič ter Iris in Ines Jurić, pri fantih pa so uspešno parirali starejšim Marjetini: Davor Podbregar, Tomaž Deželak, Miha Štendler, Matjaž Ličar, Boštjan Lukšič ter Urban Brvar.

Ravno v tem obdobju pa se je pristopilo k sanaciji letnega bazena, ki sta ga financirali občina Trbovlje in Fundacija za šport. Letni bazen je prišel pod okrilje Zavoda za šport.

Zgodovina je postal tudi Župančičev bazen iz leta 1957. Z zožitvijo na minimalne še dovoljene gabarite s keramiko in prelivnimi stenami bazen ni bil več primeren za tekmovanja članov. Le še lep spomin na zlate čase plavanja in naše mladosti je ostal. Žezlo predsednikovanja je po Marku Agrežu prevzel Janez Lukšič, ki je nadaljeval načrtano smer novih uspehov. Po odhodu Tanje, Marjete in Urške pa so bili v klubu zopet primorani v spremembe. Z mlajšimi sta začela delovati Aljoša Selko in Jure Bola, trenažni proces boljših in uspešnejših plavalcev pa sta prevzela Martin Raušl in Boris Selko.

Prepis iz biltena ZŠDT, ki je bil izdan ob prireditvi »Izbor športnika«: *»Tradicionalno uspešni so bili v letu 2001 tudi plavalci, ki imajo po dolgem času močno mladinsko ekipo, tako da pobirajo kolajne tudi v štafetnih tekmovanjih. Njihova glavna aduta sta Davor Gregorčič – postal je športnik leta 2001, in Iztok Požun. Tu so še Goran Beširevič, Aljoša Selko, Jure Bola, Lado Leskovec in še nekaj mlajših plavalcev in plavalk.«*

Priznanja za športne dosežke so na prireditvi prejeli najprej tisti športniki, za katere so se v matičnih klubih oz. društvih odločili, da so se v letu 2001 najbolj izkazali. To sicer niso bili državni prvaki, temveč športniki in športnice, ki si za svoje uspehe zaslužijo priznanje. Predlagali so jih matični klubi vključeni v Zvezo športnih društev Trbovlje – nobena žirija torej ni delala selekcije. Matične sredine so tiste, ki najbolj vedo, kdo si priznanje najbolj zasluži. In v Plavalnem klubu Cementarna Rudar so odločali, koga naj predlagajo za tistega enega, ki je izstopal po svoji marljivosti in tekmovalni uspešnosti, za naslov državnega prvaka pa mu je zmanjkala kakšna desetinka oz. centimeter, in izbirali med Anjo Vajdič, Katjo Agrež, Simono Lukšič, Iztokom Požunom, Aljošo Selkom, Ladom Leskovcem, Goranom Beširovičem in Juretom Bola – vsi ti plavalci so namreč nosilci medalj z državnih prvenstev. Na koncu so se odločili za Aljošo Selka, ki je v kategoriji kadetov in mladincev na državnih prvenstvih dosegel kar 6 bronastih medalj in eno srebrno.

Ko je na prireditvi »Šport v letu 2001« Davor Gregorčič postal športnik leta 2001, je napovedovalka na prireditvi o Gregorčiču povedala tole: *»Od Trboveljčanov je v letu 2001 postal državni prvak le Davor Gregorčič, ki je na zimskem Državnem prvenstvu osvojil zlato medaljo na 200 metrov delfin. V letnem pa je v isti disciplini postal podprvak. Ob tem je na mladinskih državnih prvenstvih osvojil še 8 bronastih medalj. Davor pa je bil v svoji paradni disciplini bronast tudi v absolutni konkurenci – torej pri članih – in to na zimskem državnem prvenstvu. Na letnem prvenstvu se je moral zadovoljiti s 4. mestom. Na dan prireditve bi mu moral kot gost čestitati njegov konkurent Peter Mankoč, vendar se urniki niso ujemali. Upamo, da bo prav Peter*

Mankoč našemu Davorju čestital kdaj drugič – po možnosti na stopničkah za zmagovalce v discipline 200 metrov delfin.«

Na isti prireditvi je priznanje Zveze športnih društev Trbovlje, ki ga je podelil takratni župan Občine Trbovlje Ladislav Žiga Žgajnar, kot »marljivi športni delavci« dobil predsednik (PK CR) Marko Agrež. Na prireditvi je bilo o Marku Agrežu povedano, da je bil »nekoč odličen plavalec, danes pa nepogrešljiv športni delavec. V letu 2001 je bil tudi predsednik Plavalnega kluba Cementarna Rudar in s svojim delom postavil na svoje mesto nekaj pomembnih stvari.« (klubski arhiv in arhiv ZŠDT)

Slika 34. Državno prvenstvo v plavanju, 2001 (klubski arhiv).

Na Sliki 34 vidimo Davorja Gregorčiča (levo) in Jerneja Mencingerja (desno) na podelitvi kolajn leta 2001 na Državnem prvenstvu Slovenije v plavanju.

Slika 35. Martin Raušl s svojo skupino, 2001 (klubski arhiv).

Slika 35 prikazuje skupino trenerja Martina Raušla leta 2001. Z leve: Rebeka Napret, Matic Vozel, Tim Cestnik, Rok Leskovec, Domen Dornik, Ana Molk, Tamara Selko, Martin Raušl, Primož Podbregar, Luka Zupan, Jure Guna.

Slika 36. Lučkin pokal, 2001 (klubski arhiv).

Na Sliki 36 vidimo celoten PK Cementarna Rudar Trbovlje na Lučkinem pokalu, 2001.

3.3.2.2.11.1 Adaptacija letnega bazena (kopališča)

Potem ko je trboveljski šport dolga leta čakal na izgradnjo večnamenska športne dvorane – rokometni rezultati v I. slovenski ligi so naredili svoje, in ki jo je leta 2000 tudi dobil, je prišla na vrsto adaptacija (rekonstrukcija) letnega kopališča. Splošno mnenje športne stroke (in takratnih ideologov trboveljskega športa), beri Zveze športnih organizacij Trbovlje (in sekretarja športne zveze Roman Vodeba), da trboveljsko plavanje rabi »boljši« oz. modernejši bazen (tudi za kopalce), saj so rezultati plavanja v zadnjih letih, oz. kar v zadnjih dveh desetletjih, izjemni. Posodobitev je letela predvsem na rentabilno ogrevanje vode.

Ob tem velja dodati, da je bilo letno kopališče priljubljena točka poletnega zbiranja ljudi (kovanja, plavanja in sončenja), predvsem otrok in mladine. Že pred adaptacijo kopališča je bilo zelo popularno večerno oz. nočno plavanje. Po adaptaciji pa še bolj, saj je upravljalec bazena, Zavod za šport, občutno znižal vstopnino (karte) za večerno kovanje (plavanje). Prejšnji upravljalec je bila Komunala in njena logika je bila tržna. Zavod za šport pa je ponudil občutno cenejše karte za večerno/nočno plavanje, ker se je izkazalo, da se s plavanjem rekreira veliko občanov. Tudi veteransko tekmovalno plavanje se je ravno z adaptacijo letnega kopališča povečalo. Trboveljčani so se rekonstrukcije bazena lotili v pravem času, saj se je takrat znašlo na pomembnih »stolčkih« kar nekaj funkcionarjev, ki so bili nekoč plavalci. Gregor Jurak je bil »prvi človek« (direktor) Fundacije za šport, Jakob Bednarik pa je bil »prvi človek« odgovoren za šport na resornem Ministrstvu za šolstvo in šport. V gradivu oz. poročilu za Občinski svet (»zaključni račun«) o rekonstrukciji letnega kopališča v kontekstu »drugih prihodkov« piše tole (fotokopija):

V okviru teh prihodkov velja omeniti še **republiška sredstva za bazen (7.1.12.)**, ki so bila realizirana 100 %-no, v vrednosti 70.000 tisoč SIT, od tega 40.000 tisoč SIT odpade na sredstva fundacije za šport in 30.000 tisoč SIT na sredstva Ministrstva za šolstvo in šport.

Slika 37. Del besedila iz poročila za Občinski svet (klubski arhiv in arhiv ZŠDT).

Na Sliki 37 vidimo del besedila iz poročila za Občinski svet o rekonstrukciji letnega kopališča.

Letno kopališče je sicer izgubilo 4-metrsko vodo, vendar je po konstrukciji zadržalo dolžino (50 m), širina pa se je skrajšala za okrog meter, vendar je bazen ohranil 8 stez. Način, kako so plavalci prišli do »boksov« za shranjevanje »prog«, je bil malce neobičajen.

Dogovarjanja med Fundacijo za šport, resornim Ministrstvom in trboveljskimi plavalnimi »lobiji«, če jih smemo tako poimenovati, so bila na nek način premetena. Zato, da je današnji bazen ostal 50-metrski, torej primeren za tekmovanja, in da so

za štartnimi bloki v tleh vgrajeni »boksi« za plavalne »proge«, se imamo v Trbovljah zahvaliti Romanu Vodebu, odgovornemu za šport v Občini Trbovlje (sprva sekretarju ZŠOT, pozneje direktorju Zavoda za šport Trbovlje), ki je bil z odgovornimi možmi na fundaciji in ministrstvu vseskozi v neformalni vezi in to mimo takratnega – sedaj že pokojnega – župana Žige Žgajnarja. Tudi naveza Lukšič - Vodeb (Janez Lukšič je bil takrat predsednik Plavalnega kluba Lafarge) je dobro delovala. Po Vodebovem pričevanju je bila njegova naloga takrat dvojna: *»Na Občini Trbovlje so obstajali lobiji, ki so hoteli, da bi tekmovalno plavanje v Trbovljah zamrlo in bi postalo letno kopališče namenjeno zgolj za kopanje. V ta namen so hoteli nekateri – najbolj glasna je bila »šefica« nekega oddelka na Občini – bazen skrajšati za par metrov; in to zato, da bazen ne bi bil več primeren za tekmovalno plavanje. To žensko je bilo treba prelisičiti na prefinjen način – in to sem zmogel. Težje je bilo prepričati župana, da je smiselno za štartne bloke v tla namestiti bokse za plavalne »proge«. Način, kako sem to speljal, je malce nečeden. Za županovim hrbtom sem stopil v kontakt z ministrstvom (poprej tudi s Fundacijo za šport) – in na vodilnih mestih sta bila v tistem času Jakob Bednarik in Gregor Jurak, oba bivša plavalca in pristaša plavalnega športa. Njima sem povedal, da plavalni klub v Trbovljah zamira in da obstajajo lobiji v Trbovljah, ki bi plavalni šport najraje ukinili. In po vseh teh internih, po svoje »zahrbt nih«, pogovorih sem dosegal, da je Ministrstvo dalo pogoj – mislim pa, da tudi Fundacija – da bo Občina kot investitor rekonstrukcije bazena prejela državna in/oz. fundacijska sredstva, pod določenimi pogoji. Eden od pogojev je tudi bil, da bodo za štartnimi bloki v tla umeščeni tudi »boksi« za plavalne »proge«. In to se je potem tudi zgodilo. Se je pa investicija kar »malo« podražila. Spomnim se, kako je župan norel in sumil, da je nekdo ministrstvu in Fundaciji sufliral, kako mora sestaviti v pogodbo in kakšno klavzulo mora pogodba vsebovati. Jaz sem se delal »neumnega«, češ da nič ne vem. V resnici pa sem prav jaz dosegel, da je bazen danes v takšni obliki, kot je, in da ima tudi v tleh, za štartnimi bloki, vgrajene »bokse« za plavalne proge. To sedaj lahko povem, ker je dotični župan že pokojni.«¹¹*

Kljub temu da je bilo v času predaje letnega kopališča (bazena) v upravljanje veliko težav, otvoritev je glede na vreme pošteno zamujala, so plavalci takrat (leta 2002) pridno trenirali, ko vse inšpekcijske službe še niso dale »zelene luči« oz. uporabno dovoljenje (klubski arhiv in arhiv ZŠDT).

¹¹ Intervju z Romanom Vodebom je bil opravljen 18. 1. 2016.

Slika 38. Prenovljeno kopališče leta 2001 (klubski arhiv).

Slika 38 prikazuje prenovljeno letno kopališče v Trbovljah.

3.3.2.2.12 Leto 2002

Z vstopom v novo tisočletje se je začelo pisati novo poglavje o uspešnih trboveljskih plavalcih. Po Juretu Bola so v ospredje stopili plavalci, ki so s telesnim razvojem in kvalitetnim treningom dohiteli in prehiteli konkurente. Iztok Požun, Goran Beširevič, Jure Bola, Lado Leskovec, Aljoša Selko, predvsem pa Davor Gregorič so začeli pisati novo uspešno zgodbo o trboveljskem plavalnem klubu. Prva mesta v kategorijah so bila rezervirana za naše plavalce, ki so nastopali tudi za reprezentanco Slovenije. Pomembno pa je vrh slovenskega plavanja krojila tudi mešana štafeta, ki se je redno uvrščala na stopničke. Kot urejen klub z vizijo je takratno vodstvo kluba za svetovalca angažiralo odličnega plavalca in trenerja Lada Hanžekoviča, ki je s svojimi izkušnjami pripomogel tudi k uspešnem razvoju odličnega delfinista Davorja Gregorčiča, ki se je z odplavano normo v Luxembourg uvrstil na evropsko mladinsko prvenstvo (v Linzu). V Luxembourg je v disciplini 50 m delfin z rezultatom 25.81 izpolnil to normo. Mednarodnih mitingov se je to leto udeleževal tudi prsač Aljoša Selko.

Davorjevi naslovi državnega prvaka v letu 2002 so bili naslednji:

Zimsko DP – mladinci: 50 in 100 m delfin, sodelovalo je 52 tekmovalcev iz 17 klubov.

Letno DP – mladinci: 50, 100 in 200 m delfin, sodelovalo je okrog 50 tekmovalcev iz 17 klubov.

Mladinsko EP-Linz, 11.–14. 7. 2002: 30. mesto: 50 m delfin; 32. mesto: 100 m delfin; 29. mesto: 200 m delfin, sodelovalo je 26 do 28 držav; tekmovalo je 45 do 48 tekmovalcev.

Zimsko DP – mladinci: 1. mesto: 50 m delfin; 1. mesto: 100 m delfin; 2. mesto: 200 m delfin; 3. mesto: 100 m mešano; 3. mesto: 200 m prosto, sodelovalo je 52 tekmovalcev iz 17 klubov.

Letno DP – mladinci: 1. mesto: 50 m delfin; 1. mesto: 100 m delfin; 1. mesto: 200 m delfin; 2. mesto: 400 m mešano, sodelovalo je 40 do 50 tekmovalcev iz 17 klubov.

Letno DP – člani (absolutno): 3. mesto: 200 m delfin, tekmoval je tudi legendarni Peter Mankoč.

Katja Agrež – Državno prvenstvo dečki/deklice: 2. mesto: 100 m prsno; 2. mesto: 50 m delfin; 2. mesto: 100 m delfin; 2. mesto: 200 m delfin; 2. mesto: 200 m mešano; 2. mesto: 400 m mešano, v njeni konkurenci je tekmovalo od 45 do 55 plavalk iz 17 klubov. Katjine uvrstitve na mednarodnih mitingih in mitingih v Sloveniji: 1 x prvo mesto, 6 x drugo mesto, 2 x tretje mesto. Na tekmah je sodelovalo najmanj po 40 tekmovalcev iz več kot 10 klubov (klubski arhiv).

Slika 39. Radovljica, reprezentanca pred odhodom na MEP (10. 7. 2002, Delo).

Na Sliki 39 vidimo reprezentanco pred odhodom na Mladinsko evropsko prvenstvo v Linz.

Slika 40. Odprtje Lučkinega pokala, 2002 (klubski arhiv).

Na Sliki 40 vidimo odprtje Lučkinega pokala leta 2002. Slavnostni govornik na mnogih plavalnih tekmah je bil navadno predsednik – na fotografiji aktualni predsednik Janez Lukšič. Prvi med sodniki (v rumeni majici) pa je (gospodarstvenik in bivši plavalec) Marko Agrež, ki je bil predsednik pred Lukšičem in je prav tako odgovoren, da se je plavalcem v novem tisočletju zagotovilo boljše pogoje za delo, treninge.

3.3.2.2.13 Leto 2003

V letu 2003 so bili uspešni že uveljavljeni trboveljski plavalci: Davor Gregorčič, Aljoša Selko, Jure Bola, Iztok Požun, Goran Beširevič, Lado Leskovec ... V tem obdobju je klub delal dobro tudi z mladimi plavalci, saj je letni bazen postal atraktiven za otroke oz. za starše, ki so hoteli, da bi njihovi otroci v nekem »zdravem« okolju preživljali prosti čas. V starejši skupini tega podmladka, ki se je odlikovala po izredni homogenosti in prijateljstvu, so plavali Rok Leskovec, Luka Zupan, Domen Dornik, Jure Guna, Matic Vozel, Primož Podbregar, Peter Vozel, Tim Cestnik, solidni klubski plavalci, a do medalj na DP-jih jim ni uspelo priti, ter dekleta Tamara Selko, Nina Štendler, Maja Lindič ter mlajši Barbara Agrež in Tjaša Vozel. Prav slednji sta

zaznamovali mlajše kategorije, kjer sta osvajali medalje v tandemu. Tjaša Vozel je postala tudi biser slovenskega plavanja in poznejša udeleženka olimpijskih iger v Londonu 2012 (klubski arhiv).

Slika 41. Lučkin pokal, 2003 (klubski arhiv).

Na Sliki 41 vidimo člane kluba skupaj z vaditelji na Lučkinem pokalu leta 2003.

3.3.2.2.13.1 Davor Gregorčič

Davor Gregorčič je začel plavati v 1. razredu leta 1991 v PK Neptun Celje. Leta 1994 se je družina preselila (nazaj) v Trbovlje. Davor je takrat začel trenirati pri PK Rudar, pri trenerju Martinu Raušlu (1994–2003). Ervin Mlakar je Davorja prevzel eno sezono 2003–2004. Leta 2004 se je Davor preselil na Obalo – vpisal se je na Fakulteto za pomorstvo in promet. 2004–2008 je Davor plaval pri PK Koper pri trenerju Vedranu Žagarju. Športno kariero je zaradi bolezni (virusni meningitis) zaključil. Leta 2007 je dobil še nagrado mestne Občine Koper za tekmovalne dosežke v letu 2007.

Leta 2002 je Davor odplaval normo za MEP 2002 (Linz) v Luxembourgu na 50 m delfin s časom 25.81 (2. mesto na mitingu). Na 200 m delfin je za par desetink zgrešil normo – plaval je 2.09,3. Na MEP v Linzu (2002) je na 50 m delfin osvojil 30. Mesto, na 100 m delfin je osvojil 32. mesto, na 200 m delfin pa 29. mesto. Najboljši športnik leta Trbovelj je bil Davor Gregorčič 2-krat: 2001 in 2002.

Najpomembnejša državna prvenstva so se pri Davorju zvrstila takole: zima 1996 (Trbovlje), ml. dečki: 3. mesto 100 m delfin (1.20,73). Poletje 1999 (Maribor), kadeti: 3. mesto 100 m delfin in 3. mesto 200 m delfin. Zima 2000 (Kranj), kadeti: 2. mesto

50 m delfin in 2. mesto 100 m delfin. Poletje 2000 (Kamnik), kadeti: 2. mesto 50 m delfin, 2. mesto 100 m delfin, 3. mesto 200 m delfin. Zima 2001 (Kranj), mladinci: 50 m delfin 2. mesto, 100 m delfin 3. mesto, 200 m delfin 1. mesto. Poletje 2001 (Koper), mladinci: 100 m delfin 3. mesto, 50 m delfin 3. mesto, 200 m delfin 2. mesto in 400 m mešano 3. mesto. Zima 2002 (Celje), mladinci: 50 m delfin 1. mesto, 100 m delfin 1. mesto, 200 m delfin 1. mesto, 200 m prosto 3. mesto in 100 m mešano 2. mesto. Poletje 2002 (Radovljica), mladinci: 50 m delfin 1. mesto, 100 m delfin 1. mesto (3. mesto absolutno) in 200 m delfin 1. mesto (3. mesto absolutno). Poletje 2004 (Kranj), absolutno: 50 m delfin 3. mesto. Poletje 2006 (Ravne na Koroškem), absolutno: 50 m delfin 3. mesto. Zima 2007 (Maribor), absolutno: 50 m delfin 2. mesto. Poletje 2007 (Ljubljana), absolutno: 50 m delfin 3. mesto. Zima 2008 (Kranj), absolutno: 50 m delfin 3. mesto (osebni arhiv Darvorja Gregorčiča).

3.3.2.2.13.2 Po tektonskih prelomih so se vode umirjale

Občina Trbovlje se je na prelomu tisočletja odločila ustanoviti javni Zavod za šport Trbovlje, ki naj bi upravljal s športnimi objekti, torej tudi z letnim bazenom. V prvem letu delovanja zavoda so se videle določene novosti in spremembe. Mnenje, ki ga je podalo tudi vodstvo PK Cementarna Rudar, se je po prvem letu delovanja zavoda glasilo takole: *»V Trbovljah se je v tem letu ustanovil težko pričakovani Zavod za šport, ki naj bi vnesel nekaj svežine v organizacijsko kolesje trboveljskega športa. V Plavalnem klubu CR smo to novost sprejeli previdno. V tej kopalni sezoni pa smo se lahko prepričali, da je bil zavod tista svetla točka, zaradi katere si lahko v bodoče obetamo vsaj red in »pravila igre« (enaka za vse). To, da so težki časi, vemo vsi. Da pa se zavod trudi, da po svojih močeh pomaga klubom in športnikom, pa je tudi hvale vredno. V. d. direktorja mag. Roman Vodeb mora na eni strani voditi zavod med Scilami in Karibdami (se tržno obnašati, kar zahteva njegov ustanovitelj in Svet zavoda), po drugi strani pa tudi pravično odločati na številnih delikatnih področjih, kar mu prav tako uspeva. Naš klub ima lahko brezplačne treninge (dopoldan in popoldan), kar je v Sloveniji redkost, brezplačno lahko organiziramo tekmovanja, v prehodni sezoni pa imamo za »suhe« treninge na voljo dobro urejeno Trim stezo, za katero prav tako skrbi zavod, in brezplačne treninge v telovadnicah. Ob tem tudi vemo, da brez angažmaja mag. Romana Vodeba prenovljeni bazen ne bi imel talnega shranjevanja prog, marsikakšnemu plavalcu (in trenerju) je z modrimi napotki razbil motivacijsko monotonijo, pa tudi kakšnemu plavalnemu zanesenjaku je odprl nova obzorja in vidike športa. Tudi z (brezplačnimi) klubskimi prostori smo izjemno zadovoljni. Tajnica Zavoda za šport je (brezplačna) računovodkinja našega kluba ... Takšnih privilegijev drugi klubi nimajo ... Hvala Občini Trbovlje, zavodu oz. v. d. direktorja mag. Romanu Vodebu ... Plavalci pa smo se našemu mestu oddolžili z dobrim plavanjem na številnih domačih in tujih tekmovanjih – tudi na 33. Lučkinem memorialu.«*

Ko se je v sistem organiziranosti športa v Trbovljah vpeljal zavod in ko so se vse te zakonsko diktirane spremembe v Trbovljah na področju športa tudi aplicirale, vzemimo za primer plana za leto 2003, je bila finančna situacija za PK RC naslednja: *»Klub ima brezplačne treninge v letnem (in zimskem) bazenu ter suhe treninge v telovadnicah OŠ. Teh proračunskih sredstev je (brez zimskega bazena) okrog 3.000.000 SIT. Financiranega imajo profesionalnega trenerja (60 %) v vrednosti okrog 2.700.000 SIT. Izkoriščajo pa tudi ugodnosti računovodske službe oz. tajnice, ki deluje v okviru Zavoda za šport (v vrednosti okrog 300.000 SIT). Na letnem bazenu imajo na voljo klubsko sobo oz. klubske prostore v vrednosti 240.000 SIT. Za potrebe suhega treninga imajo na voljo telovadnice OŠ v vrednosti okrog 100.000 SIT.«* Tako se je glasilo obrazložilo »odgovornega za šport« v Trbovljah – ta je bil takrat direktor Zavoda za šport Trbovlje (prej sekretar ZŠDT in občinski strokovni sodelavec za šport), Roman Vodeb. Potem se je izkazalo, da je bil plavalni trener »težek« 3.694.936 SIT, po rebalansu pa celo 4.593.028 SIT. Ob tem je v rebalansu Občina Trbovlje Cementarni nakazala 1 milijon za stroške zimskega bazena.

Morda je treba ob tem poudariti, da so bili v času prevzema bazena v upravljanje pomisleki, kdo naj s prenovljenim bazenom upravlja. Bazen je krajši čas upravljalo tudi občinsko komunalno podjetje. Ideja je tudi bila, da bi bazen upravljala kar sam plavalni klub. V tem primeru bi se namreč dalo z bazenom tudi nekaj zaslužiti – seveda, če bi večji del stroškov krila Občina.

V letu 2003 so bili prihodki bazena (LKT) relativno visoko, blizu 12 milijonov (bruto) takratnih slovenskih tolarjev. Ob tem je dobro poudariti, da je bilo na LKT ob bazenu nameščenih okrog 20 reklamnih panojev, ki so bili dolga leta donatorji in/oz. sponzorji plavalnega kluba. V tržnih razmerah, ko je Občina pritiskala na svoj javni Zavod, naj trži, je seveda ta denar (165.000,00 SIT) dobil Zavod in ne več plavalni klub.

Je pa ob tem treba povedati še tole: Zavod za šport Trbovlje je vse plavalne tečaje (pa tudi potapljaške), ki so se organizirali na LKP Trbovlje, prepustil plavalnemu klubu, in to zato, da je klub s temi tečaji nekaj zaslužil. To je bila v bistvu dobra volja Zavoda in/oz. direktorja. Ljubljanski plavalni klubi so imeli na tem področju precej slabšo, torej negativno izkušnjo. Tam je organizacijo plavalnih tečajev prevzela Agencija (javni zavod), ki je predstavljala nekakšno nelojalno konkurenco društvom, ki so s svojim amaterskim kadrom organizirali tečaje in dobro služili, klube pa na ta način prikrajšali, da bi s temi tečaji kaj zaslužili za svojo ostalo društveno/klubsko dejavnost, torej za financiranje tekem in priprav. Takšne sistemske anomalije v Trbovljah nismo imeli. Dopoldansko šolo plavanja je preko plavalnega kluba vodil kar profesionalni plavalni trener, vendar je bil ta model posledica tradicije, ki se je vzpostavila še v času socializma. Zavod za šport ni kompliciral, Občina tudi ne, plavalni klub pa tudi ne. T. r. eno tretjino svojega delovnega časa oz. delovnih obveznosti je profesionalni trener namenil šoli plavanja trboveljskih vrtičkarjev in šolarjev (klubski arhiv, arhiv ZŠDT, arhiv Zavoda za šport Trbovlje in arhiv Občine Trbovlje).

3.3.2.2.13.2 Pogodba o (so)financiranju letnega programa plavanja

Da bi bralec tega teksta dobil celostno sliko razvoja športa, konkretno plavalnega športa v Trbovljah, je v tem kontekstu predstavljena paradigma javnega naročanja (Občine), po kateri je po državnem diktatu (Zakonu o športu in Nacionalnem programu športa) začel funkcionirati tudi slovenski (društveni) šport. Na podlagi javnega razpisa so klubi, tudi plavalni, sklepali z 'naročnikom' (Občino Trbovlje), ki jo zastopa župan (leta 2003 je bil v Trbovljah to Ladislav Žiga Žgajnar).

Strokovni sodelavec Občine (direktor Zavoda za šport Trbovlje) je najprej pregledal razpisno dokumentacijo (vseh klubov) in predvidena sredstva iz občinskega proračuna razdelil med klube/društva. Za PK Cementarna Rudar je bi izračun naslednji (vključno z uvodnim tekstom):

»Strokovno mnenje za razdelitev proračunskih sredstev za l. 2003 je naslednje: PK Cementarna Rudar se namenja deljena sredstva. BOD (SSP, prispevki ...) za trenerja in vadbeni objekt sta oddvojeni proračunski postavki. Na žiro račun PKCR pa naj bi bilo za dejavnost in trenerja skupaj namenjeno 5.693.028 SIT. Do tega zneska je se da priti preko občinskih meril za delitev proračunskih sredstev po naslednjem izračunu:«

1. Vsakodnevna klubska dejavnost (treningi, tekmovanja ...) - v obliki sredstev za kader:

- Tečaj za otroke do 10. leta,/..... SIT^x
- Redna rekreativna vadba predšolskih otrok (2–4 let),/..... SIT
- Redna rekreativna vadba predšolskih otrok (5–6 let),/..... SIT^x
- Redna rekreativna vadba šoloobveznih otrok (1.–4. r.), 200.000 SIT^x
- Redna vadba nadarjenih otrok usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport (1.–4. r.), 200.000 SIT
- Redna rekreativna vadba šoloobveznih otrok (5.–8. r.),/..... SIT
- Redna vadba nadarjenih otrok usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport (5.–8. r.), 200.000 SIT
- Redna rekreativna vadba srednješolske mladine (1.–4. l.),/..... SIT
- Redna vadba nadarjene mladine usmerjene v kakovostni in vrhunski šport (1.–4. l.), 400.000 SIT

2. Športno-rekreativne prireditve,/..... SIT

3. Najemnina športnih objektov (zimski bazen), 1.000.000 SIT^{xx}

(Stroški za letni bazen so vključeni pod drugo proračunsko postavko in so ocenjena na okrog 3.000.000 SIT)

4. Članski šport,/..... SIT

5. Izobraževanje kadrov*,/..... SIT

6. BOD (SSP, prispevki, regres ...) za trenerja, 4.593.028 SIT^x

^x Sredstva za to dejavnost so vključena k postavki BOD za trenerja

^{xx} Sredstva prejme lastnik zimskega bazena - Cementarna Trbovlje

^{***} Sredstva prejme študentka FŠ (Urška Zor)

Pogodba (št. 7/03-SP) »O SOFINANCIRANJU IZVEDBE PROGRAMOV ŠPORTA V OBČINI TRBOVLJE V LETU 2003« pa je po raznoraznih intervencijah (tudi drugih strokovnih služb), uradnih in neuradnih; tudi občinski svetniki so pogosto spremenili razmerja med klubi.

Končna pogodba je izgledala takole:

»1. člen - Na podlagi Zakona o športu (Ur. l. RS št. 22/98) in Nacionalnega programa športa v RS (Ur. l. št. 24/00), pogodbeni stranki uvodoma ugotavljata, da je naročnik za izbiro programov za izvajanje skupnih nalog na področju športa v letu 2003 objavil javni razpis (Uradni vestnik Zasavja št. 9) in izmed prispelih prijav izbral tudi program tekmovalnega plavanja in šole plavanja otrok in mladine izvajalca. Predmet te pogodbe je sofinanciranje programov tekmovalnega plavanja in šole plavanja otrok in mladine do 20. leta. (So)Financiran program naj bi imel značaj redne vadbe oz. tečajev šole plavanja.

2. člen - Pogodbeni stranki ugotavljata, da ima naročnik za izvedbo programov, opredeljenih v 1. členu te pogodbe, zagotovljena finančna sredstva v občinskem proračunu za leto 2003. Naročnik bo za izvedbo programov zagotovil izvajalcu finančna sredstva v višini 1.000.000 SIT. Naročnik bo ta sredstva nakazoval na žiro račun izvajalca št. po dvanajstinah in na podlagi trimesečnih poročil o realizaciji programov.

3. člen - Izvajalec se zavezuje, da bo program športa, za katerega je kandidiral in je predmet te pogodbe, izvajal v skladu s strokovno doktrino in v smislu namenske ter racionalne porabe proračunskih sredstev. Sredstva iz tega naslova bo izvajalec uporabljal predvsem za financiranje trenerskega kadra in drugih stroškov, ki so povezani s tekmovalnim plavanjem in šolo plavanja šolskih otrok ter mladine do 20. leta.

Izvajalec se zavezuje, da bo naročniku v skladu s 15. členom Odloka o proračunu Občine Trbovlje (Uradni vestnik Zasavja št. 14/01), 50. členom Zakona o javnih financah (Ur. l. RS 79/99) in določb 85. in 86. člena Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna RS (Ur. l. RS št. in 66/01) pošiljal kvartalna finančna poročila s specificiranim prikazom odhodkov namenske porabe (za dejavnost).

4. člen - V občinskem proračunu (za šport) so zagotovljena tudi sredstva profesionalnega plavalnega trenerja oz. učitelja plavanja v vrednosti 4,007.199 SIT. V to postavko je vključena postavka za BOD, davčni prispevki, SSP (regres) ter drugi materialni stroški (malica). Ta sredstva so namenska in jih ni mogoče uporabljati v druge namene. Izvajalec ne sme na račun občinskega proračuna prevzemati obveznosti, ki bi presegle zneske, določene v občinskem proračunu pod to proračunsko postavko.

5. člen - Nakazilo sredstev, ki so opredeljena v 4. členu te pogodbe, se nakazuje na žiro račun izvajalca na podlagi mesečnega pisnega zahtevka. Zahtevka za to izplačilo mora vsebovati ustrezno specifikacijo predvidenih izplačil z navedbo roka izplačila izvajalca delavcu in mora biti dostavljeno občinskim finančnim službam najkasneje zadnji dan v mesecu za tekoči mesec.

6. člen - Pogodbeni stranki sta soglasni, da v kolikor izvajalec ne ravna v skladu s pogodbo, predvsem pa uporablja sredstva v nasprotju z določili te pogodbe, lahko naročnik zahteva vračilo danih sredstev skupaj z zamudnimi obrestmi po zakonski stopnji.

7. člen - Za izvedbo pogodbe je s strani občine zadolžena strokovna služba, s strani izvajalca pa g. Janez Lukšič. Pogodbeni stranki se hkrati obvezujeta, da se bosta obojestransko obveščali o vseh dejstvih, ki so pomembna za izvajanje te pogodbe.

8. člen - Pogodbeni stranki sta soglasni, da bosta morebitne spore reševali sporazumno, v nasprotnem primeru pa je za reševanje njunih sporov pristojno sodišče v Trbovljah.

9. člen - Ta pogodba je sestavljena v treh enakih izvodih. Izvajalec prejme en izvod pogodbe, naročnik pa dva izvoda. Pogodba prične veljati, ko jo podpišeta obe pogodbeni stranki.«

K tej pogodbi je bil spisan še aneks o razpolaganju trenerja za šole plavanja šolam in vrtcem (klubski arhiv in arhiv Občine Trbovlje).

3.3.2.2.14 Leto 2004

V tem obdobju so imeli plavalci resnično dobre pogoje za vadbo. A skupina, ki je s svojimi dosežki močno zaznamovala zgodovino trboveljskega plavanja (Gregorčič, Požun, Bola, Beširevič, Leskovec), je zaključila z aktivnim treniranjem, ostali pa so plavalci, pred katerimi je bilo še veliko naporov in odrekanih. Podbregar Davor, Deželak Tomaž, Ličar Matjaž, Urban Brvar ter Boštjan Lukšič so prevzeli vlogo najstarejših in najboljših klubskih plavalcev. Z dosežki so konkurirali najboljšim v kategoriji mladincev, ostalo pa je mnenje, da ta generacija ni dosegla tistega, česar so bili sposobni. Predvsem Matjažu Ličarju, kljub nespornemu talentu, ni uspelo nadgraditi sestrih uspehov. Vsi omenjeni pa so bili solidni klubski plavalci, katerim je v mladinski kategoriji uspelo priti do medalj tudi na DP-jih ter v štafeti (klubski arhiv).

Slika 42. Lučkin pokal, 2004 (klubski arhiv).

Slika 41 je nastala leta 2004 na Lučkinem pokalu. Z leve so: Simona Lukšič, Katarina Keršič, Ina Šparemplek, Tanja Kajtna, Adela Lučić, Ines Jurič, Sanda Kešina, Tamara Gregorčič, Nina Verdel, Tamara Bočko, Katja Agrež, Tajda Brlec, Sabina Florjanc, Iris Jurić.

3.3.2.2.14.1 Dokončanje adaptacije letnega kopališča

Zveza športnih društev Trbovlje je junija leta 2004 na resorno ministrstvo naslovila pismo oz. priporočilo v zvezi z dokončanjem adaptacije/rekonstrukcije letnega bazena. Plavalni klub je lahko vplival na Občino Trbovlje predvsem preko svojega civilnega športnega združenja. Priporočilo je takrat oblikoval sekretar ZŠOT, bivši plavalec mag. Roman Vodeb.

Dopis je citiran v celoti, saj vsebuje zelo realno in celostno sliko trboveljskega plavanja tistega časa:

»Zveza športnih društev Trbovlje je v svojih idejnih pobudah za razvoj športa v našem mestu že pred časom izpostavila kot prioriteto nalogo adaptacijo letnega bazena oz. celotnega Letnega kopališča Trbovlje. Mnenja smo bili, da je bil prejšnji objekt zastarel in dotrajan ter da mora biti v najkrajšem času temeljito obnovljen. In res smo obnovili školjko centralnega 50-metrskega bazena ter strojnico za ogrevanje

vode. Pred kratkim smo prenovili teraso, na vrsto prihajajo tudi spremljajoči prostori (garderobe, sanitarije, WC-ji ...).

Do sedaj smo v našem mestu posvečali plavalnemu športu, rekreativnemu plavanju in šoli plavanja (plavalnemu »opismenjevanju«) veliko pozornost. Še pred nekaj leti smo imeli v Plavalnem klubu Rudar celo tri profesionalne trenerje. Sedaj imamo še vedno enega. Toda to je edini profesionalni trener v našem mestu. Iz tega je razvidno, da je plavalna tradicija v Trbovljah zelo močna in tudi v bodoče si želimo nadaljevati v to smer. Zato smo adaptirali centralni bazen.

Toda za plavalne šole in za zadovoljitev rekreativnih potreb to ni dovolj. Glede na to, da je letni bazen oz. celoten kopališki kompleks s spremljajočimi površinami čez poletje tudi centralna športno-rekreativna točka za vse občane Trbovelj in za širšo zasavsko regijo (sosednja občina Hrastnik namreč nima letnega bazena), smo mnenja, da bi bilo nadaljevanje s III. fazo adaptacije Letnega kopališča Trbovlje nujnost in prioriteta naloga Občine Trbovlje na področju športnih investicij. En centralni bazen ne zadostuje. Šole plavanja morajo potekati v manjših bazenih z nižjo vodo, kar sedaj LKT manjka. Veseli bi bili, da MŠZŠ (in fundacija) omogoči finalno fazo dokončanja adaptacijskih del na LKT.

Zato vas v imenu vseh športnikov, predvsem plavalcev in ostalih ljubiteljev športa iz Trbovelj in širše zasavske regije, naprošamo, da dodelite Občini Trbovlje določena sredstva za dokončanje projekta, ki smo ga začeli pred par leti.«

Vplivanje klubov preko občinske športne zveze je bilo v nekaterih primerih učinkovito. In letno kopališče je dobilo tudi nove sanitarije ter občutno povečano kvadrato spremljajočih klubskih prostorov. V tem kontekstu je zopet treba pohvaliti takratnega direktorja Zavoda za šport, ki je v sklopu letnega kopališča speljal idejo, da bi klub pridobil čisto nove klubske prostore na terasi kopališča. Ti klubski prostori so se izkazali kot zlata vredni, saj klubu in klubski dejavnosti služijo tudi pozimi – torej izven letne plavalne sezone (klubski arhiv in arhiv Občine Trbovlje).

Slika 43. Adaptacija letnega kopališča, Trbovlje (klubski arhiv).

Na Sliki 42 vidimo dela, ki so v sklopu adaptacije potekala na kopališču v Trbovljah.

3.3.2.2.15 Leto 2005

V tem letu so se začeli kazati prvi uspehi plavalcev, ki so prešli iz športne šole plavanja v tekmovalne selekcije. Alen Firšt, Mario Budimir, Jan Burgar, Žan Jerman ter ostali so postali odlični sparing partnerji v bazenu starejšim in uveljavljenim plavalcem, kar je v prihodnjem letu ali dveh prineslo staro slavo trboveljskem klubu. Komparativnost in kompetitivnost je pri mlajših, seveda poleg osvojene tehnike, največ pripomogla k skupnemu uspehu.

3.3.2.2.16 Leto 2006

Vsi člani odbora, predvsem Borut Hodej, Stane Podbregar, Igor Vozel in Peter Lindič, so znatno prispevali k uspehom plavalcev, saj so se tekmovalne selekcije udeleževale zimskih in letnih priprav, kot tudi tekmovanj v tujini (Dunaj, Brescia, Linz ter seveda Milano). Predvsem se je utrdilo prijateljstvo z milanskim klubom Malaspina sporting club, s katerim klub sodeluje še danes. Ob tako dobrih pogojih in plavalcih je plavalni klub vlagal kandidature za razna državna prvenstva, tudi kandidaturo za organizacijo Državnega letnega prvenstva za dečke in deklice, ki jo je dobil in leta 2007 tudi uspešno izpeljal (klubski arhiv in osebni spomini).

Slika 44. Sodniški zbor na Lučkinem pokalu, 2006 (klubski arhiv).

Na Sliki 43 vidimo zbor sodnikov na Lučkinem pokalu leta 2006.

3.3.2.2.16.1 Pogodba o uporabi letnega bazena (za leto 2006)

Po vsem tem burnem tranzicijskem obdobju in vseh teh tektonskih prelomih v načinu financiranja in organiziranja športa se je v trboveljskem športu vzpostavil zasilen red. Vedelo se je »kdo pije in kdo plača« in tudi »koliko to stane«. Tudi v Trbovljah se je občinska oz. lokalna skupnost odločila, da spoštuje zakonske smernice in v letu 2001 ustanovila javni zavod »ZAVOD ZA ŠPORT TRBOVLJE«, ki ga je v tistem času (6 let) vodil Roman Vodeb.

Za kompleksnejše razumevanje zagat trboveljskega plavanja v novih (tržnih) časih je morda smiselno predstaviti tudi pogodbo o »uporabi Letnega kopališča Trbovlje« (npr. za leto 2006), ki sta jo v tem obdobju sklepala Zavod za šport Trbovlje (ki ga je takrat zastopal direktor mag. Roman Vodeb) in Plavalni klub LAFARGE CEMENT (ki ga je takrat zastopal predsednik Janez Lukšič).

- 1. člen - Pogodbeni stranki se s to pogodbo dogovarjata o uporabi Letnega kopališča Trbovlje (v nadaljevanju LKT) z nekaterimi spremljajočimi prostori za treninge v sezoni 2006. Če bo vreme dovoljevalo (če ne bo mrzlo in deževno), bo PK Rudar lahko začel s treningi v ponedeljek, 12. junija, ob 18. uri. Konec sezone treningov pa bo 28. julija 2006.*
- 2. člen - Prva pogodbeni stranka se obvezuje, da bo od 12. junija do 22. junija omogočila uporabo 50-metrskega bazena za treninge 6-krat na teden od 18. do 20. ure – razen ob sobotah je trening dopoldan od 7. do 9. ure. Od 24. junija do 28. julija pa bodo mogoči treningi 5-krat na teden dvakrat na dan: zjutraj od 7. do 9. ure ter popoldan od 18. do 20. ure; ob sobotah pa le zjutraj (od 7. do 9. ure). V juliju lahko PK Lafarge cement v času popoldanskih treningov organizira tudi tečaje učenja plavanja in uporablja tudi srednji bazen. Druga pogodbeni stranka se obvezuje, da bo v času treningov temperatura vode vsaj 25,5 °C. V primeru, da se bo temperatura čez noč spustila pod 12 °C ali podnevi pod 15 °C, pogoj 25,5 °C ne velja.*
- 3. člen - Za organizacijo oz. izvedbo treningov in tečajev je zadolžena in odgovorna druga pogodbeni stranka. V času popoldanskih treningov bo prva pogodbeni stranka zagotovila eno dežurno osebo, v jutranjem času pa dežurno osebo, ki bo dosegljiva na telefonu oz. GSM-ju. Druga pogodbeni stranka pa mora zagotoviti reševalca iz vode, če ji to velewa zakonodaja.*
- 4. člen - Druga pogodbeni stranka lahko v času treningov uporablja tudi spremljajočo infrastrukturo (garderobe in sanitarije oz. WC-je ter klubske prostore). Druga pogodbeni stranka lahko skozi celo leto uporablja klubske prostore na terasi LKT v izmeri 57 m². Pod klubske prostore sodijo 2 klubski sobi (pisarni), skladišče, WC in umivalnica. Druga pogodbeni stranka lahko občasno uporablja tudi balkon in terasni predprostor. V času po končani kopalni sezoni (v septembru 2006) lahko druga pogodbeni stranka uporablja okolico bazena za t.i. »suhi trening«. Druga pogodbeni stranka septembra ne*

sme imeti vhoda skozi glavnih vhod na LKT, pač pa si mora organizirati vhod na LKT skozi stranski vhod – tam, kjer ima vhod tudi frizerski salon.

Cenik uporabe bazena je takle:

1 proga (1 ura)	3.000 SIT	12,51 €
Bazen (8 prog) (1 ura)	20.000 SIT	83,45 €
1/3 bazena (1 ura)	8.000 SIT	33,38 €
Bazen (z okolico) (pol dneva)	150.000 SIT	625,93 €
Bazen (z okolico) (cel dan)	300.000 SIT	1.251,87 €

Cene ob vikendih in praznikih so 30 % dražje.

Pavšalna cena za uporabo LKT je okrog **6.000.000 SIT** na sezono treningov. (V ceni ni všteta uporaba LKT za organizacijo tekmovanj). Cena klubskih prostorov znaša **400 SIT /m²**, kar znaša **22.800 SIT /mesečno (273.600 SIT/letno)**. V navedene cene je vračunan 8,5 % DDV.

Druga pogodbeni stranka ima uporabo bazena (ter spremljajočih površin, garderobe, WC-je in klubske prostore) **brezplačno**, če drugi pogodbeni stranki dostavi pisno pobudo Občine Trbovlje o brezplačni uporabi LKT (in spremljajočih površin ter klubskih prostorov).

V primeru, da druga pogodbeni stranka ne dostavi pobude o brezplačni uporabi, je po končani sezoni treningov dolžna poravnati izračunani znesek (po dejanski uporabi) na TRR št. **01329-6030588810**, ki je odprt pri APP v Ljubljani. Uporaba klubskih prostorov od avgusta 2005 do avgusta 2006 ter uporaba 50-m bazena za treninge (od 12. 6. 2006 do 28. 7. 2006) znaša **5.120.000 SIT (21.365,38 €)**.

SPECIFIKACIJA

12 dni (do konca šole) X 2 uri/dan (samo zjutraj) X 20.000 SIT/uro = 480.000 SIT

29 dni (med počitnicami) X 4 ure/dan (zjutraj & popoldan) X 40.000 SIT/uro = 4.640.000 SIT

skupaj: **5.120.000 SIT**

5. člen - Druga pogodbeni stranka si lahko klubske prostore uredi na lastne stroške tako, da se funkcionalna namembnost ne spremeni. Druga pogodbeni stranka je dolžna na lastne stroške poravnati stroške popravila morebitno poškodovanega inventarja oz. popraviti škodo na objektu ali prostoru, ki bi nastala v času uporabe LKT oz. poravnati škodo, ki bi nastala v kakršnikoli povezavi z uporabo LKT. Morebitna škoda bo ugotovljena z zapisnikom.
6. člen - Prva pogodbeni stranka si pridržuje pravico, da eno plavalno progo občasno odda v najem oz. uporabo drugemu uporabniku oz. organizirani skupini ali klubu. Drugo progo pa lahko odda le s soglasjem oz. privolitvijo druge pogodbene stranke. V petek, 23. junija 2006, je celoten popoldanski termin od 18. do 19. ure rezerviran za prireditev »Pozdrav poletju«, ki ga organizira DPM. Ta dan je mogoče nujne treninge opraviti v času večernega rekreativnega plavanja (na polovici bazena – 4 proge).
7. člen - Če Občina Trbovlje ne bo dala pobude o brezplačni uporabi, se bo obračun uporabe oz. najema obračunal po končani plavalni sezoni treningov po dejanski uporabi.

8. člen - Spremembe in dopolnitve te pogodbe so veljavne le, če so dogovorjene v pisni obliki – z aneksi. Mogoči pa so manjši interni dogovori.
9. člen - Ta pogodba je sestavljena v 3 (treh) enakih izvodih, od katerih prejme vsaka pogodbeni stranka po en izvod, enega pa prejme Občina Trbovlje. Pogodba je sklenjena, ko jo podpišeta obe pogodbeni stranki. Zadnji rok podpisa pogodbe je 16. junij 2006. Če pogodba ni podpisana v tem roku, se treningi na LKT ne morejo odvijati po predvidenem razporedu.
10. člen - Ta pogodba velja eno leto in jo je mogoče vsako leto pred poletno plavalno sezono obnoviti.

Člen - Spore v zvezi s to pogodbo stranki rešujeta sporazumno z dogovarjanjem. Če se stranki ne moreta dogovoriti niti s posredovanjem Občine Trbovlje, je za reševanje sporov pristojno sodišče. (klubski arhiv in arhiv Občine Trbovlje)

3.3.2.2.17 Leto 2007

A po soncu vedno pride dež. A ne v tekmovalnem smislu, pač pa v smislu pogojev treniranja. Kar smo se vsi po tihem bali, se je uresničilo leta 2007. Z menjavo vodstva Cementarne je prišlo do sprememb v samem upravljanju le-te. Sanitarna inšpekcija je namreč zahtevala svoje, lastnik tovarne Lafarge Cement pa ni bil več pripravljen vlagati v bazen, ki ni imel nobene zveze s proizvodnjo cementa. V tem obdobju je Tjaša Vozel eksplodirala in po prihodu iz Beograda na športnem festivalu evropske mladine (EYOF) kot kadetinja osvojila tri naslove državne prvakinja v absolutni kategoriji. Kot zanimivost naj povem dejstvo, da bi v Beogradu osvojila drugo mesto na 100 prsno, če bi plavala tako hitro, kot je dan kasneje na Državnem prvenstvu. Tjaša je bila primorana zapustiti klub zaradi slabih pogojev, ki so ji onemogočali nadaljnji razvoj v plavalni karieri. Razvila se je v izjemno plavalko prsnega sloga in je kot športnica Trbovelj zastopala Slovenijo na olimpijskih igrah v Londonu. Je aktualna državna prvakinja in rekorderka na 50 in 100 m prsno (2015).

Skupina Borisa Selka je imela nekaj dečkov, ki so s tekmovalnostjo in borbenostjo znotraj skupine kmalu postali vodilni v mlajših letnikih. Jan Burgar, Alen Firšt in Mario Budimir so osvajali stopničke na DP (v prostem in delfinovem slogu), Žan Mišel Jerman, Jernej Santo in ostali pa so se redno uvrščali v finala. Do naslova državnega prvaka na 1500 m je uspelo priti tudi Nejc Kosu, ki je potrdil uspehe mlajših selekcij. Dekleta v postavi Laura Pistotnik, Maša Stanič, Lara Hodej, Karmen Zmrzlak, Tjaša Božič in Valentina Budimir pa so zaokrožile ekipo, ki je na prvenstvu v Trbovljah osvojila odlično peto mesto v ekipnem seštevku med 22 moštvu (klubski arhiv).

3.3.2.2.17.1 Tjaša Vozel (1994)

Tjaša Vozel je po Darji Alauf druga trboveljska udeleženka Olimpijskih iger (London 2012). Prve plavalne korake je začela v trboveljski Cementarni, kjer jo je Martin Raušl opazil kot velik potencial na šoli plavanja za 1. razrede OŠ. Z izredno plovnostjo in racionalnim plavanjem je kmalu opozorila nase in kot deklica začela osvajati najvišja mesta v absolutni konkurenci. Po prihodu iz Beograda, kjer je bila udeleženka EYOF-ja, je na državnem prvenstvu v Ljubljani kot kadetinja osvojila 3 prva mesta v absolutni kategoriji v prsnem slogu, na 100 m prsno pa bi ji ta rezultat prinesel drugo mesto na Evro igrah mladih le dan prej. Na tem prvenstvu je izpolnila normo za svetovno prvenstvo v Monterrey-u (Mehika), kjer je bila 13. na 200 m prsno in 18. na 100 in 50 m prsno. V tem letu se je, kot je znano, zgodila katastrofa z zaprtjem bazena v Cementarni in primorana je bila oditi v drugo sredino, saj so bile razmere za treniranje v nočnih urah v hrastniškem bazenu nemogoče za šampionko njenega kova. Ustalila se je v Iliriji (Aleš Cerkovnik), kamor jo je njen dedek Polde vsak večer vozil, in za kar mu bo, žal pokojnemu, večno hvaležna. Tam je obiskovala Gimnazijo in jo uspešno zaključila, po njej pa odšla na študij v Kranj na Fakulteto za varnostne vede in v klub Zvezda, kjer je njen trener Igor Veličkovič. Je absolutna rekorderka Slovenije na 50 in 100 m prsno. V 25-metrskem bazenu sta njena rekorda 30,81 in 1:06,13, v 50-metrskem pa 31,43, ter 1:07, 93!

V zadnjih osmih letih se je kot odlična plavalka prsnega sloga udeležila vseh velikih tekmovanj: MEP Praga, Helsinki, MSP Lima (25-m), EP Carigrad, Eindhoven, Szczecin, Chartres, Herning, Netanya, SP Dubaj, Doha, (50-m) MOI Singapur, SI Mersin, EP Debrecen, Berlin, S. P. Kazan in 2012 OI London. Je tudi evidentirana potnica za Olimpijske igre v Riu de Janeiru (osebni arhiv Tjaše Vozel).

Slika 45. Tjaša Vozel, 2007 (klubski arhiv).

Na Sliki 45 vidimo Tjašo Vozel, trikratno absolutno državno prvakinjo na 50, 100, 200 prsno; Državno prvenstvo na Kodeljevem po prihodu iz EYOF-a v Beogradu.

3.3.2.2.17.2 Aneks k pogodbi

Medtem ko so bile dolga leta plavalnega športa oz. športa na sploh v Sloveniji povezana z volonterstvom, denar se je nekako »nabirmal« skupaj, so novi časi tržnega kapitalizma opravili svoje tudi v športu. Zadnjih 20 ali pa vsaj 15 let se je v plavalnem klubu vse vrtelo okrog denarja. Začele so se sklepati pogodbe in aneksi k pogodbam. Plavalni klub ni bil več nek družbeno zaželen subjekt, pač pa preprosto »pogodbena stranka«. Letno kopališče ni bila kar neka samoumevna danost – drugi dom trboveljski plavalcev – pač pa prostor, za katerega se je bilo treba boriti, prostor, ki ga nekdo plačuje, da otroci oz. plavalci lahko plavajo.

V naslednjem aneksu (k osnovni pogodbi) se vidi logika razmerja med Občino in »drugo pogodbeno stranko«:

Pogodbeni stranki se s to pogodbo dogovarjata o uporabi Letnega kopališča Trbovlje (v nadaljevanju LKT) z nekaterimi spremljajočimi prostori za organizacijo tridnevne plavalne tekme (npr. državnega prvenstva za dečke in deklice), ki bo potekala v petek, soboto in nedeljo – torej od 20. 7. do 22. 7. 2007 od 7. do 20. ure.

Za pripravo prireditvenega prostora bo druga pogodbeni stranki na voljo še četrtek, 19. 7. 2007 od 17. do 22. ure, vendar v tem času ne sme motiti obiskovalcev bazena.

- 1. člen - Za organizacijo in izvedbo samega tekmovanja je zadolžena druga pogodbena stranka. Prva pogodbena stranka daje po podpisu te pogodbe drugi pogodbeni stranki ustrezno **soglasje** za organizacijo tekmovanja, ki je potrebno pri prigrasitvi prireditve. V času prireditve bo prva pogodbena stranka zagotovila eno dežurno osebo, druga pogodbena stranka pa mora zagotoviti ustrezno varnostno-redarsko in gasilsko službo za gledalce in tekmovalce, ki bodo razporejeni po celotnem LKT ter eventualne reševalce iz vode, če to zahteva veljavna zakonodaja oz. pravila za organizacijo plavalnih tekmovanj PZS.*
- 2. člen - Pavšalna cena uporabe Letnega kopališča Trbovlje znaša **1.244,24 €** na dan (+ 8,5 % DDV) oz. **1.350 €** (skupaj z DDV) za en dan. To pomeni **3732,72 €** (+ 8,5 % DDV) oz. **4050,00 €** (skupaj z DDV) za tridnevno tekmovanje. V ceno je všteta uporaba bazena, ki bo imelo ob 12. uri ogreto vodo najmanj na **25,5 °C**. Omogočen bo tudi dostop na tribuno za gledalce iz vzhodne strani LKT. Za potrebe organizatorjev je mogoče na različnih obbazenskih površinah postaviti šotore in različne senčnike. Polovico omenjenega zneska (**2000 €**) mora druga pogodbena stranka poravnati tri dni pred prireditvijo na TRR št. **01329-6030588810**, ki je odprt pri APP v Ljubljani. Drugo polovico (**2050 €**), pa mora druga pogodbena stranka poravnati 3 dni po končani prireditvi. **Če druga pogodbena stranka ob podpisu pogodbe priloži pobudo Občine Trbovlje o brezplačni uporabi LKT, je oproščena plačila uporabnine.***

Ravno ta zadnji stavek, ki sta ga taktično speljala prav podpisnika pogodbe (direktor ZŠT Roman Vodeb) in predsednik kluba (Janez Lukšič), je plavalcem omogočila, da so bazen dobili v brezplačno uporabo, ko so organizirali Lučkin memorial in/oz./ali

državno prvenstvo. Prošnja kluba o brezplačni uporabi bazenskega kompleksa naslovljena na Občino oz. župana je bila domala vselej – bolj ali manj – uslišana. Potrebno je bilo veliko komunikacije in »socialistične« oz. brezplačne logike (klubski arhiv in arhiv Občine Trbovlje).

Slika 46. Novoletni miting v Cementarni (klubski arhiv).

Na Sliki 46 so z leve: Luka Zupan, Tim Cestnik, Matic Vozel, Janez Lukšič – kot predsednik je bil zaslužen, da je v pogovorih s predstavniki Občine dosegel veliko ugodnosti za plavalni šport v Trbovljah.

3.3.2.2.18 Leto 2008

Predsedovanje klubu je leta 2008 prevzela Barbara Kus (pred več kot 20-imi leti je bila »športnica leta« Trbovelj – glej fotografijo spodaj iz leta 1987), ki pa v danih razmerah ni mogla delati čudežev. Dogovarjanja na ravni občine in Cementarne niso obrodila sadov, kratko pa so potegnili plavalci in vsi šoloobvezni otroci, ki so ostali brez objekta za treniranje in učenje plavanja. Posledice te katastrofe pa so se kmalu začele kazati tudi na športnem področju, saj je bilo nemogoče uskladiti termine treningov z obveznostmi, ki jih imajo osnovno- in srednješolci. Treningi mlajših v Hrastniku z najemom bazena ob 14. uri in treningi starejših od 21. do 23. ure, so

dodobra izkoristili tudi v hrastniškem KRC-ju, ki je na račun plavalnega kluba dobival znatna sredstva. Zaračunavali so jim namreč najemnino bazena, kar je na mesečni ravni znašalo do cca. 8000 €. Za plačilo stroškov bazena je skrbel sponzor Lafarge cement, a največji problem je nastal s pridobivanjem novih plavalcev. Nemogoče jih je bilo dobiti iz šol plavanja, saj so morali iz šole takoj po kosilu, pojavljala se je še problem prevozov do Hrastnika. Zaradi nemogočih pogojev je klub zapustila najboljša plavalka Tjaša Vozel, ki je odšla v Ljubljano k Iliriji (klubski arhiv).

Slika 47. Prireditev v DDT ob izboru športnika leta, 1987 (klubski arhiv).

Slika 47 prikazuje izbor športnika leta 1987, v katerem je naslov prejela Barbar Kus, v letih 2008 do 2010 je bila tudi predsednica kluba.

3.3.2.2.19 Leto 2009

V tem letu so se začeli prebijati v ospredje mlajši plavalci, ki so imeli za sabo leto ali dve resnejših treningov. Nejc Kos se je pri mlajših dečkih šele privajal na kasnejše serijsko osvajanje kolajn na srednjih in dolgih progah, Burgar Jan in Mario Budimir pa sta pri dečkih opozorila nase, saj sta mnogokrat presenetila najboljše, ki so bili tudi leto starejši. V kadetski kategoriji so solidno plavali Luka Zupan, Rok Leskovec, Alen Firšt, Primož Podbregar, sedanji slovenski prvak v olimpijskem triatlonu Domen Dornik ter dekleta Karmen Zmrzлак, Tjaša Božič, Lara Hodej, Maša Stanič in Valentina Budimir (klubski arhiv).

Slika 48. Državno prvenstvo za dečke, 2009 (klubski arhiv).

Slika 48 je bila posneta leta 2009 v Golovcu, kjer je potekalo Državno prvenstvo za dečke, dosegli so 5. mesto. Z leve so: Gašper Križnik, trener Robi Zupan, Pavao Cvitić, Mario Budimir, Jernej Santo, Jan Bugar, Nejc Kos.

3.3.2.2.19 Leto 2010

Leta 2010 je predsednikovanje prevzel Bogdan Kovčan, leto za njim pa Martin Raušl, ki je vsa ta zadnja leta predsednik in profesionalni trener v eni osebi. A kot pravi pregovor, kar nas ne ubije, nas okrepi, se je z generacijo, ki ne pozna pravih pogojev za treniranje, začela nova zgodba uspešnih plavalcev. Vožnje v Hrastnik takoj po pouku, utrujeni in lačni, časovno omejen trening, vse to jih ni moglo zaustaviti pri pisanju novega lista uspešne zgodovine trboveljskega plavanja. V tem letu se je zopet vrnilo upanje z nastopi Klare Volaj, državne prvakinje pri deklicah v prostem slogu na 100, 200 in 400 m prosto, Karmen Kovač je bila redna finalistka v disciplinah 50, 100 in 200 delfin, Karin Stražar – solidna klubska plavalka, predvsem pa Nejc Kos, ki je postal državni prvak na 1500 m prosto v Novi Gorici. Ti plavalci so povrnili upanje na zlate čase trboveljskega plavanja.

3.3.2.2.11 Leto 2011

Kaja Imperl, Tilen Šintler in Nejc Kos so kljub slabim pogojem dosegali solidne rezultate, a do medalj v svojih kategorijah niso uspeli priti. Najboljšim se je pri kadetih približal Tilen Šintler, ki je že pokazal težnjo k vrhunskim rezultatom, tako kot njegov

mlajši brat Žiga. Kljub poznemu začetku s treniranjem plavanja sta prav slednja dokazala, kako so pomembne specialne plavalne sposobnosti, ki jih s treningom ne moreš razviti. Ravno tako se je začela prebijati med boljše Daša Krajnc, ki pa s treningom še ni mogla nadomestiti manjko v višini.

In vendar so ti plavalci začeli kazati znake nekakšnega okrevanja, ki pa je bil v resnici nekakšen »obliž« na vse tegobe, ki so doletele plavalce z zaprtjem bazena (klubski arhiv in osebni spomin).

Slika 49. Miting v Radovljici, 2011 (klubski arhiv).

Na Sliki 49 vidimo z leve Klaro Volaj, Nežo Kurnik, Nejca Kosa, Maria Budimirja, Žana Mišela Jermana v Radovljici leta 2011.

3.3.2.2.12 Leto 2012

Leto, ki je minilo brez vidnejših uvrstitev v smislu osvajanja kolajn na državnih prvenstvih. Seveda pa to ni pomenilo, da se je delalo slabo. V dani situaciji s časovno omejenimi treningi ob neprimernem času so tako ali tako plavalci presegali sami sebe. Krivda za slabše uvrstitve je bila predvsem preskok v višjo kategorijo, saj so bili vsi plavalci mlajši letniki v svojih kategorijah. Seveda pa so uspešno nastopali na mitingih doma in v tujini (klubski arhiv in osebni spomin).

3.3.2.2.13 Leto 2013

Leto, ko je bil plavalni klub zopet opazen v državnem merilu. Žiga Šintler je na državnih prvenstvih začel serijsko osvajati kolajne in postal državni prvak na 100, 200 in 400 m prosto ter 200 m mešano, Daša Krajnc se je prebila med najboljše in osvojila štiri kolajne, Tiatara Zupančič pa je v mlajšem letniku osvojila 5 odličij, ki so napovedovala novo zlato ribico iz Trbovelj (klubski arhiv in osebni spomin).

Slika 50. Tiatara Zupančič, 2013 (klubski arhiv).

Slika 50 prikazuje Tiataro Zupančič v Brestanici leta 2013.

3.3.2.2.14 Leto 2014

V kategoriji mlajših deklic je Tiatara Zupančič v Brestanici osvojila 4 naslove državne prvakinja ter tri tretja mesta, pri dečkih je Žiga dokazal svojo kvaliteto s šestimi osvojenimi kolajnami v prostem in v mešanem slogu, na Ravnah pa sta do medalj priplavala Tilen Šintler v prsnem slogu ter Nejc Kos v najdaljših disciplinah na 800 in 1500 m prosto, kjer je zmagal v kategoriji mladincev ter bil tretji absolutno (klubski arhiv).

Slika 51. Hrastnik, 2014 (klubski arhiv).

Na Sliki 51 vidimo klubske nosilce kolajn 2014, po zimskih državnih prvenstvih. Z leve so Daša Krajnc, Tilen Šintler, Žiga Šintler, Martin Raušl, Tiatara Zupančič, Nejc Kos.

3.3.2.2.15 Leto 2015

Ob 80. obletnici kluba je bilo poleti v Trbovljah organizirano tudi državno prvenstvo za dečke in deklice. Pohval, priznanj in občudovanja ni manjkalo. Žiga Šintler in Daša Krajnc, junaka tega prvenstva, sta osvojila naslove državnega prvaka, skupaj 10 uvrstitev na stopničke, seveda pa so računali tudi na medalje nove zlate ribice Tiatare Zupančič, a ji je bolezen preprečila nastope v domači »Kopalnici«.

Slika 52. Državno prvenstvo, Kranj, (klubski arhiv).

Slika 52 prikazuje zmagovalce Državnega prvenstva v Kranju, 400 mešano. Dobitnika PK Lafarge: Tilen Šintler (2. mesto), Nejc Kos (1. mesto).

Slika 53. Državno prvenstvo za dečke in deklice, Trbovlje, 2015 (klubski arhiv).

Na Sliki 53 vidimo Žiga Šintlerja in Dašo Krajnc leta 2015 na Državnem prvenstvu za dečke in deklice v Trbovljah.

Nejc Kos, Tilen in Žiga Šintler, Kaja Imperl, Daša Krajnc, Nina Kos, Tiatara Zupančič, Nika Todorovič in še jih je - so imena, ki v slovenskem plavanju nekaj pomenijo. So državni prvaki in finalisti državnih prvenstev in ko kolegom in konkurentom omenjamo pogoje treniranja, vsi po vrsti sočustvujejo z nami in nam izrekajo priznanja. Toda ne gre le za tekmovalno plavanje, gre tudi za kvaliteto življenja. V 80-ih in 90-ih so bile Trbovlje vzorčen primer kvalitetnega dela z mladimi in stopnja plavalne pismenosti je bila več kot 90 %. Ob sedanjem načinu izvajanja akcij nacionalnega pomena Zlati sonček, Krpan in Naučimo se plavati, kjer morajo naše šole plačevati vožnje na bazene, vstopnine, sredstev za to primanjkuje. Zato se ne moremo čuditi podatkom, da je plavalna pismenost padla. Vsi vemo, v kako težkem položaju se je znašla občina Trbovlje, a vseeno se ne smemo sprijazniti z nastalo situacijo. Vsi skupaj moramo stremeti k lepši in boljši prihodnosti, saj gre za naše otroke (klubski arhiv in osebni spomin).

3.3.2.3 Vodenje kluba

Vse do leta 2005 je klub z različnimi dodanimi imeni sponzorjev nosil svoje prvotno ime Plavalni klub Rudar Trbovlje. V zahvalo za zagotavljanje osnovnega delovnega sredstva bazena se je takrat klub preimenoval v Plavalni klub Lafarge Cement Trbovlje.

Profesionalni trenerji, ki so bili nosilci trenažnih programov kluba, so bili:

1958–1967 Marin VIDAN

1967–1971 Ratko KARKOVIČ

1971–1981 Mirko LEBAR

1979–2000 Ervin MLAKAR

1981–1989 Matjaž PERME

1983–1988 Martin KONCILJA

1988– Martin RAUŠL

Dosedanji predsedniki kluba po letu 1957 (do leta 1957 so bili vodje plavalne sekcije pri ŠD Rudar):

1957–1967 dr. Albert BURJA

1967–1971 Marko ČIBEJ

1971–1975 Anton URANKAR

1975–1977 Ratko BLAŽIČ

1977–1978 Peter JAMNIK

1978 –1979 Anton URANKAR

1979–1980 Anton ALAUF

1980–1981 Juša BURJA

1981–1988 Hinko KUS

1988–2000 Dušan JORDAN

2000–2001 Marko AGREŽ

2001–2008 Janez LUKŠIČ

2008–2010 Barbara KUS

2010–2011 Bogdan KOVČAN

2011– Martin RAUŠL

3.4 Razno-razno

3.4.1 Šola plavanja

Trbovlje so imele v času socializma zaradi svoje industrijske razvitosti (rudnika, cementarne, elektrarne ...) in svoje revolucionarne preteklosti enormne možnosti vesplošnega družbenega razvoja. Športna vzgoja otrok in mladine je zato imela v Trbovljah posebno mesto v okviru vzgojno-izobraževalnega sistema. Vsako mesto se je dobesedno bahalo z dobrimi športniki. In Trbovlje niso bile izjema. V Trbovljah so bili vsa leta paradni ključni kolektivni športi: nogomet, rokomet in košarka. Zanimivo je, da se od kolektivnih športov nikoli ni »prijela« edino odbojka, kjer naj bi šlo po psihoanalitični percepciji za simbolno »prelaganje problema na drugega«, brez neposrednega kontakta, kar revolucionarnemu in boja željnemu delavstvu nikoli ni bilo pisano na kožo (Vodeb, 2001, 2005). Tukaj je bila še gimnastika (že kot sokolska orodna telovadba, smučanje in seveda plavanje).

Zato je plavanje – bolje rečeno učenje plavanja – postalo v okvirih športnih programov ena najpomembnejših oblik aktivnosti pri oblikovanju novih gibalnih sposobnosti in psihofizičnem razvoju otrok. Koncept marksistične pedagoške paradigme je šel v smer »vsestransko razvite osebnosti« in institucionalno učenje plavanja (po šolah in vrtcih) je šlo prav v to smer. Tisti čas je bil to nekakšen modni oz. kulturni trend in pomembno merilo razvitosti nekega mesta. In Trbovlje so veljale v 70-ih letih prejšnjega stoletja, t. r. »sredi socializma«, za zelo razvito industrijsko mesto. Potem ko so Trbovlje dobile 25-metrski zimski bazen v Cementarni Trbovlje, so (ne samo plavalni, pač pa tudi vsi športni delavci/funkcionarji) želeli čim več otrok prej naučiti plavati, in to »strokovno vodeno«. S tem se je videlo, kako družba skrbi za otroke in njihov »vsestranski«/»celostni« razvoj.

Tako je bil že leta 1977 uveden program učenja plavanja v osnovnih šolah in celo »prilagajanje na vodo« v vzgojno varstvenih ustanovah (vrtcih). Program plavanja je bil v trboveljski občini dejansko med najbolj organiziranimi, saj so imeli otroci in učenci bazen na voljo skozi celo šolsko obdobje, torej niso bili, tako kot v drugih občinah/mestih, vezani na učenje plavanja v »šolah v naravi«. Posledica tega je bila izredna »plavalna pismenost«. Posledično pa se je veliko otrok znašlo v kolesju/procesu zgodnjega selekcioniranja in poznejšega usmerjanja v vrhunski šport.

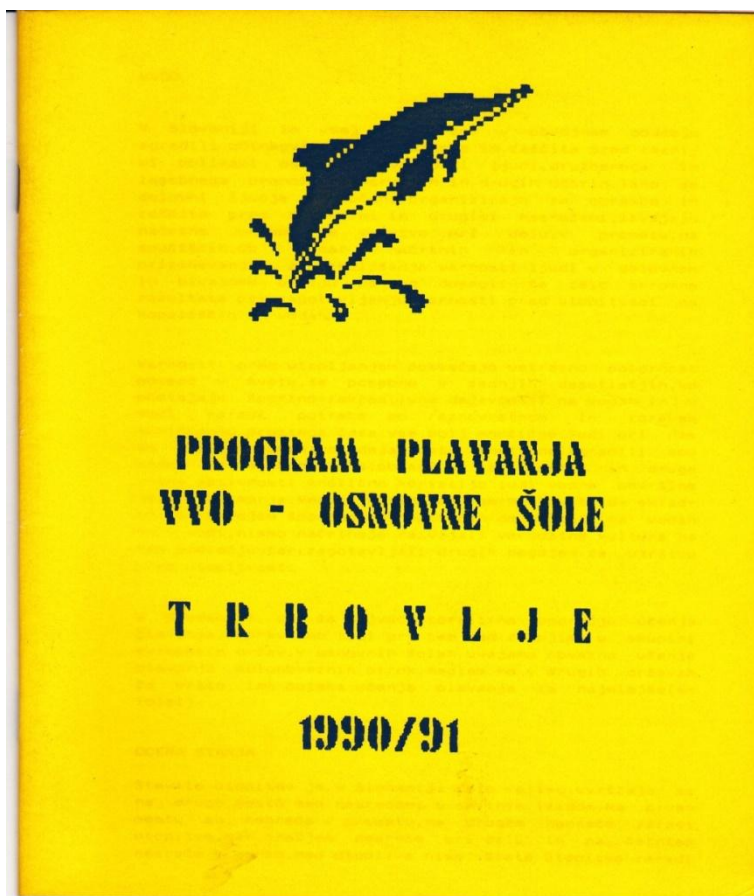
Učenje plavanja je od vsega začetka v Trbovljah izvajal strokovno usposobljen kader, ki ga je vsa ta leta zagotavljal Plavalni klub Rudar s svojimi amaterskimi in profesionalnimi trenerji. Število otrok in šol, ki so bile vključene v programe, je iz leta v leto naraščalo, tako kot se je z večanjem zasavskega gospodarstva večalo število prebivalcev, predvsem na račun priseljencev iz (bivših) jugoslovanskih republik. Priseljeniške družine so imele veliko otrok, plavati pa jih starši niso učili. Slovenski

starši so bili že nekoč tako osveščeni, da so, če so le mogli, svoje otroke večinoma sami učili plavanja, priseljenci pa ne. In (institucionalna) šola plavanja je plavalno »opismenila« večino neplavalcev, če jih ne bi, bi bili morda ti ljudje morda še danes neplavalci.

Za izvedbo programov plavanja so bila zagotovljena sredstva Cementarne Trbovlje za vzdrževanje bazena, za plavalne pripomočke, diplome, značke in priznanja, za financiranje kadra pa je bila zadolžena takratna občinska športna zveza SITKS oz. kasneje Zveza športnih organizacij/društev oz. Občina. Tako so se v Trbovljah v 70-ih, 80-ih in tudi 90-ih letih prejšnjega stoletja izvajali 10-urni tečaji za šole in 5-urni za vrtce. Glede na število osnovnih šol (OŠ Ivana Cankarja, OŠ Trbovlje /»Nova šola«/, OŠ Tončke Čeč, OŠ Alojza Hohkrauta in podružnična OŠ Dobovec) ter 10 enot vrtcev se je v vsakem šolskem letu udeležilo programa »Naučimo se plavati« okrog 600 otrok. Na ta način je bil potem tudi vpis v nadaljevalno šolo plavanja velik, posledica tega pa je bila odkrivanje (naravnih) talentov in dvig kvalitete tekmovalnega plavanja.

V prvih letih (še v 70-ih letih prejšnjega stoletja) so bili učitelji plavanje amaterski plavalni delavci (bivši tekmovalni plavalci) in študentje: Marjana Kanduč, Zdenka Jordan, Dragi Valentič, Oto Lukač, Bruno Urbanija, Jože Čibej. Kasneje so njihovo vlogo prevzeli profesionalni trenerji Ervin Mlakar, Matjaž Perme, Martin Koncilja in Martin Raušl, ki so s strokovnostjo in zgodnjim selekcioniranjem ter usmerjanjem v tekmovalno oz. vrhunsko plavanje privabljali nove potencialne talente.

Z zaprtjem zimskega 25-metrskega bazena v Cementarni leta 2007 so začeli nastajati problemi tudi na področju učenja plavanja. Če je bila plavalna pismenost v obdobju 1980–2007 več kot 95 %, je že naslednje leto padla na 80 %. Država res prispeva sredstva, a ta ne zadostujejo za izvedbo programov, ki so se izvajali v preteklosti. Predšolski otroci oz. sedanji prvi razredi izvajajo program v bazenu Doma starejših občanov, kjer imajo resnično dobre pogoje. Največji problem pa se je pojavil z izvajanjem tečajev v Hrastniku (kjer imajo dober zimski bazen) za druge in tretje razrede OŠ. Zaradi stroškov avtobusnih prevozov v Hrastnik, vstopnic na bazen in tudi učiteljskega kadra, in da se zadosti normativom, se šole sedaj odločajo za krajšanje tečajev. A z zmanjšanjem plačevanja vstopnin in prevozov se ne zadosti kvalitetnim kriterijem uspešnega učenja plavanja – to pomeni, da ne splavajo vsi neplavalci. 10-urne tečaje združijo v 3-dnevno bivanje na bazenu, kar nikakor ni adekvatno 10-urnim plavalnim tečajem (klubski arhiv in osebni spomin).

Slika 54. Program plavanja 1990/91 (klubski arhiv).

Na Sliki 54 vidimo naslovnico knjižice Program plavanja 1990/91.

Z večanjem brezposelnosti in padcem standarda v Trbovljah pa se zmanjšuje tudi število otrok, ki bi se lahko udeležili nadaljevalnih in športnih šol plavanja. Če k temu dodamo še nerazumevanje KRC Hrastnik (to je upravljalec hrastniškega zimskega bazena, ki plavalnemu klubu omogoča termin treningov le od 14. do 16. ure ali od 21. do 23. ure in da mora klub plačevati polno vstopnino za vsakega plavalca za 2-urni trening) lahko vsak laik ugotovi, da klub komaj zmore tako krute pogoje. Z manjšanjem baze plavalcev in brez lastnega bazena (torej z gostovanjem trboveljskih plavalcev in osnovnošolskih neplavalcev v hrastniškem bazenu) pa PK Rudar ne bo dočakal 90-letnice. Če bo šlo tako naprej, se bo klub razformiral. To sicer morda ne bi pomenilo konec inštitucionalnega učenja plavanja, pač pa bi se rekonceptualizirala paradigma učenja plavanja. Že nekaj časa so »na tržišču« razna društva, torej tudi drugi ponudniki učenja šole plavanja. Tukaj pa je še »nelojalna konkurenca«, ki se je najprej pojavila v Ljubljani – gre za javne zavode oz. agencije. Tudi Zavod za šport Trbovlje bi lahko prevzel šolo plavanja, toda v tem primeru bi se v trboveljskem plavanju marsikaj spremenilo. Med drugim tudi to, da bi zamrl sam PK Rudar. Ko se je v Trbovljah ustanovil javni zavod, je takratni direktor povedal, da bi z lahkoto prevzel vso institucionalno učenje plavanje, vendar bi bil PK Rudar v tem primeru brez pomembnega dela lastnih prihodkov, kar bi pomenilo hud finančni udarec za PK

Rudar. Takratni direktor (Roman Vodeb) se za ta (tržni) korak ni odločil in to razložil tudi svojemu ustanovitelju Občini Trbovlje, ki je na srečo imela posluh in razumevanje za to direktorjevo odločitev.

Ob 80-letnici kluba so se sredine 80-ih let prejšnjega stoletja vrtčevskih plavalnih šol oz. malošolskega »prilagajanja« na vodo spominjali takole: »V Vrtnu Trbovlje smo se na pobudo Telesno kulturne skupnosti že leta 1978 vključili v nacionalni program Športna značka, ki se je kasneje leta 1997 preimenoval v Zlati sonček. Pristop k čim bolj kakovostnem življenju najmlajših v športni vzgoji smo poleg drugih disciplin izvajali tudi program plavanja, ki je odločilnega pomena. Cicibani so plavanje doživljali v veselem, sproščenem vzdušju, se veselili iger z vodo in ob vodi in druženja z učitelji plavanja. Ker smo imeli 100 % zajeetje otrok pred vstopom v šolo, je glavnina otrok s svojimi vzgojiteljicami obiskovala plavalni tečaj in tako premagala strah pred vodo in osvojila plovnost. Večina otrok je tudi osvojila morskega konjička. Veščine plavanja so nadaljevali tudi v prvem razredu, saj so izkaznico z nalogami odnesli s seboj v šolo.« (klubski arhiv in osebni spomin)

Slika 55. Šola plavanja, 2015 (klubski arhiv).

Slika 55 prikazuje Šolo plavanja vrtčevskih otrok v bazenu Doma upokojencev Franc Salamon v Trbovljah v letu 2015 s trenerjem Martinom Raušlom.

3.4.2 Lučkin memorial – Lučka Vodišek (1949–1969)

Lučka Vodišek je bila rojena v Trbovljah 25. 1. 1949. V času šolanja se je v svojem domačem kraju Lučka ukvarjala s plavanjem pod vodstvom trenerja Marina Vidana in svojo športno pot zaključila pod vodstvom trenerja Ratka Karkoviča ter predsednikom kluba Markom Čibejem.

Slika 56. Lučka Vodišek in Silvo Kostanjšek (klubski arhiv).

Na Sliki 56 vidimo Lučko Vodišek, po kateri se imenuje trboveljski Lučkin pokal, nekdanj Lučkin memorial, s plavalno kolegico Silvo Kostanjšek.

Vedno nasmejana je svojim kolegom v času težkih treningov vlivala dodatno moč. Za svoje resno delo je bila poplačana z uspehi na tekmovanjih, saj se je v svojih kategorijah na republiških tekmovanjih uvrščala med prve tri v disciplini 100 in 400 m prosto. Po končani gimnaziji jo je pot zanesla v Ljubljano na takratno Visoko šolo za telesno kulturo – današnjo Fakulteto za šport. Svojih sanj ni nikoli uresničila, saj se je njena življenjska pot prekinila 8. 6. 1969 v prometni nesreči. Na njen spomin prireja klub tekmovanje že od leta 1970. Memorialna disciplina je 100 m kravl/prosto (klubski arhiv).

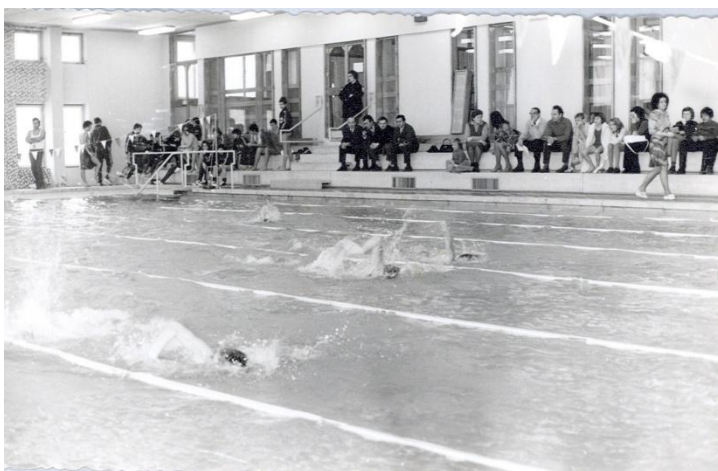

Slika 57. Lučkin pokal, 2013 (klubski arhiv).

Slika 57 prikazuje Lučkin pokal v Trbovljah leta 2013. V letošnjem letu (2016) je potekal že 47. Lučkin pokal.

3.4.3 Novoletni mitingi v Cementarni

Prvo tekmovanje je bilo že leta 1974, ki se je imenovalo **MITING ZA KONEC LETA**. S 27.12. 1975 pa se je preimenovalo v **NOVOLETNI MITING**. Zaradi zaprtja bazena je bil zadnji leta 2007.

Slika 58. Novoletni miting, 1974 (klubski arhiv).

Slika 58 prikazuje prvi Novoletni miting 1974 v bazenu Cementarne Trbovlje.

3.4.4 Pozdrav poletju

Po otvoritvi prenovljenega bazena je celoten prostor letnega kopališča postal primeren prireditveni prostor. In lokalno Društvo prijateljev mladine je vsakoletno prireditev, ki se je sicer organizirala v mestnem parku, želelo organizirati prav na letnem kopališču. Prireditev se je imenovala »Pozdrav poletju«, šlo pa je za prireditev, ki je označevala konec pouka v osnovnih šolah in prehod v poletje. Prva takšna prireditev je bila 23. 6. 2004 – nekaj dni po otvoritvi prenovljenega letnega kopališča. Plavalni klub je postal ob Zavodu za šport ključni soorganizator oz. nekakšen »podizvajalec« in »soizvajalec« te priljubljene in tradicionalne športno-zabavne prireditve.

Program je baziral na zabavi in športnih igrah, predvsem v vodi, ter plavanju. Navadno so se ob bazenu (ob vodi) dogajale delavnice z ustvarjalnimi igrami (pri igralih), športne igre na zelenici, najbolj priljubljene pa so bile športne igre v vodi. Animatorji so bili pogosto kar plavalni učitelji in vaditelji. Otroci so igrali tudi vaterpolo. Popoldansko rajanje je dopolnjevala kakšna glasbena skupina oz. gost ali gostja (pevka) (klubski arhiv in arhiv Zavoda za šport Trbovlje).

Slika 59. Pozdrav poletju 2004 (klubski arhiv).

Na Sliki 59 vidimo animacije na trboveljskem bazenu na prireditvi Pozdrav poletju leta 2004.

3.4.5 »Voda za vse«

Neformalni dogovor med direktorjem Zavoda za šport Trbovlje (nekdanjim plavalcem) Romanom Vodebom in vodstvom plavalnega kluba je bilo, da se za popularizacijo plavanja na Letnem kopališču Trbovlje organizira športno-zabavna prireditev. Le-ta je potekala na petek, 20. 8. 2004 (od 15. ure naprej) pod naslovom »Voda za vse«. Prireditev je sicer formalno res organiziral Zavod za šport Trbovlje v sodelovanju s Sokolsko zvezo Slovenije, vendar je bil to organizacijski ovinek. Plavalni klub je bil organizacijsko prešibak, zato je organizacijo prevzel javni športni zavod. Šlo je za tradicionalno prireditev oz. vseslovensko akcijo, ki jo je takrat podpiral tudi Urad za šport pri MŠZŠ.

Plavalni klub je imel tudi tri svoje zadolžitve oz. »točke«. Najprej je izpeljal nekakšen »štopping« na 50 m za vse, ki so želeli imeti izmerjeno hitrost svojega plavanja na 50 m. Potem so člani plavalnega kluba demonstrirali še vse plavalne tehnike. Sledilo je še štafetno plavanje po širini bazena v dveh oblikah: nad in pod vodo. To popoldne so bile demonstrirane še nekatere druge vodne aktivnosti (aqua-aerobika, potapljanje, vaterpolo, skoki v vodo s kanvasom – tudi ekshibicijski in z ocenjevanjem, veslanje ...).

3.4.6 Plavalci kot naj športniki leta Trbovelj

Odbor za vrhunski šport pri občinski športni zvezi je izbor športnika leta začel leta 1982. Prava športnik in športnica leta sta postala prav plavalec Darja Alauf in Boris Novak. Leta 1983 in 1984 je titulo zadržala Darja Alauf (naj športniki so bili v teh letih »ne-plavalci«). 1985 leta je lento »naj športnice« dobila Barbara Kmetič, 1986 in 1987 pa Barbara Kus. V letu 1990 je postal športnik leta spet plavalec Sergej Koncilja, ki je lento dobil tudi 1991 in 1992. Tina Štimec je postala »naj športnica« leta 1991. Leta 1994 in 1995 je »naj športnica« postala Alenka Ličar, ki je uspeh ponovila še leta 1998. Davor Gregoričič je bil športnik leta 2001 in 2002.

Z ukinjanjem občinskih športnih zvez je podeljevanje nagrad najboljšim športnikom občine Trbovlje tudi zamrlo.

4 Šport (tudi plavalni) v obdobju družbeno-ekonomske tranzicije

4.1 Plavalni šport in proračunsko financiranje

Šport nasploh, še posebej pa trboveljskih šport (tudi plavanje), se je na prehodu v tržni kapitalizem začel opotekati, v Trbovljah pa celo sesuvati. Rajko Šugman v kontekstu tega tranzicijske obdobja govori o »prelomnem obdobju (slovenskega športa)« pa tudi o »prehodnem obdobju« (Šugman, 1999). Želja po denarju je tudi v Trbovljah vse podivjala. Kravatarji oz. »strici pri koritu«, ki so v socializmu polnili klubske blagajne, so postopoma ostali brez moči. Okrog leta 1995 so se v občinsko športno financiranje začeli uveljavljati dokaj precizni kriteriji (diktirala jih je država), ki naj bi vsaj malo anulirali krivice, ki so se jim dolga leta dogajale krivice v proračunskem financiranju. Je pa res, da je na nek način lahko vsakršna delitev sredstev med športne klube (društva) prepoznana kot krivična, če se odločimo, da bomo na problem gledali na tak način.

Delitev proračunskega denarja za šport je bila po domala vseh Občinah ena najzahtevnejših nalog strokovnih delavcev za šport. Vsak klub, prejemnik proračunskih sredstev, je bil v tranzicijskem obdobju iskreno prepričan, da se mu dogaja krivica, da prejema premalo denarja iz tega naslova, da so razmerja med klubi napačna in seveda njemu v škodo – celo v PK Rudar so imeli mnogi ljubitelji plavanja tak občutek. Razporejanje proračunskega denarja za šport je vselej bila in tudi v prihodnje bo nerešljiva naloga za župane in občinske svete. Bivše občinske športne zveze so v Sloveniji na lokalni ravni po letu 1995 večinoma začele zamirati, saj so nehale predstavljati vodilno vlogo v delitvenih postopkih. Volonterske klubske/društvene komolčarje so zamenjali občinski politiki, ki so imeli afiniteto do tega ali onega kluba oz. športne panoge.

V tranzicijskem obdobju so se najbolj »pametni« volonterski delavci ob delitvi skušali sklicevati na nekakšno »stroko«, vsaj v Trbovljah je bilo tako. Resnici na ljubo pa je stroka čisto nekaj drugega, kot se razglaša v povezavi z delitvijo proračunskega denarja za šport. Da je problem hitro rešljiv z vpeljavo kriterijev, seveda ni res. Želja (po denarju) vsakemu omrači um predvsem takrat, ko je na sporedu delitev denarja, takrat se vsakršni kriteriji zdijo oporečni.

Slovenski šport je ravno v obdobju tranzicije sprejel (državno) direktivo, da se iz občinskih proračunov večinoma financira le šport otrok in mladine (ne pa tudi članski in rekreativni šport). V Trbovljah se je v javni razpravah pojavljalo mnogo dilem, npr.: »Ali so mladi atleti ali plavalci toliko finančno vredni kot mladi šahisti, planinci, strelci, boksarji, karateisti, judoisti, rokoborci in drugi »borci«? Ali so »bobisti«, sankarji, hitrostni drsalci itn. finančno enakovredni smučarjem (na snegu in vodi)? Ali je košarka finančno ekvivalentna nogometu, rokometu, odbojki, hokeju (pod vodo, na

travi, na ledu), vaterpolu, rugbyju? Kako je s kegljači (na ledu), balinarji, igralci biljarda, plesalci in plesalkami (v vodi, ob košarkarskih time-outih ...), pikadarji, motokrosisti, skakalci (s palico, na snegu, v vodo ...)? Ali naj se ženski nogomet financira enako kot moški? Kaj je z ženskim boksom, karatejem, rokoborbo (v blatu)? Kaj je z »vrhunskimi starčki«, ki bi pri 60-ih letih še vedno radi prejeli občinski proračunski denar za nastopanje v nekih kvazi ligah? Kdo bo nazadnje tisti dežurni krivec, ki bo, na primer nogometašicam ali boksarkam, dopovedoval, da so manj (finančno) vredne kot njihovi moški kolegi?« (Vodeb, 1999) Lahko bi nogometašice in boksarke zamenjali s košarkaricami ali rokometošicami, sankajkami ali karateistkami, judoistkami ali rokoborkami in veslačicami ... Prav zaradi takšnih banalnih vprašanj so vsakršni eksaktni kriteriji delikatni, polemični in vprašljivi, vsaj v Trbovljah je bilo tako. Največja zagata za plavalni šport v Trbovljah pa je nastala, ko so bili ravno plavalci prepoznani kot največji »odjemalci« občinskega/trboveljskega proračuna. Proračunsko pogačo (za šport) je bilo nemogoče pravično razkosati – ker: »homo homini lupus« in ta izrek v športu še posebej drži.

4.2 Po stari miselnosti ni šlo več (naprej)

Domala vsi, ki so tako ali drugače dejavni v organiziranem slovenskem športu, so v tranzicijskem obdobju sčasoma spoznali, da se je v 90-ih letih prejšnjega stoletja uveljavil model podržavljenega športa. Paradigma, ki smo jo simptomatsko privlekli iz realsocializma, je bila nekakšno nujno zlo, ki je nastalo v časih, ko civilna športna združenja idejno in organizacijsko niso bila več kos potrebam slovenskega športa in tudi državi. Realsocialistična država, kakršna je bila Jugoslavija in pozneje Slovenija, se je do športa obnašala sistematično nadzorovalno-regulativno.

Tudi mlada slovenska demokratizirana država oziroma Ministrstvo za šolstvo in šport (MŠŠ) in njeni ideologi so si že od vsega začetka očitno močno (nezavedno) želeli imeti ideološko korist od športa prek nadzоровanja, reguliranja in discipliniranja (predvsem) mladostnikov. Mladinski kriminal, delikvenca, narkomanija in alkoholizem je dejansko socialna patologija, ki jih je moderni kapitalizem in zahodna demokracija prav dobro poznala. Športni ideologi slovenske tranzicije so se pri nas lotili te družbene nadloge – socialne patologije – v slogu 70-ih in 80-ih let prejšnjega družbenoekonomskega in političnega sistema. Njihovo izhodišče je bilo »treba je ...« in »morali bi ...«, kljub temu da bi zadostoval koncept »omogočanja« in »ponujanja« (možnosti).

Za mnoge je bil ta realsocialistični anahronizem moteč (Vodeb, 1999). In dejansko so se na najvišjih civilnih športnih forumih še vedno pletle paradigme, ki jih je bila Slovenija vajena v dolгих povojnih desetletjih državnega (real)socializma. Mnogi (prihajajoči) strokovnjaki in (civilni in državni) ideologi so še vedno uporabljali realsocialistično terminologijo in mehanizme nekakšnega ozaveščanja, spreminjanja

miselnosti, osveščanja, oblikovanja »pravilnega« sistema vrednot itd. (Vodeb, 1999, Šugman, 1999).

Še vedno so se snovali športni projekti, kjer so se nameravale »odpravljati« nekakšne »sive lise«, to so bile regije, kjer je bilo po mnenju ideologov »Športa za vse« premalo športnega dogajanja (Matoh, 1998). Le redki so na prelomu tisočletja razmišljali mimo teh realsocialističnih kalupov. Sodobni modeli bi lahko bili precej bolj prijazni do ljubiteljev športa, manj vsiljivo-ideološki in hkrati tudi tolerantni do tistih, ki niso navdušeni športniki. Totalitarni športni pristop z vsiljevanjem športa za vsako ceno je paradigma, ki so ji bile zapisane realsocialistične države do konca 90-ih let. Zahod je v indoktrinacijskem smislu funkcioniral čisto drugače, bolj prijazno do »ne-športnikov«. Pa vendarle je bil tudi Zahod povsem prepleten s športom, le da je tam prevladovala logika kapitala, kar se je kot paradigma začelo pojavljati sredi 90-ih let (v obdobju tranzicije) tudi v Sloveniji.

Odločitev »ZA šport« se je dejansko začela prepuščati ljudem samim, otrokom in njihovim staršem. Jasno je, da je šport koristen, zdrav, družbeno zaželen, priljubljen, prijeten itn. Toda pritiski na potencialne »športne konzumente« so že v obdobju tranzicije postali prijaznejši – z leti pa še bistveno manj vsiljivi kot v 70-ih in 80-ih letih prejšnjega stoletja. In to se je odražalo tudi v pristopu trboveljskega in vsakega drugega slovenskega plavalnega kluba do otrok in mladine ter njihovih staršev. Paradigma državno »priporočene« »nujnosti športa« je bila z novimi demokratičnimi časi postavljena na nove (ideološke) temelje. Plavalni klub in njihovi funkcionarji pa tudi trenerji so se te nove paradigme morali šele naučiti oz. se nanjo navaditi.

Ideologi civilnega športa, ki so bili v tistem času navezani na OKS-ZŠZ, so na svojih posvetih »modrovali« v smer, da *»je treba (bistveno) povečati število športnoaktivnih v Sloveniji ter povečati število tekmovalcev v ustreznih tekmovalnih sistemih vseh starostnih kategorij in število vrhunskih športnikov (in dvig kvalitete).«* Ta državna (ideološka) logika je bila jasno zapisana v številnih državnih dokumentih, pod katero je bil »tiho podpisan« takratni državni sekretar pri MŠŠ, Janko Strel (Vodeb, 1999).

Laiki in tudi športni funkcionarji so v tistem času mislili, da ima šport (v Sloveniji) sam po sebi cilj(e). Demantiral jih je sam »športni (in šolski)« minister, Pavel Zgaga, ki je na enem od posvetov tistega časa dejal, da športna vzgoja sama po sebi nima cilja in da imamo cilje samo ljudje (posebej tisti v inštitucijah).¹² Tudi šport sam po sebi nima cilja (Vodeb, 1999). Alternativa tranzicijskega časa se je takrat glasila takole: če je že treba tako vestno »ciljati« in skrbno projektno načrtovati, so nekateri demokrati cilje videli:

- omogočiti (vsem) ljudem, da si (če si želijo) v športu organizirajo svoje uživanje (s ponudbo različni športnih programov),

¹² Pavel Zgaga je športnim pedagogom predaval v to smer na kongresu Zveze društev športnih pedagogov Slovenije v Rogaški Slatini (1999).

- omogočiti (vsem) športnikom, da si (če si to želijo) organizirajo svoje uživanje v tekmovalnem (kakovostnem) vrhunskem športu (s ponudbo kakovostnih programov športnega treniranja).¹³

Zdajšnje družbenopolitične razmere tudi na tem področju narekujejo demokratičen model »ponujanja in omogočanja« (športa). Ljudem se je potem šport res začel bolj prijazno »ponujati in omogočati« (ter športnikom in funkcionarjem pri svojem početju »pomagati«). Čase odkritega in direktnega oz. projektnega osveščanja, ozaveščanja, spreminjanja miselnosti, športnega vzgajanja, oblikovanja »pravilnega« sistema vrednot, diktiranja športnih navad in drugih tovrstnih totalitarnih konceptov je bil prepoznan kot preživet in sistemsko anahronističen.

»Paket« športa za zdravje in nekakšnega »športnega vzgajanja« je postal v tistem tranzicijskem času ideološko razkinkan. In klubi, tudi trboveljski plavalni klub, so se novim časom morali prilagoditi. Čas »brezsrdnega« projektnega in načrtnega »ciljanja« in »napadanja« (naših) otrok in mladine, skratka celotnega občestva, je postal anahron. Šport je (spet) postal, kot je v tistem času poudarjal Vodeb, nekakšna »svobodna oblika individualne in družbene organizacije užitka (ki ima seveda svoje pozitivne učinke na družbo)« (Vodeb, 1999).

Torej ... nekaj je skrbno načrtovan projektni cilj, nekaj pa spontan, a predvideni, torej tiho pričakovani učinek. V realsocializmu je država tudi v športu narekovala cilje, v demokraciji pa so takšni cilji lahko postali zgolj družbeno pozitiven (in dobrodošel) posledični učinek. Takšen diktirajoči ekvivalent državnim ciljem je v športu na primer šolski tako imenovani prikriti kurikulum. Razni institucionalni pritiski so simptom preživetega realsocializma, ki se mu je takratna država (in civilna sfera) lahko odrekla. In plavalni šport se je tudi v Trbovljah moral prilagajati novim trendom v razmišljanju in pogledih na šport, torej tudi na vlogo države (in njenih podsistemov) v športu.¹⁴

4.3 Konec voluntarizma – kaj sedaj?

V času sprejemanja Zakona o športu se je veliko razprav (in raziskav) vrtelo okoli vloge t. i. voluntarizma oz. ljubiteljskega dela v športu. Glede na to, da vsak berač svojo malho hvali, so tudi volonterji vselej hvalili in zagovarjali sistem volonterskega dela – s tem so seveda posredno hvalili sebe. Vendar če se analitično in diskurzivno pristopi k proučevanju voluntarizma in njegove družbene vloge, hitro ugotovimo, da je sistem, ki temelji na volonterskem delu, obsojen na slabo funkcioniranje – vsaj v obdobju kapitalizma, kjer ima vse, tudi vsako delo, svojo ceno. Človekova duševnost

¹³ Ta tip razmišljanja je za trboveljski šport in s tem tudi plavanje pomemben zato, ker je bil v tistem času sekretar občinske športne zveze prav avtor teh novodobnih ideoloških izhodišč, Roman Vodeb.

¹⁴ Podlistek »Zagate slovenskega športa« (v avtorstvu Romana Vodeba) je v Delu v petih nadaljevanjih je izšel poleti 1999.

namreč deluje po določenih zakonitostih in načelih, predvsem po diktatu načela ugodja, kjer je denar močan ekvivalent ugodja. Temeljno načelo, ki obvladuje človeka, je prav načelo ugodja. Če to načelo dobro in pravilno razumemo, voluntarizem kot sistemsko rešitev organiziranja športa ne moremo hvaliti. Pasti, ki jih s seboj nosi sistemski voluntarizem, so nevarne; sistem temelječ na volonterskem delu, se nam lahko sesuva – popolnoma sesuje se seveda ne.¹⁵ Slovenski amaterski oz. volonterski športni delavci so dolga desetletja, vse do leta 1995, ustvarjali društva, gradili objekte, urejali okolico, skrbeli za športno infrastrukturo, športni slog življenja ... Potem pa je konec 90-ih let prejšnjega stoletja prišel Zakon o športu. Nenazadnje je bilo treba pogledati tudi v zemljiško knjigo ... in tam je »(hlapce) Jerneje« čakalo presenečenje, bolje rečeno razočaranje.

Mnogi ljubitelji športa so se v realsocializmu (še v času bivanja v Jugoslaviji) med seboj zgledno organizirali in ponekod zgradili tudi lepe športne objekte. Tudi v Trbovljah ni bilo drugače in tudi prvo javno kopališče je v Trbovljah nastalo po tej logiki. V socializmu skoraj 50 let nihče nikogar ni spraševal, čigava je zemlja in čigav bo objekt, ki se bo zgradil – rekli bi lahko, da je bilo vse od vseh. Delalo se je z veseljem, ljubiteljsko in prostovoljno (volontersko). To so bili časi, ko so športni zanesenjaki zgradili kopico športnih objektov, na katerih so potem zrasli mnogi vrhunski slovenski športniki, hkrati pa so objekti služili njihovi rekreaciji pa tudi ostalim ljubiteljem športa. Takrat so bila dela s krampom in lopato ljubši hobi kot kakšna administrativna opravila v pisarnah (npr. vpis v zemljiško knjigo). Brez tovrstnega voluntarizma domala ne bi bilo slovenskega športa, tudi trboveljskega plavanja ne.

Z Zakonom o športu so mnogi ljubitelji športa (tudi trboveljski) čez noč postali svojevrstni Cankarjevi »hlapci Jerneji«. Celó življenje so se nekateri posvetili nekemu športnemu društvu, potem pa so se zazrli v 64. člen Zakona o športu in ugotovili, da je to, kar so delali (mislimo predvsem na športne objekte), prešlo v državno last – ne sicer neposredno. Dokazati bi morali, kar je bilo takrat sila mukotrpnó delo, da je nekaj, nek objekt, njihov(o). »Hlapci Jerneji« v tistem času niso imeli volje, niti posebne želje za »hlapčevsko« oz. »Jernejevsko« pravedanje. Dokazovanje lastninske pravice, za katero se je vedelo, da je društvena last, je bilo pogosto za vse volonterske »Jerneje« nečastno. Edino, kar je »hlapcem Jernejem« ostalo, je bila bolečina ob soočenju, da društvena lastnina ni več društvena, temveč administrativno občinska oz. državna.

Plavalni delavci so imeli t. r. pod seboj dva objekta: letni in zimski bazen. Res je, da je bil zimski bazen cementarniški (pozneje je prešel celo pod francosko lastništvo). So pa prav amaterski oz. volonterski plavalni delavci na obeh bazenih opravljali številna dela, ki so čez noč postala neovrednotena, kot da niso bila opravljena.

¹⁵ Roman Vodeb: Dvovrstna vloga volonterjev, Šport: revija za teoretična in praktična vprašanja športa ISSN: 0353-7455.- Let. 54, št. 1 (2006), str. 57–60.

V času pisanja Zakona o športu so sestavjalci (ideologi) očitno premalo razmišljali, kakšna zmeda bo nastala v društvih in v/po občinah, ko se bo uveljavljal ta nesrečni, celo »nesramni« 64. člen. Sestavjalci zakona so očitno izgubili razsodnost zaradi želje oz. namere, da bi končno uredili lastninske pravice, ki so bile dejansko pereč problem slovenskega športa. Ta želja je tako nesrečno vplivala na razsodnost, da so se občine (župani in občinski oz. mestni sveti) potem prepirali s tistimi športnimi delavci, s katerimi bi morali najtesneje prijateljevati; tako je bilo domala povsod, tudi v Trbovljah.

Trboveljski plavalni športni delavci so bili v teh časih malce zmedeni. Niso vedeli, ali naj se potegujejo za upravljanje letnega kopališča/bazena ali ne. Z volonterskim pristopom se zgodba pač ne bi izšla. Denarja pa bi imel klub na račun upravljanja bazena veliko. Najbolj ambiciozni športni delavci so se spogledovali celo z upravljanjem letnega kopališča/bazena, vendar pravega interesa Plavalni klub Rudar vendarle ni pokazal. Mnogi »Jerneji« so se namensko umaknili oz. so obupali in predali kopališče v upravljanje Občini (pozneje Zavodu za šport Trbovlje). Precej bolj popadljivi boji volonterjev so se dogajali po drugih mestih in za druge športne objekta – npr. za profitabilna teniška igrišča.

Se je pa v tistih časih jasno videlo, da je zakonsko vsiljeni sistem postal tisti, ki je proizvajal konflikt med civilno društveno sfero in državno-oblastno, torej občinsko oz. mestno. Ne krivi ne dolžni so se občinski možje prepirali z volonterskimi športnimi delavci (in obratno), ki nenazadnje svoji državi delajo veliko uslugo, saj vse, kar so volonterji/amaterji dobrega (civilno) delali za to našo družbo, so delali brezplačno, brez plačila.¹⁶

Zagatno za šport, tudi za trboveljsko plavanje, je bilo, da sta že sam sistem in (profitna) logika upravljanja z bazenom proizvajala konflikt med občino oz. upravljalcem in klubom. Vloga volonterjev se je zreducirala na funkcionsko delo v klubu. Odnos med Občino oz. njenim zastopnikom (javnim zavodom) in klubom je bil profesionalen oz. »uraden«. V Trbovljah smo imeli srečo, da je šport vodil bivši plavalec, ki je imel veliko razumevanje za šport, še posebno plavanje. Trboveljsko plavanje jo je »poceni odneslo«, ko je po slovenskem športu (tudi plavanju) zaorala logika divjega kapitalizma.

¹⁶ Roman Vodeb: Zagate slovenskega športa. (4), Postali so hlapci Jerneji. *Delo*, ISSN 0350-7521, 27. sep. 1999, leto 41, št. 224, str. 18

5 Sklep

O trboveljskem plavalnem športu sem se kot dolgoletni profesionalni plavalni trener odločil napisati nekaj »zgodovinskega« in strniti obdobje po letu 1972 (do leta 2015). Do leta 1972 je zgodovino plavanja v Trbovljah in tudi zgodovino plavalnega kluba v svoji diplomski nalogi opisal Martin Koncilja. V moji diplomski nalogi pa so strnjeni najpomembnejši dogodki vezani na plavalni šport in navedeni tudi tekmovalni rezultati v trboveljskem plavalnem klubu v zadnjih 42 letih. Moj namen ni bil samo suhoparno navajanje najboljših tekmovalnih rezultatov (ki jih v tem obdobju tudi ni manjkalo), pač pa tudi opisovanje in razpredanje dilem in problemov, ki so se pojavljali znotraj plavalnega kluba in športa v t. i. tranzicijskem obdobju, ko je športni voluntarizem zamenjala nova oz. tržna logika kruto-kapitalističnih časov (ki je trboveljskim plavalcem »vzela« zimski bazen »Cementarna«). Trboveljski plavalni šport ima končno elaborirano svojo zgodovino na način, ki bo znanamcem lahko v poduk. Lahko bodo gledali za nazaj in pisali almanahе ter se učili na napakah, ki so se zagotovo dogajale v razvoju neke športne panoge (v tem primeru plavanja) in nekega, torej plavalnega športa (v neki lokalni skupnosti, zasavskih Trbovljah). Prehod iz socializma v kapitalizem, to deset- do petnajstletno obdobje (okvirno med letom 1988/90 in 2000/03), je zagotovo zelo zaznamovalo trboveljsko plavanje (klub) in šport nasploh; in v tej diplomski nalogi je nekaj dilem razpredenih na tak način, da bodo znanamci videli, kako nam je bilo v resnici težko. Zakon o športu in Nacionalni program športa sta nas še posebej zaznamovala. Propad Cementarne Trbovlje in prihod novih lastnikov (francoskega Lafarge) tudi ... Pa vendarle je trboveljsko plavanje – po Darji Alauf (1992) – pomagalo dati slovenskemu plavanju v letu 2012 in 2016 novo olimpijko, Tjašo Vozel.

6 Literatura in viri

- Avbelj-Stanišič, Olga (1987). *Zgodovina plavalnega kluba Olimpija* (Diplomska naloga, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport).
- Kapus, Venceslav idr. (2002). *Plavanje, učenje*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Klinec, Borut (1991). *Zgodovina plavalnega kluba Ilirija Ljubljana* (Diplomsko delo, Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani, Fakulteta za telesno kulturo).
- Pavlin, Tomaž (1997). 95 let »plavalne dirke« na Bledu in delovanje Ljubljanskega športnega kluba. *Šport*, 45 (2), 29–30.
- Prešern, Mitja in Trbovc, Stane (1995). *Plavanje v Sloveniji 1919–1994*. Ljubljana: Parex.
- Šugman, Rajko (1999). *Prelomno obdobje slovenskega športa (1988-1994)*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Vodeb, Roman (1999). *Ideološke paradigme v športu ... ko poseže vmes država*. Trbovlje: FIT.
- Vodeb, Roman (2001). *Šport skozi psihoanalizo*. Trbovlje: FIT.

Spletne strani:

- <http://www.fsp.uni-lj.si/cobiss/diplome/Diploma22059110SovinekNina.pdf>
- <http://www.fsp.uni-lj.si/COBISS/Diplome/Diploma22055410KugonicMaja.pdf>
- <http://theschoolmarm.com/the-sport-of-swimming/>
- <http://rsc03.net/Swimming.html>
- <http://www.fina.org/content/fina-aquatics-bit-history>
- http://www.plavalniklub-ilirija.si/images/dokumenti/zgodovina_ilirije/Zgodovina_kopalisca_in_plavalnega_kluba_Ilirija.pdf

Osebni arhivi:

Alauf, Darja	Novak, Boris
Blažič Podbregar, Tatjana	Občina Trbovlje
Gregorčič, Davor	Perme, Matjaž
Koncilja, Sergej	PK Rudar/Lafarge
Kus, Barbara	Raušl, Martin
Ličar, Alenka	Vozel, Tjaša
Mlakar, Ervin	